

Trst: novo leto z dražjimi vozovnicami

Pogovor z Bojanom Makucem, »očetom« spustov po Vipavi in Soči

Od danes uradno zimske razprodaje

Primorski dnevnik

NEDELJA, 3. JANUARJA 2010

Št. 2 (19.679) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

Deficit poguma ali dojemanja?

VLASTA BERNARD

Začetek leta je čas za napovedi, te pa na gospodarskem področju niso bile še nikoli tako negotove kot letos. Zdi se, da se nihče, ki je za to poklican, ne upa izreči o gospodarskem letu 2010 tako, da bi nam bilo jasno, kaj nas čaka. Lani ob takem času smo vedeli, da bo leto črno in je res je bilo tako, čeprav so se v zadnjih dveh četrletjih gibanja nekoliko izboljšala. Pri napovedih za leto 2010 pa prevladuje skrajna previdnost, morda celo prikrit strah, da bi krhke znake gospodarskega okrevanja zatrl nov ogenj še ne povsem pogašene krize.

Od kod izvira ta nezaupljivost? Poraja jo naša slaba vest, ker globoko v sebi vemo, da nismo naredili tistega, kar bi morali. Da nismo bistveno spremenili svojih življenjskih navad, načina proizvodnje, poslovnih odnosov. Da v bistvu nismo zbrali dovolj poguma za globoke, zdravilne reforme našega gospodarskega, družbenega in političnega okolja.

Nam res manjka samo pogum, ali pa morda sploh nismo dojeli, da doživljamo epohalno strukturno spreminjanje našega preobremenjenega sveta?

Najslabše je mimo, toda boljše prihaja samo za tiste, ki si to zaslužijo, ocenjuje eden vidnih italijanskih ekonomistov. Svet se je v zadnjih dveh letih globoko spremenil in letos se bomo morali lotiti tistega, beri reform, česar nismo naredili lani. Podpreti gospodarsko rast in ohraniti socialno kohezijo, predvsem pa načrtovati za prihodnost. S poenajanjem krize bo namreč odpadel močan alibi tistih, ki se nočejo odpovedati svetu, kakršnega ni več.

TERORIZEM - Za neuspeli poskus atentata na poletu Amsterdam-Detroit

Obama prvič obtožil teroristično mrežo Al Kaida

Brown napovedal konferenco o boju proti terorizmu v Jemnu

TRŽIČ - Industrijski konzorcij najel posojilo

Trije milijoni evrov za uresničevanje navtičnega okoliša v industrijski coni

TRŽIČ - Tržiški industrijski konzorcij in rimsko ministrstvo za gospodarski razvoj sta podpisala pogodbo o posojilu, s katerim bodo sanirali obširno območje ob kanalu Est-Ovest v Tržiču in s tem omogočili uresničitev no-

vega navtičnega okoliša. S tremi milijoni evrov bodo izvedli poseg na območju, ki meri 30.000 kvadratnih metrov; najprej bodo na vrsti poseg za sanacijo in varnostni ukrepi, nato pa bodo breg kanala uredili in namenili raz-

voju športno-rekreacijske navtike. Ob kanalu so od 90. let odlagali zemljo in druge odpadne materiale, zato bo treba pred vzpostavitvijo pogojev za razvoj navtike območje temeljito sanirati. Na 9. strani

LONDON - Britanski premier Gordon Brown je zaradi nedavnega poskusa terorističnega napada na letalu iz Amsterdama v Detroit napovedal sklicanje mednarodne konference o boju proti ekstremizmu v Jemnu, ki bo 28. januarja v Londonu in bo potekala sočasno s konferenco o Afganistanu. Jemen je napoved pozdravil, ZDA pa so medtem za poskus napada prvič uradno obtožile mednarodno teroristično mrežo Al Kaida. Kot je dejal ameriški predsednik Barack Obama, bo Al Kaida na Arabskem polotoku odgovarjala za napad.

Na 2. strani

Oscar Cecchi

o »kulturnem turizmu«
med Italijo in Slovenijo

Na 5. strani

Dopolnilna blagajna
v tržiški ladjedelnici

Na 9. strani

V Krminu uspel sejem
majhnega založništva

Na 11. strani

Petra Majdič
na 10 km deseta

Na 27. strani

ALTERNATIVA Sport
Technical sport equipment
bike & ski

Sezonski popusti!

POSEBNA PONUDBA
ZA ŠOLSKA ZIMO VANJA

TEDENSKI NAJEM 35,00€
smučke + čevlji + čelada

SESILJAN ŠT. 41 / D
URNIK: 9.30-12.30 / 15.30-19.30
NEDELJA 9.30-12.30 / 15.30-18.00

tel./fax: +39 040 2916120 • e-mail: alternativasport@alternativasport.com • www.alternativasport.com

Primo Aroma
CAFFÈ PER AMORE TRIESTE

Srečno novo leto
vsem strankam, prijateljem
in ljubiteljem dobre kave

Fabrizio Polojaz Corrado Bassanese

OFFICIAL SUPPLIER U.S. TRIESTINA CALCIO

Lord & Lady

ZAČENJA SE SEZONSKA RAZPRODAJA

trst - korzo saba, 26
tel./fax 040 636038

TERORIZEM - Po neuspelem terorističnem napadu na poletu Amstredam-Detroit

Obama uradno obtožil teroristično mrežo Al Kaida

Britanski premier Brown napovedal mednarodno konferenco proti terorizmu v Jemnu

LONDON - Britanski premier Gordon Brown je v luči nedavnega poskusa terorističnega napada na letalu iz Amsterdama v Detroit napovedal sklic mednarodne konference o boju proti ekstremizmu v Jemnu, ki bo januarja v Londonu. Jemen je napoved Londona pozdravil, ZDA pa so za poskus napada prvič obtožile mednarodno teroristično mrežo Al Kaida. Konferenca bo potekala 28. januarja sočasno s konferenco o Afganistanu, ki naj bi se je udeležili voditelji ali ministri približno 43 držav.

»Mednarodna skupnost Jemnu ne sme odtegniti podpore, ki jo potrebuje za boj proti ekstremizmu,« je ob tem dejal Brown, ki je na konferenco povabil ključne mednarodne akterje.

V Jemnu so, kot omenjeno, to odločitev pozdravili. »To je korak v pravo smer, ki bo mobiliziral mednarodno podporo za razvoj Jemna in njegov boj proti brezposelnosti in posledicam revščine,« je dejal neimenovani predstavnik jemenskih oblasti in dodal, da je odprava revščine in brezposelnosti v deželah v razvoju najboljši način za boj proti ekstremizmu.

Svetovne sile so na Jemen postale pozorne, potem ko je Nigerijec Umar Farouk Abdulmutallab, ki je na božični dan poskušal razstreliti ameriško letalo na poti iz Amsterdama v Detroit, priznal, da ga je v Jemnu urila Al Kaida. Ta država je bila dolgo zatočišče za islamske skrajneže, deloma zato, ker je jemenska vlada z odprtimi rokami sprejela islamske gverilce, ki so se v 80. letih prejšnjega stoletja borili v Afganistanu.

Ameriški predsednik Barack Obama je te dni prejel prve izsledke preiskave o delu obveščevalnih služb v povezavi s spodletelim napadom. Obama, ki se bo predvidoma v torek v Washingtonu o tem pogovarjal s predstavniki varnostnih služb, je v rednem tedenskem nagovoru dejal, da so znane podrobnosti poskusa napada mladega Nigerijca. Kot je pojasnil, je Abdulmutallab odpotoval v Jemen in se pridružil Al Kaidi, ki ga je nato izurila in opremila za napad.

ZDA so tokrat prvič javno obtožile Al Kaido za omenjeni poskus napada na letalo. Obama je v nagovoru dejal tudi, da so ZDA v vojni z »daljnosežno mrežo nasilja in sovraštva«, obenem pa obljubil, da bo Al Kaida na Arabskem polotoku odgojavljala za

Potencialni teroristi al Kaide naj bi se urili v jemenski provinci

ANSA

napad. »Vse osebe, ki so vpletene v neuspeli atentat na letalu med poletom Amsterdam-Detroit, bodo morale odgovarjati,« je dejal ameriški predsednik v svojem tedenskem nagovoru naciji in se pri tem nanašal na domnevo, da stoji za neuspehim atentatom al Kaida v Jemnu. Obama je zagrozil »teroristom vsega sveta«, ki da morajo vedeti, da je Amerika odločna, da se brani, on sam pa čuti na sebi »sveto dolžnost«, da svojo državo ubrani.

»Naredil bom vse, kar je v moji moči, da bodo imele agencije za varnost zadostna sredstva in resurze, s katerimi bodo Ameriki zagotovile varnost,« je še povedal ameriški predsednik in pri tem uporabil zelo resen ton.

Na pomoč Al Kaidi pa je brez oklevanja priskočila skrajna somalijska milica Al Šabab, ki je napovedala, da bo na pomoč organizaciji na Arabskem polotoku poslala svoje bojovnike. Jemen se je na omenjeno napoved ostro odzval in sporočil, da tujim bojovnikom ne bo dovolil, da bi se vtihotapili v državo. Jemenski zunanji minister Abu Bakr al Kurbi je ob tem zagotovil, da Jemen na svojem ozemlju ne bo dopuščal tujih bojovnikov in bo ukrepal proti vsakomur, ki bo ogrozil varnost in stabilnost njegove države. (STA+CR)

TERORIZEM - S sekiro nad Westergaarda

Karikaturistov napadalec včeraj že pred sodniki

KOEBENHAVN - Danska policija je v petek ustrelila in ranila somalijskega državljana, domnevno povezanega s teroristično mrežo Al Kaida, ki je poskušal ubiti danskega karikaturista Kurta Westergaarda, čigar karikatura preroka Mohameda je pred leti izzvala jezo muslimanov po vsem svetu. 28-letnik, ki živi na Danskem, je v petek pozno zvečer, obo-rožen s sekiro in nožem, skušal vdreti v hišo 74-letnega danskega karikaturista v mestu Aarhus na zahodu Danske, ki je bil takrat doma s petletno vnukinjo in se je pri tem zatekel v posebno varno sobo.

»Zaklenil sem se v našo varno sobo in obvestil policijo. Napadalec je skušal s sekiro razbiti vrata, vendar mu ni uspelo,« je dogodek opisal danski umetnik. Nekaj minut pozneje je na mesto dogodka prispela policija, ki je skušala napadalca aretirati. Ta je pri tem skušal napasti policista. Slednji je zatem ustrelil in ranil napadalca v koleno in roko, vendar njegovo življenje pri tem ni bilo ogroženo.

Osumljenca so včeraj iz bolnišnice privedli pred sodišče v Aarhusu, kjer so ga tudi uradno obtožili za poskus umora danskega karikaturista in policista. Napadalec pred sodiščem ni hotel govoriti s sodnikom, ta pa je zanj odredil enomesečni pripor. Po navedbah danske notranje varnostne službe PET naj bi bil napadalec, katerega identitete policija ni razkrila, povezan s skrajno somalijsko milico Al Šabab in voditelji mednarodne teroristične mreže Al Kaida v vzhodni Afriki.

Westergaard je bil eden od dvanajstih karikaturistov, katerih risbe preroka Mohameda je septembra 2005 prvič objavil danski dnevnik Jyllands-Posten. Številni muslimani so karikature razumeli kot žalitev, njihova objava pa je januarja in februarja 2006 izzvala številne nasilne proteste po vsem svetu. Karikatura Westergaarda, ki je prikazovala preroka Mohameda s turbanom v obliki bombe, je bila zelo odmevna.

Število žrtev napada v Pakistanu še zraslo

ISLAMABAD - Število žrtev petkovega samomorilskega napada na severozahodu Pakistana še vedno raste. Kot je včeraj sporočila pakistanska policija, je krvavi napad po zadnjih podatkih terjal 93 življenj, številni so ranjeni. Približno 200 ljudi je v petek v vasi Šah Hasan Kan spremljalo odboj-karsko tekmo med dvema vaškima ekipama, ko je v skupino z dostavnim vozilom zapeljal samomorilski napadalec in se razstrelil. V avtomobilu naj bi imel kar okoli 300 kilogramov eksploziva. Zaradi močne eksplozije, ki je odjeknila ob napadu, se je zrušilo okrog 20 bližnjih hiš. Gre za najbolj tragičen napad po 28. oktobru lani, ko je bilo v napadu skrajnežev na tržnici v Pešavarju ubitih 125 ljudi.

Severna Koreja ponuja roko

PJONGJANG - Severna Koreja se je zavzela za izboljšanje odnosov z ZDA in Južno Korejo. Pjongjang je ob tem sporočil, da si bo prek pogajanj prizadeval za denuklearizacijo Korejskega polotoka. Sporočilo severnokorejskih oblasti je pozdravilo več deset tisoč ljudi, ki so se zbrali v Pjongjangu in izrazili podporo oblastem. Nekateri poznavalci napovedujejo, da bi se lahko voditelja Severne in Južne Koreje letos sešla na posebnem vrhu.

V Italiji in Nemčiji hude preglavice zaradi vremena

BERLIN - Vreme ponekod v Evropi še vedno povzroča velike preglavice. Italijo so zajeli poplave in zemeljski plazovi, ki so terjali smrtno žrtev v obmorskem mestu Amalfi, kjer je zemeljski plaz zasul neko restavracijo, pri čemer je življenje izgubil 44-letni kuhar. V Neaplju je zaradi slabega vremena prišlo do večurnega izpada elektrike. O poplavih poročajo iz Toskane in Umbrije. V Nemčiji pa težave povzročajo nizke temperature. Vremenoslovci so napovedali, da se bo obdobje nizkih temperatur nadaljevalo do najmanj sredine januarja, a temperature ne bodo tako nizke kot decembra.

V Indiji se je na silvestrovo zastrupilo 600 ljudi

NEW DELHI - Zabava ob prihodu novega leta se je za približno 600 zaposlenih v tovarni oblačil v mestu Bangalore na jugu Indije končala precej nesrečno, saj so jih morali zaradi težav z bruhanjem, diarejo in vrtoglavico sprejeti v bolnišnico. Več kot 500 ljudi je do včeraj bolnišnico zapustilo, medtem ko imajo ostali še vedno težave. Zdravniki so pojasnili, da je okrog sto zaposlenih dobilo vnetje prebavil, pri ostalih pa so se podobni simptomi pokazali zaradi strahu in panike.

AFGANISTAN S Karzajevo novo vlado še ne bo nič

KABUL - Afganistanski parlament je na tajnem glasovanju zavrnil večino kandidatov za ministre, ki jih je predlagal afganistanski predsednik Hamid Karzaj. Parlament je Karzaju, ki se sooča z očitki o korupciji, tako zadal velik udarec. Karzaj je že sporočil, da bo predlagal nove kandidate. Kdaj bo to storil, zaenkrat ni znano. Afganistanska volilna komisija je medtem potrdila, da bodo parlamentarne volitve 22. maja.

Od 24 kandidatov, ki so bili predlagani parlamentu, jih je le sedem uspelo dobiti zaupnico. Poslanci so potrdili kandidate za ministre za šolstvo, notranje zadeve, obrambo, finance, kmetijstvo, kulturo in industrijo. Sedmerico kandidatov, ki je dobila podporo poslancev, podpira tudi mednarodna skupnost. Kdaj bo Karzaj predlagal nove kandidate, ni znano, ministra za zunanje zadeve pa bo predlagal šele po konferenci o Afganistanu 28. januarja v Londonu.

BRAZILIJA - Zaradi vztrajnega dežja, ki je močno razmočil zemljo

V zvezni državi Rio de Janeiro več deset smrtnih žrtev poplav in zemeljskih usadov

RIO DE JANEIRO - V poplavih in zemeljskih plazovih v brazilski zvezni državi Rio de Janeiro, ki jih je povzročilo močno deževje, je od pretekle srede umrlo že 52 ljudi. Med njimi je 19 gostov, ki so umrli, potem ko je plaz zasul manjši hotel na jugozahodu te zvezne države. Hotel na turističnem otoku Ilha Grande je v petek zasul zemeljski plaz, severno od Ria pa so bregove prestopile tri reke, zaradi česar je moralo domove zapustiti kakih 200 ljudi. Oblasti v Rio so izdale opozorilo zaradi nevarnosti plazov, še posebej v revnih favelah v severnem delu mesta.

Reševalci so včeraj nadaljevali iskanje morebitnih preživelih med blatom, prodom in drevesi, vendar je upanja, da bi koga še našli živega, malo. Predstavnik gasilcev je opozoril, da bi se število smrtnih žrtev utegnilo povečati na približno 40. To-liko gostov se je namreč v hotelu udeležilo praznovanja ob prihodu novega leta.

Čeprav je v petek prenehalo deževati, so oblasti še vedno pozorne, saj se bojijo novih plazov, ki bi jih utegnili sprožiti razmočena zemlja.

Vztrajen dež je v Braziliji povzročil poplave in zemeljske usade, pod katerimi je umrlo več deset ljudi

ANSA

IZLETI PRIMORSKEGA DNEVNIKA 2010 - Vabilo

Letos pet potovanj, kam bo razkrito v sredo

Naši naročniki in bralci bodo potovali z Auroro in Adriatico.net

TRST - Telefonski klici, osebno zastavljena vprašanja, povpraševanja naokrog: skratka po splošnem razpoloženju sodeč, bi bil že skrajni čas, da »poklicani« razkrijejo, kam bodo lahko letos odpotovali z našim dnevnikom. Brez skrbi, vse je že pripravljeno, objavljeno pa bo na praznično sredo, 6. januarja. Se pravi ob zaključku prazničnega obdobja, ko se lahko zamislimo, kako bi želeli preživeti del svojega prostega časa in temu primerno porazdeliti prepotrebna finančna sredstva. Ker pa je bilo ugibanj o letošnjih potovanjih že dovolj, še več pa konkretnih vprašanj o datumu objave tradicionalnih izletov, smo se v uredništvu odlo-

čili za opaznejšo napoved z malo ugan-ko. Ne bi bilo korektno, da bi »tik pred zdajci« razkrili letošnje destinacije, zato bo treba potrpeti samo nekaj dni in vse bo znano. Zaenkrat lahko razkrijemo, da bo potovanje pet, tri bo pripravil potovalni urad Aurora, dva pa First&last minuteAdriatica.net. Torej, objava celotne letošnje ponudbe v sredo, 6. januarja, vpisovanje pa bo v ponedeljek, 11. januarja (podrobnejše informacije tudi glede tega v sredo).

Kot napoved in vabilo obenem objavljamo dve fotografiji: v domovino zgornjih deklet (f. effeparty) boste lahko odšli z Auroro, v deželo, kjer vode res ne primanjkuje, pa z Adriatico.net.

PALMANOVA

V nesreči dva mrtva

PALMANOVA - Na avtocesti A23, v smeri proti Vidmu in Trbižu, se je včeraj zgodaj jutraj pripetila huda prometna nesreča, v kateri sta umrli dve osebi. Pokojnika sta sedela v avtomobilu, ki je kmalu po razcepu pri Palmanovi zavozil z voznega pasu proti desni in silno trčil ob odbojno ograjo ter zletel s ceste. Voznik in sopotnik sta bila zvezana, po navedbah prometne policije iz Palmanove pa ju je kljub temu vrglo iz vozila. Umrli sta v trenutku. Avtomobil je bil v lasti nekega podjetja iz Rima, v njem pa sta potovala R. A. (37 let) in E. T. (41), oba s stalnim bivališčem v kraju Monte Argentario pri Grossetu. Prvi je bil po rodu iz Orbetella, drugi iz Civitavecchie. Po mnenju prometne policije je nesrečo morda povzročil spanec, ki naj bi med Palmanovo in Vidmom premagal voznika.

Z znižanjem temperature tudi možnost poledice

TRST - Po vsej Furlaniji-Juljski krajini je včeraj od jutra deževalo, v goratih predelih pa snežilo. V teku dneva so se temperature znižale in snežiti je začelo tudi po nižjih legah. Temperatura je v večernih urah dodatno padla, tako da je deželna civilna zaščita opozorila na nevarnost poledice, ki je možna na vseh deželnih cestah, od Trsta do Pordenona.

DEKANI - Ob desetletnici domače gledališke skupine

Predstava Komandirjev tič je gledalce več kot navdušila

DEKANI - Nabito polna prenovljena dvorana v Dekanih je bila 18. in 20. decembra 2009 kar dva dni krstno prizorišče odlične komedije v izvedbi Gledališke skupine Dekani.

Zgodbo, katere rdeča nit so križi in težave v podeželski družini in njenem sorodstvu ob prisotnosti vaše opraviljke, stvari pa se zapletejo, ko se v zgodbi pojavijo moške postav v uniformah in čudežni ptič z njimi, je tokrat izjemoma napisala tujka avtorica, in sicer italijanska državljanka, rojena v Švici, gospa Loredana Cont, potem ko so za ostale predstave v vseh desetih letih delovanja Gledališke skupine Dekani tekste vselej prispevali člani skupine sami.

Za prevod v slovenščino in priredbo zadnje predstave sta poskrbela Boris Piciga in Ingrid Werk, drugače znana zamejska igralka, humoristka in režiserka iz Boljunca (skupaj s Tatjano Turco med drugim tvori uspešno komično dvojico Vanka in Tonca), ki je delo tudi režirala. V komediji pa so zaigrali Boris Piciga in Irena Piciga, Matjaž Toškan, Dragica Blagojevič, Tina Pohajač, Karin Fortuna, Luka Depangher in Andreja Kozlovič.

Sicer pa Gledališka skupina Dekani letos praznuje Predstava Komandirjev tič je bila posvečena desetletnici delovanja Gledališke skupine Dekani. Premierno je bila odigrana 18. decembra v polni dekanski dvorani, ki je bila polno zasedena tudi ob ponovitvi dva dni pozneje, 20. decembra. Odziv publike je bil torej enkrat, zato ni prav nič čudno, da že prihajajo prva vabila za nastope.

Začetek delovanja dekanske skupine sega v leto 1999, ko so odigrali

krajši program, nekaj skečev in kratko enodejanko. Odziv v Dekanih je bil zelo dober in zato so nadaljevali, vendar jih zunaj domače vasi ni nihče poznal in temu primeren je bil tudi prvoten odziv na predstavah.

Skupina ni nikoli štela veliko članov in prav zaradi tega se je vodja skupine Boris Piciga odločil, da bo sam začel pisat tekste, kar se je izkazalo za zelo dobro potezo in zato je s pisanjem tudi nadaljeval. Njihova prva celovečerna predstava s svojim tekstom nosi naslov Sreča iz Salomonovega oglasnika, ki jo po osmih letih še vedno občasno igrajo, do sedaj pa ima za seboj že 134 ponovitev. Naslednja uspešnica nosi naslov Zapeljivka oddaja stanovanje, ki je prišla tudi izpod peresa vo-

dje ansambla Borisa Picige. To predstavo igrajo zelo pogosto in ima za seboj že 74 ponovitev. Ob omenjenih predstavah je Boris Piciga napisal še večje število kratkih skečev, ki so jih pozneje povezali v eno predstavo - Revija naših najboljših skečev, ki so jo doslej ponovili 108-krat.

Danes šteje skupina s tehnikom Otilijem Furlaničem vred devet članov in članic. Skupina ljubiteljskih igralcev je v desetletnem obdobju odigrala že 348 predstav, katerim je pristostovalo 35.200 gledalcev. Pohvalijo se lahko tudi s tem, da v desetih letih delovanja niso odpovedali še nobene predstave, pa ne zato, ker je vedno teklo vse kot po maslu, temveč zato, ker so v dekanski ekipi, kot pravijo, vedno pripravljeni stisniti zobe.

POZIV

Glasbena matica v podporo dnevnika

TRST - Zadnji načrt porazdelitve sredstev slovenskim organizacijam v FJK, ki ga je predlagal odbornik Molinaro in brezbržnost italijanskega parlamenta še dodatno prizadeva ustanove, ki bi morale biti prioriteta za slovensko manjšino. V neizprosni škari se je znašel tudi naš edini slovenski dnevnik Primorski dnevnik.

Finančna stiska, ki jo Glasbena matica prav tako doživlja, pa ni do sedaj okrnila poročanja o glasbenih dogodkih, o uspehih naših učencev in glasbenih skupin. Posebna stran Glasbeni utrip se javlja vsakih štirinajst dni prav po zaslugi dnevnika in približa članstvo ter prijatelje Glasbene matice od Milj do Trbiža. Hvaležni smo zato dnevniku, ker z nepristranskim poročanjem izkazuje pozornost naši dejavnosti in bi z njegovim molkom bili prizadeti prav vsi. Zato pozivamo naše člane in prijatelje, naj se naročijo na Primorski dnevnik oz. naj spet obnovijo naročnino, saj s tem omogočijo še nadaljni obstoj našega časopisa.

Izolski Rdeči križ lani razdelil 18 ton hrane

IZOLA - V izolskem območnem združenju Rdečega križa (RK) so lani razdelili več kot 18 ton hrane. Po humanitarne pakete hrane je prišlo okrog 1500 ljudi oziroma za četrtino več kakor pretekla leta. Nekdaj industrijska in delavska Izola je med tremi obalnimi občinami socialno najbolj ogrožena, opozarja predsednik območnega združenja RK Izola Vlado Ostrouška.

Poleg hrane iz intervencijskih zalog so med socialno ogrožene občane na izolskem Rdečem križu razdelili še vladne pakete in živila, ki so jih zbrali iz lastnih sredstev ali z donacijami. Po paketih hrane povprašujejo predvsem brezposelni in ljudje brez denarnih prejemkov. Povpraševanje se je zlasti povečalo od septembra lani, ko so začeli po pomoč prihajati tisti brezposelni, ki niso več upravičeni do sredstev zavoda za zaposlovanje, še opažajo na RK Izola.

S stisko se ne srečujejo le brezposelni, temveč tudi upokojenci, ki so nekdanje delali v velikih izolskih proizvodnih obratih Delamarisu, Mehanu, Drogi in Ladjedelnici, opozarja Ostrouška. »Pred 40 leti je bilo v Izoli zaposlenih 7.000 delavcev. Ti so zdaj upokojeni in večina jih živi s skromnimi pokojninami,« pojasnjuje. Velika večina od 4.600 upokojencev, kolikor jih po besedah Ostrouške živi v Izoli, se preživlja z manj kot 420 evri na mesec.

Vsem Izolanom, ki si dnevno težko privoščijo topel obrok, želijo v izolskem Rdečem križu priskočiti na pomoč z odprtjem javne kuhinje. Hrana, ki bi jo zbirali iz kuhinj v bližnjih hotelih, šolah, vrtcih ali iz doma upokojencev, bi v primerem prostoru enkrat dnevno razdeljevali pomoči potrebnim. »Zamisli je v glavah rešena, gre le za to, kako jo izpeljati v praksi,« poudarja Ostrouška. Za uresničitev ideje potrebujejo podporo občine, ki bi poskrbela za logistiko oziroma za prevzem in transport hrane, pojasnjuje. Prostora, kjer bi hrano delili, je po njegovih navedbah dovolj. Kot še pravi, bi bil uspeh že, če bi za začetek dnevni topel obrok zagotovili do 30 ljudem. Na občini Izola so ideji načeloma naklonjeni in jo bodo, kolikor bo v njihovih močeh, podprli. (STA)

KRAJEVNI PREVOZI - Tarife za leto 2010

Novo leto prineslo tudi dražje vozovnice

Podražitve do 4,8% - Nekatere stare vozovnice so še veljavne, druge moramo zamenjati z novimi

Avtobusne in druge vozovnice so se s prehodom v novo leto podražile. Nove tarife je določila deželna uprava Furlanije-Juljske krajine. V Trstu stane posamezna vozovnica za celotno omrežje 1,10 evra, vozovnica za deset potovanj pa 9,90 evra. V primerjavi z letom 2009 sta omenjeni tarifi dražji za 4,8 odstotka, medtem ko so se petnajstdnevna, mesečna in letna vozovnica podražile za slab odstotek. So pa tudi izjeme: pri vozovnicah za daljše proge (dva odseka) in tistih za 75 minut je cena nespremenjena. Vse nove tarife navajamo v spodnji tabeli.

Podjetje krajevnih prevozov Trieste Trasporti pojasnjuje, da stare petnajstdnevne in letne vozovnice niso več uporabne, medtem ko so ostale vozovnice serije 09A veljavne do 31. januarja. Neuporabljene vozovnice lahko zamenjamo z novimi, najpozneje do 30. junija letos na okencu podjetja v Ul. Lavoratori 2. Veljavnost abonmajev za posebne razrede uporabnikov, ki jih izdaja Pokrajina Trst, so podaljšali za en mesec. Vse informacije nudi osebje omenjenega okenca (brezplačna telefonska številka 800-016675).

Avtobusa na Ulici
Carducci v Trstu

KROMA

TARIFE VOZOVNIC OD 1. JANUARJA 2010

AVTOBUSI IN TRAMVAJ

Desetkratna 60-minutna vozovnica za celotno omrežje	9,90 €
Posamezna 60-minutna vozovnica za celotno omrežje	1,10 €
Posamezna vozovnica za daljšo progo	1,20 €
Posamezna 75-minutna vozovnica za celotno omrežje	1,25 €
Dnevna vozovnica za celotno omrežje	3,55 €

Petnajstdnevna vozovnica za eno progo (ali del daljše proge)	15,10 €
Petnajstdnevna vozovnica za celotno omrežje	18,00 €

Mesečna vozovnica za eno progo (ali del daljše proge)	22,20 €
Mesečna vozovnica za eno progo (ali del daljše proge) v ugodnejšem pasu	17,75 €
Mesečna vozovnica za celotno omrežje	27,90 €
Mesečna vozovnica za celotno omrežje v ugodnejšem pasu	22,30 €

Letna vozovnica za eno progo (ali del daljše proge)	222,00 €
Letna vozovnica za eno progo (ali del daljše proge) v ugodnejšem pasu	159,85 €
Letna vozovnica za celotno omrežje	279,00 €
Letna vozovnica za celotno omrežje v ugodnejšem pasu	200,90 €

POMORSKA POVEZAVA TRST-MILJE

Enosmerna vozovnica	3,45 €
Povratna vozovnica	6,40 €
Kolo	0,70 €
Vozovnica za 10 potovanj	11,00 €
Vozovnica za 50 potovanj	26,50 €

DAVČNA POLICIJA

Davčnih utajevalcev sploh ni malo

Oddelek davčne policije pri tržaški finančni straži je v preteklem letu preiskoval davčne utaje in prekrške, ukvarjal pa se je tudi z bojem proti prepovedanim drogam, ponarejanju, prikrivanju in izsiljevanju. Tržaška davčna policija je razkrila 37 milijonov evrov neprijavljenih dohodkov, zaradi davčnih utaj pa je prijavila sodstvu 59 ljudi. Veliko dela je bilo z utajevalci davka na dodano vrednost IVA. Pri preverjanju uvoznih in izvoznih dejavnosti so finančni stražniki našli na prikritih poslih v vrednosti 165 milijonov evrov ter 170 milijonov evrov lažnih faktur. V severni Italiji so zaradi tega ovadili 37 podjetnikov ter zasegli nepremičnine in druge dobrine v vrednosti 200 milijonov evrov. V letu 2009 je davčna policija zaplenila še 800 tisoč kosov blaga s ponarejenimi znamkami, 110 kilogramov mamil in 10 ton cigaret tuje proizvodnje.

OBALNA STRAŽA

Zanima jih, od kod prihajajo ribe in školjke

Tržaška obalna straža je v letu 2009 okrepila nadzor nad trgovino z ribami, školjkami, raki in drugimi morskimi bitji. Preverjala je pristnost in svežino živali, ki iz ribiških plovil potujejo preko grosistov v ribarnice, gostilne in menze. Pristaniška kapitanija je v preteklem letu opravila 2658 tovrstnih kontrol ter našela 86 prekrškov zaradi manjkajočih etiket, 36 goljufij in deset prekrškov higiensko-zdravstvene narave. Kot običajno je obalna straža pomagala plavalcem, deskarjem in plovcem v težavah: rešila je 145 ljudi. Med 125 pregledi na italijanskih in tujih tovornih ladjah je obalna straža v 40 primerih našla nepravilnosti, pet poveljnikov je celo prijavila sodstvu. Med dejavnostmi osebja pristaniške kapitanije je tudi nadzor nad obalnim območjem, s posebno pozornostjo do Miramarskega morskega parka.

TRGOVINA - Tudi v Trstu od danes do 31. marca uradno obdobje zimskih razprodaj

So popusti res priložnost?

Za novo kramo v naših omarah ni več prostora, resnično kakovostno in modno blago pa je v glavnem že prebrano

Bolj iskano blago ima za 20 ali 30 odstotkov znižane cene, tisto, ki gre slabše v promet pa za polovico in še več

ARHIV

Tako kot po vsej Furlaniji-Juljski krajini (kot določa deželni zakon št. 1 iz lanskega 12. februarja) se danes, na nedeljo, tudi v tržaški pokrajini začena obdobje zimskih sezonskih razprodaj obleke in obutve, ki bo trajalo do 31. marca. Pri nas se razprodaje začenjajo dan pozneje kot v nekaterih drugih italijanskih deželah, vsekakor pa bolj zgodaj kot v preteklosti, ko je bilo treba počakati na čas po svetih treh kraljih. Vsako leto bolj, in še posebno letos, pa si utira pot navada, da se popusti v taki ali drugačni obliki začenjajo še pred božičem, kajti trgovcem se mudi z odpravo zaloga in odplačilom nakupljenega blaga. Iztržek morajo namreč investirati za nakup spomladanskega asortmana, kajti v trgovini nastopi nova sezona veliko pred koledarskim letnim časom.

Glede na opisan trend se odjemalec sprašuje, ali je bilo vrednejše blago že prodano, ali pa kaže na prave priložnosti šele počakati. Tudi v tem primeru, tako kot pri prevarah, je odgovor preprost: pametno je kupovati tam, kjer prodajalca poznamo in mu tudi zaupamo. Pa dobro nakupovanje!

Cepljenje proti gripi A

Od jutri dalje se bo mogoče cepiti proti novi gripi (virusu A H1N1) od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.30 v ambulantah oddelka za preventivo v Ul. de Ralli 3 (v svetoivanskem parku, tel. št. 040-3997589). Zdravstveno podjetje ASS1 obvešča, da v ambulantah v Ul. Sai, kjer so doslej opravljali cepljenja, te storitve ne bo več na voljo. Od srede decembra priporočajo cepivo nosečnicam, otrokom z zdravstvenimi težavami in uslužbencem osnovnih storitev, pa tudi otrokom in najstnikom med 6. mesecem in 17. letom starosti ter bolnikom nad 65. letom starosti. Ministrstvo za zdravstvo je določilo, da je otrokom med 6. mesecem in 9. letom namenjen dvojni odmerek cepiva po 0,5 mililitra. Osebam od 10. do 60. leta starosti namenjajo en sam odmerek, starejšim pa spet dva.

Nova pravila za invalide

S 1. januarjem je stopil v veljavo zakon 102/2009, ki spreminja pravila za vlaganje prošenj za priznanje invalidnosti. Urad za civilne invalide zdravstvenega podjetja ASS1 v Ul. Farneto 3 omenjenih prošenj ne bo več sprejemal. Odslej je treba prošnje poslati na zavod INPS, in sicer po svetovnem spletu. Zdravstveno podjetje pa bo še naprej opravljalo s tem povezane zdravniške preglede, ob navzočnosti zdravnika, ki ga imenuje zavod INPS. tovrstnih pregledov je vsako leto okrog šest tisoč.

V Salusu nov direktor

Zdravstveni dom Salus ima novega direktorja. To je Fabrizio Briganti Piccoli, ki je že delal v kirurškem oddelku doma in je na čelu Salusa nasledil Giuliana Cecovinija.

Razpis za 360 policistov

V italijanskem uradnem listu je bil 15. decembra objavljen javni razpis za rekrutiranje 360 kadetov policije. Na razpis se lahko prijavijo vojniki prostovoljci, ki so odslужili triletni vojaški rok. Razpis je namenjen italijanskim državljanom, ki do roka ne bodo dopolnili 31. leta starosti. Prošnje bodo zbirali do 14. januarja: izpolnjene obrazce, ki so na voljo v uradu za razpise v Ulici Mascagni 9 (tel. št. 040-8322161), je treba izročiti na Kvesturi, ali pa poslati po priporočeni pošti.

Pok v govorilnici

V petek zvečer je nek stanovalec na Trgu Rosmini zasilal glasen pok. Pogledal je skozi okno na trg. Videl je skupinico mladih, ki je bežala peš proti sosednjim ulicam, na trgu pa se je iz telefonske govorilnice širil črn dim. Očividci je poklicale policijo, ki je med pregledom govorilnice ugotovila, da so neznanzi odnesli kovance.

Trčila avto in skuter

Sinoči sta se v Ulici Bernini, med dvema predoroma in tik ob Trgu Sansovino, zalezla avtomobil fiat panda in skuter. Do trčenja je prišlo okrog 19.30 sredi tamkajšnjege križišča, krivo je bilo izsiljevanje prednosti. Gmotna škoda je bila po izjavah mestnih redarjev precejšnja (skuter je bil uničen), vznika dvokolesnega vozila pa je rešilec prepeljal v katinarsko bolnišnico. Njegove poškodbe so se sprva zdele hude, naposled pa prognoze niso pridržali: ponesrečenec bo v doglednem času okreval, je povedala občinska policija.

NAŠ INTERVJU - Oscar Cecchi o promociji kulturnih dogodkov

Več Tržačanov si ogleda prireditve v Ljubljani kot obratno

V Sloveniji je - posebno na nekaterih področjih - višja kakovost, pomembna pa je tudi promocija

Padec meja med evropskimi državami je tudi priložnost za širitev kulturnih obzorij, čeprav se tega aspekta novih mednarodnih odnosov zaveda manjšina »kultiviranih turistov«. Gledališki ustvarjalec in odgovoren za mednarodno promocijo odmevnih prireditev Oscar Cecchi ima že vrsto let vpogled v spremembe in perspektive kulturnih izmenjav med Italijo, Slovenijo, Hrvaško in Avstrijo, in sicer na osnovi dolgoletne izkušnje podjetja Multimedia-Radioattività. Minilo je na primer že dovolj časa od ukinitve meje med Slovenijo in Italijo, da bi zasledili kakšno spremembo v odnosu Tržačanov do sosedne države ...

Prav gotovo se je širila zavest, da so razdalje krajše oz. da moramo prevoziti 96 kilometrov do Ljubljane, medtem ko je pred nekaj leti zgledalo, da jih je vsaj 200. Nekateri nas še sprašujejo o razdalji, a z drugačno zavestjo oseb, ki upoštevajo brez večjih težav možnost, da preživijo večer v nam najbližji evropski prestolnici.

Koliko in za katere zvrsti glasbe se ljudje po vaši izkušnji odpravijo na potovanje?

Pogostejši ogled prireditev v tujini pogojuje dejavnik stroškov, ki so vsekakor manjši od tega, kar si večina ljudi predstavlja. Publika rock in pop koncertov se lažje premika. To velja tudi za posebne niše, kot so na primer jazz, metal ali elektronska glasba. Ljubitelji resne glasbe, gledaliških in koncertnih dogodkov pa bolj redko uporabljajo servis prodaje pri italijanskih posrednikih, saj se navadno samostojno poslužujejo spletne prodaje.

Kako bi označili slovensko-italijanske odnose na tem področju?

Izmenjava med Ljubljano in Trstom se dogaja predvsem na nivoju bolj komercialnih ponudb in to v glavnem zaradi pomanjkanja večje komunikacije in učinkovitejše promocije. Nekateri se pritožujejo, da je premalo reklame za dogodke na Slovenskem, to pa je odvisno od organizatorjev in njihovih investicij. Ko je Festival Ljubljana začel predstavljati svoje programe

Oscar Cecchi si osebno ogleda številne predstave doma in pa tudi v Sloveniji in Avstriji

tudi v Trstu, smo takoj zasledili povečanje zanimanja, kar velja tudi za ljubljanski Jazz festival. Za dogodke, kot je Metalcamp v Tolminu, prodajamo vstopnice po celi Italiji. V vsakem primeru je pozornost Italijanov in predvsem Tržačanov do dogodkov na Slovenskem znatno večja od zanimanja Slovencev za vse, kar se dogaja v bližnjih krajih Italije. Pomanjkanje poročil o naših predstavah - govorim predvsem o operi, koncertih ali o gostovanjih muziklov - v slovenskem časopisju, je zgovorno zrcalo tega precej enosmernega odnosa.

Kakšne prednosti ima ljubljanska ponudba?

Ljubljana se lahko ponaša z dvema pomembnima orkestrima, kot sta Slovenska filharmonija in orkester RTV-ja, ki imata tudi lastni koncertni sezoni. Simfonična ponudba je sploh zelo bogata tudi z gostovanji medna-

rodno priznanih orkestrov; v tem trenutku je na primer veliko povpraševanja za koncert Dunajskih filharmonikov z Riccardom Mutijem, ki bo junija meseca. Na splošno so dogodki, ki jih lahko zasledimo v Ljubljani, bolj prestižni, na področju gledališča in baleta pa tudi veliko bolj inovativni.

Kaj pa Zagreb?

Hrvaška je postala zelo konkurenčna zaradi odlične zagrebske ponudbe in primernih prostorov za velike koncerte rock in pop glasbe. V prihodnjih mesecih bodo na primer na sporedu koncerti skupin Depeche mode, Tokio Hotel in Rammstein, katerima bosta sledila še Leonard Cohen in Metallica.

Kaj pa lahko pričakujemo od avstrijske prestolnice, ki je od nekdaj zapisana glasbi?

Dunajska kulturna ponudba bi po številu dogodkov in povprečno srednje-

visoki kakovosti ostala na vrhu lestvice, tudi ko bi jo primerjali s tisto naših večjih mest, kot sta na primer Rim ali Milan. Operne uprizoritve so na sporedu v treh različnih gledališčih in to velja tudi za muziklo, komorna in simfonična glasba pa ima sploh na voljo toliko dvoran, da vsak dan lahko zbiraš med šestimi ali sedmimi dogodki.

Če upoštevamo razdalje, je promoviranje dunajskih dogodkov - kljub nedvomni kvaliteti - pobuda, ki ima verjetno najmanjšo tržno moč.

Za Italijane je Dunaj predvsem turistično mesto, v smislu, da obiskujejo muzeje, se potepajo, a še ne upoštevajo možnosti, da bi si ob ogledu znamenitosti privoščili še večer v gledališču. Za skupine turistov iz drugih držav pa je čisto normalno, da potovalni paket vsebuje tudi koncert ali predstavo. Pravzaprav nas ljudje sprašujejo predvsem za edino res nedostopno prireditve, to je Novoletni koncert. Italijani v glavnem ne poznajo kulturnega turizma; večjemu se premikajo za muziklo v Londonu in New Yorku in prav gotovo za nogometne tekme.

Razlike med Italijo in tujino v odnosu do gledališke kulture ste gotovo opazili tudi, ko ste sodelovali kot asistent za režijo pri mnogih opernih produkcijah v italijanskih gledališčih in inozemstvu.

Italijanska gledališča se žal ne morejo ponašati z učinkovito organizacijo, ki zaznamuje delovanje večine tovrstnih ustanov v tujini. Obstaja pa tudi italijanska prednost, da kreativno rešujemo nepričakovane težave v trenutku, ko drugi težje kljubujejo kritični situaciji. Kar se publike tiče, se stvari veliko razlikujejo od kraja do kraja. Vse odvisi od navad in glasbene kulture oz. tradicije; na splošno so naši gledalci manj odprti za eksperimentiranje in tujo literaturo, če izvajamo gledališča v Milanu, v Benetkah, a tudi v Trstu, kjer imamo čisto posebno zgodovino. Publika v tujini ima veliko manj pred-sodkov, kar pomeni tudi, da daje bolj kreativnim ustvarjalcem večje zadoščenje. (ROP)

Koncert stare glasbe v kavarni Tommaseo

Danes dopoldne bo v kavarni Tommaseo ob 11. uri potekal četrti koncert v okviru druge izvedbe Festivala stare glasbe Antonio Vivaldi. Nastopila bosta Laura Calci-baročna harfa in Manuel Tomadin-čembalo, ki bosta izvedla dela Purcella, Haendla in Fischeherja. Pobudo podpirajo pokrajina Trst, zlatarna Gold Emotion, kavarna Tommaseo, Record disc-hi, bife Siora Rosa in pogrebno podjetje Alabarda.

Koncertna izvedba opere Marinella

V dvorani de Banfield Tripovich bo danes popoldne ob 16.30 prva popolna koncertna izvedba v sodobnem času opere Marinella, ki jo je tržaški skladatelj Giuseppe Sinico napisal na libreto Pietra Welponerja. Opera, ki je bila izvedena le trikrat (leta 1854, 1862 in 1883), prikazuje tragično zgodbo zaljubljenecv Francesca in Marinelle v od Benečanov zasedenem Trstu v 16. stoletju. Delo bo, kot že rečeno v koncertni obliki, izvedel orkester in zbor združenja Opera Giocosa pod vodstvom Severina Zannerinija, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Mariana Prizzon, Dax Velenich, Iulia Szabo, Giuliano Pelizon in Giovanni Alberico Spiazzi. Pri izvedbi sodeluje tudi več ansamblov in zborov, med katerimi velja omeniti Pihalni orkester Ricmanje. Vstopnice bodo začeli prodajati uro pred začetkom predstave v dvorani de Banfield Tripovich.

Koncert skupine Joyful Gospel Singers

V Stalnem gledališču Furlanije-Juljske krajine Politeama Rossetti bo danes ob 18. uri koncert skupine Joyful Gospel Singers. Predprodaja vstopnic pri točki Ticket Point na Korzu Italia 6, prvo nadstropje, in pri blagajni gledališča Rossetti. Cena posamezne vstopnice je 16 evrov, za abonente gledališča Rossetti pa je predviden popust.

Ogled filma Michaela Moora Fahrenheit 9/11

Kulturno združenje Tina Modotti prireja v okviru niza Umazana vojna predvajanje filma ameriškega režiserja Michaela Moora Fahrenheit 9/11, ki bo na ogled v torek ob 20. uri na sedežu združenja v Ul. Ponziana 14 v prvem nadstropju. Za vstop je potrebna veljavna izkaznica Italijanske zveze kinematografskih klubov FICC za leto 2010.

Petdeseti natečaj Leone di Muggia

Kulturno društvo Fameia Muiesana razpisuje v sodelovanju z občino Milje in Ljudsko univerzo v Trstu petdeseti literarni natečaj Leone di Muggia za promocijo književnosti in kulture med širšo javnostjo. Ob jubileju natečaja prireja tudi priložnostno razstavo pisnih del, fotografij, spominov in pričevanj, ki naj poda prerez petdesetletnega obdobja življenja te pobude. V ta namen vabi vse udeležence, pa tudi občane, ki so sodelovali pri prejšnjih izvedbah, naj dajo na razpolago svoje gradivo. Zainteresirani se lahko do konca letošnjega februarja zglasijo v občinski knjižnici Edoardo Guglia v Miljah, kjer bodo morali posredovati ime, priimek, telefonsko številko in gradivo. Urniki so sledeči: ob ponedeljkih med 14.30 in 18.30, ob torkih, četrtek in petkih med 9. uro in 13.30, ob sredah pa med 9. uro in 13.30 ter med 14.30 in 18.30.

OPERNO GLEDALIŠČE VERDI - Ob koncu leta

Z všečnim izborom znanih opernih arij prijetno slovo od zoprnega leta 2009

Leto, ki je za nami, je v kulturne ustanove prineslo veliko skrbi in malodušja: tako država kot lokalne institucije so temeljito oklestile svoje prispevke in marsikatero gledališče je moralo skrbiti svojo ponudbo. Tržako operno gledališče Verdi je na koncentrični napad regiralo s povečano dejavnostjo ter obogatilo tradicionalno operno in simfonično sezono z vrsto pobud, ki so v operno hišo privabile širši krog ljubiteljev glasbe, od posrečenih projektov za šolsko mladino in izvenabonmajskih koncertov do božičnega in silvestrskega koncerta, ki sta zabeležila odmeven uspeh.

Zadnji koncert starega leta je potekal v prazničnem vzdušju, h kateremu so prispevali dobro razpoloženi solisti, zbor in orkester s programom, ki je črpal iz bogate operne zakladnice: sopranistka Silvia Dalla Benetta in mezzosopranistka Sarah Maria Punga sta razveselili tudi oko z elegantnima škrlatnima oblekama, okusno in elegantno pa sta se predstavila tudi moška partnerja, tenorist Antonino Siragusa in baritonist Alberto Gazale. Vsi štirje so že nastopili v tržaškem gledališču, nov pa je bil španski dirigent Francesc Bonnin, ki se je predstavil z Uverturo iz Rossinijevega Sevilj-

skega brivca. Glasbeno vodstvo je bilo zanesljivo, vendar brez posebne pečata, ki bi razodeval izstopajoči temperament. Tega pa ni manjkalo v duetu, ki sta ga oblikovala Siragusa in Gazale, zelo živahna Almaviva in Figaro, ki sta v interpretaciji vlila lepo dozo humorja. Heterogen izbor opernih odlomkov zahteva tako od interpretov kot tudi od poslušalcev nenehno preskakovanje okvirov: komičnemu duetu je sledila ena najbolj znamenitih lirskih arij, Casta diva iz Bellinijeve Norme, sad enkratnega umetniškega povdiha, ki lahko vsaki interpretki požene strah v kosti. Tvegane izbire se ni zbal Silvia Dalla Benetta, ki je tehnično dokaj zanesljiva sopranistka, toda ni še dozorela v prepričljivo interpretko. Mnogo bolje se je odrezala v duetu iz Donizettijevega Ljubezenskega napoja, kjer je lahko dokazala svoj živahen temperament in se prav lepo ujela s tenoristom Siraguso. Tržaški zbor, ki ga je tokrat pripravil Alberto Macri, je najprej sodeloval v spremljavi Bellinijeve arije, nato pa so se ženske izkazale v zboru čarovnic iz Verdijevega Macbetta. Manj posrečena izbira je bil zbor cigank iz Traviate, kajti brez solistov odlomek marsikaj izgubi. Verdijev

Antonino Siragusa

splet je dopolnila znamenita La donna e' mobile, ki jo je Antonino Siragusa začinil z duhovito potezo ob zaključni dolgi visoki noti.

Orkester je dokaj blesteče odigral Uverturo iz Offenbachove Lepe Helene, nato pa smo poslušali zapeljivi ženski duet iz Hoffmannovih povesti: Silvia Dalla Benetta in Sa-

rah Maria Punga sta se zadovoljivo odrezali, čeprav brez sladke zlitosti, ki daje Barkaroli pečat žlahtnosti. Sarah Maria Punga se uveljavlja kot ena najbolj zaželenih Carmen: nič čudnega, kajti dekle ima očarljiv videz ter izžareva neprikrito erotiko, ki je ena glavnih značilnosti nesmrtnega lika španske junakinje. V Habaneri je povsem navdušila poslušalce, čeprav je v njenem petju še za malenkost nezveljanih pasadž. Navdušenje je izrazil tudi toreador Escamillo, postavni in šarmantni Alberto Gazale: oba interpretata sta kot nalašč za dobo, ko v opernih gledališčih režiserji iščejo predvsem odrsko in igralsko primerne like, vsekakor pa oba premoreta tudi nezanemarljive vokalne vrline.

Praznični koncert je sklenil Valček iz Gounodovega Fausta, z glasnim smehom in petjem zbora ter elegantnim muziciranjem orkestra. Program je simpatično povezoval Alessio Colautti, uspeh je bil brez-pogojen: aplavzi in navdušeni vzkliki so najprej iztržili nepogrešljivo napitnico iz Traviate, nato ponovitev Gounodovega Valčka, napitnica in slaščice pa so čakali tudi občinstvo v foyerju, kot znak optimizma in priložnost za novoletna voščila.

Katja Kralj

BAZOVICA - 27. decembra doživet božični koncert v domači cerkvi

Pesem ob jaslicah v znamenju jubilejev

Pred številnim občinstvom so nastopili MePZ Lipa, OPZ Slomšek in nova MPS Slomšek

Ob jaslicah so prepevali mešani zbor Lipa (levo) ter otroški zbor in nova mladinska skupina Slomšek (desno)

KROMA

Pesem ob jaslicah: tako je bil naslov koncertu v bazovski župnijski cerkvi sv. Marije Magdalene, ki je prejšnjo nedeljo, 27. decembra, v sebi združil več pomembnih dogodkov za Bazovico: v tej vasi so namreč v prejšnjem letu obhajali dva pomembna jubileja, 110-letnico delovanja Slovenskega kulturnega društva Lipa, pa tudi štiridesetletnico otroškega petja. Tako je nedeljski koncert predstavljaval tudi zadnjo lansko pobudo v okviru praznovanja častitljive obletnice domačega društva, ki so dosegla vrhunec že letos poleti, pa tudi pred nekaj tedni z veličastnim koncertom Mešanega pevskega zbora Lipa in drugih sestavov v tržaškem Kulturnem domu. Okroglo, čeprav nekoliko »mlajšo« obletnico, pa praznuje otroško prepevanje, ki se je začelo pred nekaj desetletij na pobu-

do takratnega župnika msgr. Marjana Živica. Tradicijo otroškega petja v vasi pooseblja Otroški pevski zbor Slomšek, ki ga že štirinajst let vodi Zdenka Kavčič Križmančič, ki je v pravkar minulem letu poskrbela za lep podvig - izvedbo muzikala Moje pesmi moje sanje. Oba zbora sta pod vodstvom Tamare Ražem Locatelli in Zdenke Kavčič Križmančič v polni cerkvi pričarala božično vzdušje z nizom tradicionalnih slovenskih božičnih pesmi, pa tudi s skladbami iz drugih obdobij, pri čemer se jima je pridružil nov sestav - Mladinska pevska skupina Slomšek, ki jo sestavljajo nekdanji člani OPZ Slomšek in ki se je ob tej priložnosti prvič predstavila občinstvu. Vse to ob spremljavi Tamare Ražem Locatelli in Davida Lenise pri klavirju, Marka Manina s harmoniko in Anje Križman-

čič s flavto. Pesem ob jaslicah, katere spored sta povezovali Lucija Čač Arduini in Petra Križmančič, pa je bila, kot že sam naslov pove, tudi božično srečanje, ki sta ga zbora priredila skupaj z domačo župnijo. Tako je priložnostno misel izrekel tudi župnik Žarko Škerlj, ki je opozoril na smisel božiča in praznika svete družine, ki ga je Cerkev obhajala ravno 27. decembra, ter izrazil misel, naj lepota božične pesmi nagovori človeka.

Slovenski programi RAI: drevi posnetek operete Grofica Marica

V prvem nedeljskem večeru novega leta se bodo lahko gledalke in gledalci STV RAI pozabavali in razvedrili ob živahnem dogajanju v opereti Grofica Marica. Gre za postavitev znanega dela madžarskega skladatelja Emmericha Kalmana, ki je nastala ob 50 letnici Zveze katoliške prosvete iz Gorice. Na odru Kulturnega centra Lojze Bratuž je poleg profesionalcev, predvsem glasbenikov orkestra Arsatelier in gostujočih solistov Elvire Hasanagič ter Sebastjana Podbregarja, nastopilo veliko igralcev dramskih skupin, pevcev pevskih zborov in plesalk baletne skupine, ki se udeležujejo v dejavnostih Zveze. Režiser Emil Aberšek in dirigent Hilarij Lavrenčič sta opravila res dobro delo, saj je bila uprizoritev na visoki ravni, kar je potrdilo tudi številno občinstvo, ki se je v petih večerih navdušeno odzivalo na zaplete v ljubezenskih zgodbah med grofico Marico in grofom Tassilom ter grofico Lizo in baronom Kolomanom. Televizijska verzija operete Grofica Marica, za katero je poskrbela tehnična ekipa RAI z režiserko Marijo Breclj ob sodelovanju Tamare Stanese in Aleksija Jercoga, bo na sporedu danes po TV dnevniku ob 20.50, zamudniki pa si jo bodo lahko ogledali še v četrtek ob istem času.

ZGONIK - Božični koncert v domači cerkvi

Močan kulturni naboj

Nastopila sta domači OPZ Zgonik in MePZ Rupa-Peč - Priložnostna misel župnika Jožeta Markuže

Naravoslovni didaktični center v Bazovici

Naravoslovni didaktični center v Bazovici bo danes odprt od 9. do 17. ure. V tem Informativnem centru lahko obiskovalec preko različnih čutil in posebnih didaktičnih pripomočkov ter rekonstrukcij naravnih okolij spozna naravo in ostale tematike Krasa, naše dežele ter ostalega sveta. V prostoru namenjenemu začasnim razstavam bo na ogled vrsta jasic, narejenih iz naravnih materialov, v sodelovanju s tržaško sekcijo društva Amici del Presepio. Vstop prost. Za podrobnejše informacije lahko pokličete telefonsko številko 040-3773677.

Božičnice, božični koncerti in druge prireditve so postale stalnica v decembrskem času. Mnoga društva, pa naj gre za tista s kulturnim ali športnim predznakom, so tovrstne prireditve postavila med pobude, ki skoraj ne smeje več manjkati v njihovi ponudbi. V mnogih krogih namreč polagajo veliko pozornost tovrstnim pobudam, kajti božičnica še zdaleč ne pomeni več prireditve z zgolj verskim sporočilom, temveč gre za dogodek, ki ima v sebi močan kulturni naboj. V koncert ali v božično telovadno oz. kotalkarsko revijo je potrebno vložiti veliko napora, obilico dobre volje, pa tudi znanja in ustvarjalnosti.

Božični koncert so v nedeljo imeli tudi v Zgoniku. Priredili so ga v vaški farni cerkvi, oblikovala pa sta ga domači otroški pevski zbor in Mešani pevski zbor Rupa-Peč. Veliko zaslug za pristrčno zasnovano prireditev gre bržčas pripisati dirigentki obeh pevskih sestavov, mladi Zu-

lejki Devetak, ki se je nemalo potrudila, da je s primernim programom iz zelo bogate zakladnice slovenskih božičnih pesmi pripravila res lep pevsko glasbeni večer. Najprej je na prizorišče stopil Otroški pevski zbor Zgonik (na sliki), ki je ob orgelski spremljavi dirigentke zapel šest pesmi, katerih izvedbo je začinil tudi s pomočjo tolkal. V osrednjem delu zgoniškega koncerta, ki je v cerkev sv. Mihaela nadangel priklical veliko ljudi, je nastopil mladi kitarist iz Štandreža Michele Schincariol, ki se je predstavil z zahtevnim programom klasičnih skladb. Večer je zaključil MePZ Rupa-Peč z nizom znanih in manj znanih slovenskih božičnih pesmi. Priložnostno misel je izrekel domači župnik Jože Merkuža, ki je poudaril pomen tovrstnih srečanj ter se je za prijeten večer zahvalil vsem nastopajočim. V prostorih župnišča je sledilo družabno srečanje z dobrotami, ki so jih pripravili starši nastopajočih otrok.

VIP

NABREŽINA - V kavarni Gruden

Mozaiki Megi Miceli Uršič

Do konca januarja so v nabrežinski kavarni Gruden na ogled kraški in istrski motivi Megi Miceli Uršič. Umetnica, ki se je rodila v Šempetru, doma pa je v Križu pri Sežani, se tokrat predstavlja z vrsto mozaikov na temo značilnih istrskih in kraških motivov (na sliki KROMA eno od njenih razstavljenih del). Odprtje razstave sta pospremili z uvodnim nagovorom predsednica KD Igo Gruden Mariza Škerk in kulturna delavka Vera Tuta Ban, ki je predstavila umetniško pot avtorice razstave, v kulturnem programu pa je nastopil harmonikar Emil Poccecco.

Ustvarjalka se tokrat predstavlja z mozaiki v eni najtežjih tehnik (v ravenski tehniki) z motivi arhitekture Krasa in Slovenske Istre. Med najbolj prepoznavnimi je ciklus mozaikov iz domačega kamna v izvorni ravenski tehniki na temo Kraški motivi, s katerim se je med drugim uspešno predstavila v Kraški hi-

ši v Repnu (2006). S ciklusom grafik Govorica rok se je lani uspešno predstavila v Boltonu v Kanadi. Razstavo krasijo tudi istrski motivi, saj je avtorica uspešno zaključila študij iz umetnostno zgodovinske dediščine Sredozemlja na koprski fakulteti za humanistične študije. Uspešno se je predstavila na 13 samostojnih razstavah v Sloveniji, Italiji, Kanadi in Avstriji ter sodelovala na številnih skupinskih razstavah doma in po svetu. (O:K:)

MIELA - Jutri in v sredo

Kabaret Tingeltanz 2010

Priljubljena kabaretna skupina je pred dnevi napovedala začetek sezone Slovenskega stalnega gledališča

Skupina se redno predstavlja v gledališču Miela, tokrat pa nastopa z bolj dodelano predstavo

V gledališču Miela bo jutri ob 21. uri in v sredo ob 17.30 na sporedu kabaret Tingeltanz 2010 v organizaciji zadruga Bonawentura in Pupkin Kabaretta. Nastopajo igralci Lau-

ra Bussani, Stefano Dongetti, Alessandro Mizzi in Ivan Zerbinati ter instrumentalisti Flavio Davanzo-trobenta, Riccardo Morpurgo-klavir in Luca Colussi-tolkala. Zunanji glas je

Giuseppe Battiston. Vstopnica stane osem evrov, predprodaja pa bo potekala od danes do torka pri blagajni gledališča Miela od 17. do 19. ure.

Ob že tradicionalnem božičnem kosilu, ki ga že vrsto let pripravljajo, so se letniki 1936 iz dolinske občine tudi letos 13. decembra zbrali na ko-

silu v restavraciji v Gračišču. Da si želimo še naprej zdravje, zadovoljstvo in prijateljstvo z oblubo, da se čez leto spet srečamo. Ob tem želijo tudi

soletnikom, ki se iz raznih razlogov srečanja niso mogli udeležiti, vse najboljše v upanju, da se jim drugi pridružijo.

IN MEMORIAM

Oseben spomin na Ivanko Tomažič Colja

V noči med božičem in štefanovim je v katinarski bolnišnici umrla Ivanka Tomažič Colja. Imela je težko operacijo, ki je na žalost ni mogla prenesti. Čeprav smo vedeli, da je Ivanka že dalj časa slabega zdravlja, nas je vest o njeni smrti močno prizadela. Imeli smo jo zelo radi, kot je tudi ona imela nas. Ivanka se je rodila na Janeževem brdu prvega septembra 1914 v zavedni slovenski družini. Ko je izbruhnila vojna, se je aktivno udeležila boja nacifašizmu. Bila je vestna aktivistka in v svojem kraju tudi pridna partizanska učiteljica. Bila je sestrična narodnega heroja Pinka Tomažiča in njegove sestre Danice, ki jo je imela rada in jo je zelo spoštovala. Po vojni je prišla v Trst, in sicer v Tomažičevo družino. Tu se je spoznala z možem Zdenkom Coljo, ki je bil prav tako iz znane slovenske družine, ki je imela v strogem centru Trsta izredno priljubljen javni lokal. V Tomažičevi vili sta se rodili tudi *Alenka in Danica (na sliki z mamo Ivanko ob njenem 95. rojstnem dnevu)*. Potem se je družina preselila k Sv. Jakobu, in sicer v Ul. Muraglione, kjer je preživela Ivanka tudi večji del svojega življenja. Kot zvesta in zavedna Slovenka je bila povsod, kjer so bili naši ljudje. Hčerki sta uspešno hodili v

šolo pri Sv. Jakobu, sama pa je obiskovala kar lepo število šentjakobskih prireditev kot tudi pobud šentjakobskega društva Ivan Cankar. Redno je zahajala v naše gledališče, medtem ko se je udeleževala raznih izletov in potovanj, ki so jih naša društva pa tudi dnevnik organizirala, dokler ji je seveda zdravje dopuščalo. Potem se je začelo zdravje krhati. Glava in spomin sta bila še v delu, le noge so ji začele odpovedovati, kar jo je primo-

ralo, da je ostajala na svojem domu. Tu smo jo večkrat obiskali in vedno nas je lepo sprejela. Na žalost pa se je stanje tako poslabšalo, da so jo morali ponovno sprejeti v bolnišnico, kjer je na žalost tudi podlegla bolezni.

Draga Ivanka, ne bomo te pozabili, vedno boš v naših mislih z nami. Vsem tvojim, predvsem Alenki in Danici tudi naše iskreno sožalje.

Neva Lukeš

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 3. januarja 2010
GENOVEFA

Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.33 - Dolžina dneva 8.47 - Luna vzide ob 20.16 in zatone ob 9.28.

Jutri, PONEDELJEK, 4. januarja 2010
ANGELA**VREME VČERAJ:** temperatura zraka 8,4 stopinje C, zračni tlak 1001,8 mb raste, veter 4 km na uro severozahodnik, vlaga 96-odstotna, nebo oblačno z dežjem, morje mirno, temperatura morja 9,8 stopinje C.**OKLICI:** Ermanno Dudine in Nedda Godina, Luigi Lovisoni in Luisa Pilon, Sandro Pulvirenti in Simona Guerrera, Ivo Buda in Hana Makino, Antonio Siard in Beatrice Tendella, Maurizio Viezzoli in Jaqueline Carneiro Dos Santos, Fabio Pin in Iracema Costa Do Carmo.

Prireditve

OBČINA DEVIN-NABREŽINA vabi v četrtek, 7. januarja ob 19. uri v občinsko telovadnico v Nabrežini na gledališko predstavo »Atmosfera d'Avanspettacolo«, avtor Marcello Crea. Nastopajo: Marcello Crea, Livio Cecchelin, Andro Merku', Francesca Bergamasco, Yasmin Anoubi, Lavinja Skerlavaj. Produkcija Nuova Compagnia di prosa.**V NABREŽINSKI ŽUPNIJSKI DVO-RANI** bo do 6. januarja na ogled tradicionalna razstava jaslic iz vsega sveta. Urnik: četrtek, sobota in prazniki od 16. do 19. ure. V cerkvi pa so tudi na ogled jaslice, ki so vsako leto drugačne.**SKLAD MITJA ČUK** vabi na božični dobrodelni koncert v soboto, 9. januarja, ob 20. uri v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah. Tržaška ženska vokalna skupina Cappella civica, flautist Giorgio Marcossi in kitarist Marko Feri pod vodstvom dirigenta Marca Sofianopula bodo izvedli stare božične himne in hvalnice ter skladbe iz slovenske, istrske, ruske, španske, angleške, nemške, francoske in grške božične tradicije.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Angele Baša - Legiša

se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami.

Iz srca se zahvaljujemo g. župniku Janku Hajšku, cerkvenemu pevskeemu zboru, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene ter vsem, ki so našo mamo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala naj gre gospe Olgi za nudeno pomoč.

Svojci

Mavhinje, 3. januarja 2010

ZAHVALA

Ivan Čuk

Ob izgubi našega dragega se zahvaljujemo vsem, ki so počastili njegov spomin.

Svojci

Kontovel, Opčine, 3. januarja 2010

4.1.2005

4.1.2010

Nevo Brundula

Vedno v našem spominu.

Družina

Opčine, 3. januarja 2010

SKD TABOR v sodelovanju z ZSKD - Openska glasbena srečanja v nedeljo, 10. januarja, ob 18.00 v Prosvetnem domu na Opčinah novoletni koncert s pihalnim orkestrom iz Komna, dirigent Simon Perčič, Uroš Pavlovič, trobenta. Vljudno vabljeni!**OBČINA DEVIN-NABREŽINA** s prispevkom fundacije CRTrieste ter v sodelovanju z društvom Proloco Mitreo vabi v torek, 5. januarja, ob 19. uri v občinsko telovadnico v Nabrežini na koncert »Srečno novo leto Devin-Nabrežina«. Na večeru operete nastopata sopran Maria Giovanna Michellini ter tenor Andrea Binetti.**ŽUPNIJA SV. ROKA** v Nabrežini prireja tradicionalni božični koncert danes, 3. januarja, ob 17. uri v cerkvi sv. Roka. Nastopila bosta mešani zbor iz Sežane in zbor Kraški šopek. Toplo vabljeni.**ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV** v sodelovanju z USCI vabi na niz koncertov v sklopu revije Nativitas: Milje, Stolnica, 10. januarja, ob 15.30 nastopata DPZ Kraški slavček-Nabrežina (dir. Mirko Ferlan) in Kvartet Nomos-Trst (umetniški vodja Aljoša Tavčar).

† Mirno je zaspala naša draga

Ivanka Tomažič vd. Colja

Žalostno vest sporočajo

**hčerki Alenka in Danica
z Radovanom, vnukinja Irena
z Goranom in malo Niko,
vnuk Dejan z Natašo
ter ostalo sorodstvo.**

Od pokojnice se bomo poslovili v ponedeljek, 4. januarja, od 10.00 do 11.20 v ulici Costalunga. Sledil bo obred v kapelici na srbsko-pravoslavnem pokopališču v Ulici della Pace, nato jo bomo položili k večnemu počitku.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Trst, Prečnik, 3. januarja 2010

Žalovanju se pridružujeta

**družini
Ruzzier in Gombač**Zadnji pozdrav
"mami Ivanki"

Lučka

Ob izgubi drage mame Ivanke izrekamo pevki Danici globoko sožalje.

Šempolajski cerkveni pevski zbor

† Niti mesec dni za ženo nas je zapustil

Vladimir Ukmar (Lado)

Žalostno vest sporočajo

**hčerki Nadja in Xenia
ter ostalo sorodstvo.**

Za zadnji pozdrav bo pokojni ležal v ulici Costalunga v četrtek, 7. januarja, od 8.30 do 10.00.

Pogreb z žaro bo v petek, 15. januarja, ob 14. uri v cerkvi na Proseku.

Prosek, 3. januarja 2010

Zadnji pozdrav nonotu

**Ivana, Alex, Alina, Matija,
Lara, Maja in Lisa**

Kolegu Matiji izrekamo iskreno sožalje ob izgubi dragega nonota

vsi pri Tmedia

Lekarne

Nedelja, 3. januarja 2010

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Mazzini 43, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Combi 17, Žavljje - Ul. Flavia 39/C, Fernetiči (040 - 212733).

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Mazzini 43 (040 631785), Ul. Fabio Severo 122 (040 571088), Žavljje - Ul. Flavia 39/C.

Fernetiči (040 212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Mazzini 73, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Combi 17, Žavljje - Ul. Flavia 39/C. Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Combi 17 (040 302800).

V ponedeljek, 4., in torek, 5., ter od četrta, 7., do sobote 9. januarja 2010

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (040 767391), Ul. Commerciale 21 (040 421121), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3.

Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Capo di Piazza Mons. Santin 2 (040 365840).

Sreda, 6. januarja 2010

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ulica 3, Ul. Giulia 14, Borzni trg 14, Korzo Italia 14, Ul. Belpoggio 4, Ul. dell'Orologio 6.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale (040 767391), Ul. Commerciale 21 (040 421121), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998).

Opčine - Proseška ulia 3 (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Belpoggio 4, Ul. dell'Orologio 6.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3.

Opčine - Proseška ulica 3 (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Capo di Piazza Mons. Santin 2 (040 365840).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Osmice

OSMICO je odprl Paolo Pernarcich, Medja Vas 21.

OSMICO so odprli pri Batkovih, Repen 32. Tel. št.: 040-327240.

V PREČNIKU je odprl osmico Radovan Šemec.

V SALEŽU na kmetiji Perčič so odprli osmico. Toplo vabljeni.

Čestitke

Prvi dan novega leta je praznovala svoj 90. rojstni dan naša ZOFKA SANCIN iz Boljunca. Zdravja in dobrega počutja ji želimo vsi domači in še posebej njeni pravnuki Sanja, Jan, Emil in Sofija. V petek je praznovala svoj življenjski jubilej ZOFKA SANCIN. Sreče in zdravja ji še na mnoga leta voščijo Ljuba, Marjan in teta Miranda.

Mož in družina voščijo doktorju inženirju ELENI MULIC komaj doktorirani v arhitekturi. Leto 2010 naj ji prinese polno sreče in zadovoljstva v delu. Voščilu se pridružuje stric Enrico.

Živijo EČO! Za tvojih 80 let ti želimo vse najboljše, zdravja, veselja, ljubezni in še mnogo Bibčevih fešt! Marica, Breda in Roberta z družino.

Danes praznuje naš dragi prapranoo SREČKO 80 let. Da nas bi še naprej tako rad imel in z nami v Brojenci ribice jel. Koš poljubčkov Saša in Erik.

Kino

AMBASCIATORI - 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Natale a Beverly Hills«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Welcome«.

CINECITY - 10.50, 12.40, 14.30, 16.25, 18.20, 20.15, 22.10 »Hachiko«; 10.55, 12.50, 14.30, 16.25, 18.20 »Arthur e la vendetta di Maltazard«; 11.00, 13.15, 15.15, 17.30 »Piovono polpette - 3D«; 10.55, 14.45, 17.15, 19.50, 21.00, 22.15 »Sherlock Holmes«; 10.45, 12.40, 14.35, 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Natale a Beverly Hills«; 10.45, 12.45, 14.40, 16.35, 18.30 »La principessa e il ranocchio«; 20.10, 22.20 »Brothers«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Io & Marilyn«; 10.45, 12.45, 14.40, 20.00, 22.00 »A Christmas Carol-3D«.

FELLINI - 15.30, 22.30 »Arthur e la vendetta di Maltazard«; 17.15, 19.00, 20.45 »Amelia«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.00, 17.50, 19.45, 21.50 »Dieci inverni«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 15.30, 17.10, 18.50, 20.30, 22.10 »La principessa e il ranocchio«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 15.45, 17.20, 19.00, 20.40, 22.20 »Hachiko, il tuo migliore amico«.

KOPER - KOLOSEJ - 13.10, 15.00, 16.50, 18.40 »Planet 51«; 20.30 »Avatar«; 12.00, 15.10, 18.20, 21.30 »Avatar 3D«; 14.30, 16.40, 19.00 »Ljubezen se zgodi«; 21.10 »Zlomljeni objemi«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.50, 18.00, 20.10, 22.20 »Sherlock Holmes«; Dvorana 2: 15.45, 17.20, 20.40 »Piovono polpette 3D«; 15.30, 19.00, 22.10 »A Christmas Carol 3D«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Io e Marilyn«; Dvorana 4: 17.00, 18.45, 20.30, 22.20 »Brothers«.

SUPER - 16.30, 20.00 »Il canto delle spose«; 18.15, 22.00 »A serious man«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Sherlock Holmes«; Dvorana 2: 15.00, 16.50 »Piovono polpette - 3D«; 20.00, 22.10 »Amelia«; Dvorana 3: 15.30, 17.20, 20.10, 22.20 »Natale a Beverly Hills«; Dvorana 4: 15.15, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Hachiko«; Dvorana 5: 15.00, 16.45, 18.30 »La principessa e il ranocchio«; 20.20, 22.10 »Io e Marilyn«.

Praznični fotoutrip

Okrašene ulice in izložbe nas opozarjajo, da se naglo bliža čas božičnih in novoletnih počitnic. Zagotovo so to dnevi radosti, sprostitve, izletov ali zimovanj, spokojnega življenja v toplem objemu družine ali pa »nore« zabave. Vse kar boš zanimivega ali nenačelnega ujel v svoj objektiv, pošlji na spletno stran www.primorski.eu, tako da klikneš rubriko fotografije bralcev. Tvoje prispevke bomo radi volje objavili.

Dragi tata, nono in bisnono

Srečko

praznuje visoki življenjski jubilej.

Za 80. rojstni dan mu voščijo

vsi najbližji

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO DOLINA obvešča, da bodo v obdobju vpisovanja v otroške vrte in osnovne šole potekali informativni sestanki. Informativna srečanja se bodo odvijala po sledečem razporedu: OV Mavrica Milje - 11. januarja ob 16.30; OV Miškolin Boršt - 11. januarja ob 16.30; OV Kekec Boljunec - 11. januarja ob 16.30; OV Pika Nogavička Dolina - 11. januarja ob 16.30; OV Palčica Ricmanje - 20. januarja ob 16.30; COŠ »M. Samsa« Domjo - 8. januarja ob 17.00; OŠ »P. Voranc« Dolina - 11. januarja ob 16.15; COŠ »F. Venturini« Boljunec - 11. januarja ob 17.00; COŠ »A. Bubnič« Milje - 11. januarja ob 17.30. Tajništvo sprejema prošnje za vpis vsak dan od 9.00 do 13.30; ob ponedeljkih do 16.30. Rok vpisovanja se zaključuje 27. februarja.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je ministrstvo za šolstvo razširilo paleto naslovnikov za vključitev v prednostne sezname učnega osebja. Tudi suplenti, ki so bili v š.l. 2008/09 imenovani iz zavodskih lestvic za nepretrgoma za 180 dni, smejo namreč vložiti tozadevno prošnjo, in sicer do 8. januarja na tajništvo šole, na kateri so poučevali. Obrazci so na razpolago na spletni strani ministrstva za šolstvo. Dodatne informacije na tajništvih šol in na Uradu za slovenske šole.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NA VRDELI sporoča, da v ponedeljek, 11. januarja, ob 16.30 bo na sedežu ravnateljstva v Ul. Caravaggio 4 srečanje za starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke v državna vrtca v Barkovljah in Lonjerju. Dnevi odprtih vrat v Barkovljah (Ul. Vallicula, 11) bodo v ponedeljek, 1., 8. in 22. februarja, od 11. do 12. ure. Dnevi odprtih vrat v Lonjerju (Lonjerska cesta, 240) bodo v torek, 2., 9. in 23. februarja, od 10.30 do 12. ure.

VEČSTOPENJSKA ŠOLA NA VRDELI sporoča, da v ponedeljek, 18. januarja, ob 17. uri bo na sedežu v Ul. Caravaggio 4 informativno srečanje za starše otrok, ki bodo v š.l. 2010/2011 obiskovali prvi razred osnovne šole na ravnateljstvu pri Sv. Ivanu.

Obvestila

DELAVNICA KITAJSKIH VEŠČIN - AŠK Kras vabi na uvodne treninge kitajske energetske in borilne veščine v športno kulturnem centru v Zgoniku: danes, 3., 4. in 5. januarja ob 9.30 osnovne kitajskih borilnih veščin za under 25, ob 11.30 energetske veščine za zdravje in dobro počutje za vse starosti. Vpis in dodatne informacije www.mitja.svab.name/mhz/sl tel: 328-4253103 (Mitja).

OBČINSKA KNJIŽNICA V NABREŽINI obvešča cenjene bralce, da bo zaprta za dopust do nedelje, 10. januarja. Svoje duri bo redno odprla s ponedeljkom, 11. januarja.

SKD VIGRED sporoča, da so društveni koledarji na razpolago v gostilni Gruden in v knjigarni Terčon v Nabrežini ter pri društvenih odbornikih.

AŠD SK BRDINA organizira ob priliki smučarskih tečajev v Forni di Sopra, v nedeljo, 10. januarja, avtobusni prevoz za člane društva. Vpisovanje in informacije dobite 4. januarja na sedežu društva (Repentaborska ulica 38) na Opčinah od 20. do 21. ure. Tel. 347-4421131 (Valentina Suber), 347-5292058 (SK Brdina).

KRUT obvešča, da bodo društveni prostori zaprti v ponedeljek, 4. in v torek, 5. januarja, medtem ko bodo 7. in 8. januarja odprti od 9. do 13. ure. Od 11. januarja dalje se bodo dejavnosti odvijale po ustaljenem urniku.

OBČINSKA KNJIŽNICA v Saležu bo v ponedeljek, 4. januarja, odprta.

SLORI - Slovenski raziskovalni inštitut obvešča, da bo zaprt do srede, 6. januarja.

V SREDO, 6. JANUARJA, Lions Club Devin-Nabrežina v sodelovanju z društvom Proloco Mitreo ter z ostalimi krajevnimi društvi vabi otroke in starše ob 15. uri v občinsko telovadnico v Nabrežini na glasbeni nastop z animacijo za otroke in mlade »Prihaja Befana«. Pridružite se nam.

ZVEZA SLOVENSKE KULTURNIH DRUŠTEV sporoča članom in strankam, da bodo uradi zaprti do 6. januarja.

OBČINA DOLINA obvešča, da bo ob priliki božično - novoletnih praznikov občinska knjižnica zaprta do 7. januarja. Urnik delovanja ostaja za enkrat naslednji: ob sredah od 15. do 17. ure.

PUSTNA SKUPINA ŠEMPOLAJ vabi vse, ki bi letos radi sodelovali na pustnih povorkah na sestanek v četrtek, 7. januarja, ob 20.30 v Štalci v Šempolaju.

SK DEVIN vabi na predstavitveni večer ob začetku nove smučarske sezone, ki bo potekal v dvorani kulturnega društva Igo Gruden v Nabrežini v četrtek, 7. januarja, ob 19.30. Predstavitev vseh tekmovalnih ekip in trenerjev, uradnih in promocijskih tekem ter udeležencev svetovne olimpijade masterjev Bled 2010, tečajev smučanja, novega kombija in letošnjih sponzorjev.

PILATES - SKD IGO GRUDEN obvešča, da se vadba prične v petek, 8. januarja. Urnik: ob petkih od 19.00 do 20.00 ter od 20.00 do 21.00; ob torkih pa od 18.00 do 19.00, od 19.00 do 20.00 ter od 20.00 do 21.00. Za jutranjo vadbo ob ponedeljkih od 9.30 do 10.30 pa predhodno kličite na tel. št.: 040-200620 ali 349-6483822.

SMUČARSKI ODESK SPDT bo tudi letos priredil soboto na snegu za osnovnošolce v januarju in februarju 2010. Podrobne informacije bomo objavili na Primorskem dnevniku in na spletni strani www.spdt.org.

V BARKOVVLJAH, v cerkvi sv. Jerneja, bo blagoslov otrok v nedeljo, 10. januarja, med mašo od 11. ure.

SC MELANIE KLEIN v sodelovanju z deželno zbornico kliničnih pedagogov ANPEC obvešča, da se bodo tečaji v bazenu za dojenčke začeli v petek, 15., oz. v soboto, 16. januarja, s sledečim urnikom: skupina 0 - 12 mesecev ob petkih zjutraj, skupina 12 - 36 mesecev ob sobotah popoldne. Sprememba dnevvov po dogovoru. Za prijave in informacije: info@melanieklein.org, www.melanieklein.org, tel. 328 - 4559414. Število mest je omejeno.

O.N.A.V. - Tržaška sekcija italijanskega združenja pokuševalcev vina prireja tečaj degustacije, ki daje možnost pridobitve diplome uradnega pokuševalca. Tečaj (18 lekcij) se bo začel v ponedeljek, 18. januarja, in bo vsak ponedeljek in četrtek, od 20.30 do 22.30 v športno kulturnem centru v Lonjerju. Prijave ob ponedeljkih od 18.00 do 19.00 na sedežu. Informacije dobite na spletni strani: www.onav.it. ali na tel. št. 334-7786980, email: trieste@onav.it.

Loterija 2. januarja 2010

Bari	50	77	3	90	28
Cagliari	11	57	8	82	42
Firence	81	38	77	58	82
Genova	62	79	69	28	31
Milan	83	76	4	65	19
Neapelj	17	13	69	3	79
Palermo	15	22	52	74	48
Rim	7	81	29	71	51
Turin	52	4	67	42	37
Benetke	65	17	66	86	32
Nazionale	2	16	5	85	81

Super Enalotto št.1

10	23	47	63	70	81	jolly	19
Nagradni sklad	5.089.917,83 €						
Brez dobitnika s 6 točkami	Jackpot 113.217.110,31 €						
Brez dobitnika s 5+1 točkami	--€						
26 dobitnikov s 5 točkami	29.364,92 €						
2.378 dobitnikov s 4 točkami	321,06 €						
90.355 dobitnikov s 3 točkami	16,89 €						

Superstar

51	
Brez dobitnika s 6 točkami	--€
Brez dobitnika s 5+1 točkami	--€
Brez dobitnika s 5 točkami	--€
11 dobitnikov s 4 točkami	32.106,00 €
355 dobitnikov s 3 točkami	1.689,00 €
5.646 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
37.184 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
78.329 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Poslovni oglasi

NUDIM LEKCIJE iz nemščine ter literarnih predmetov.

Elena Cerkvenič

+39-040381266

Mali oglasi

OB PRILIKI POLNOČNICE sem na Repentabro izgubila predragi spomin, zapestnico iz belega in rumenega zlata. Poštenega najditelja prosim, da me pokliče na tel. št.: 00386-31684137 (Ivica).

PRODAM čistokrvni psički nemškega ovčarja po zelo ugodni ceni. Tel. št. 339-5472406.

PRODAM ekološki teran PTP in belo vino Malvazija-Vitovska, s certifikatom. Tel. št.: 00386-57668245.

PRODAM hrastova drva za kurjavo. Tel.: 335-5319333.

PRODAM rabljene otroške smuči (120 cm), pancerje (št. 33), palčke in čeladno skupno za 60,00 evrov. Tel. št.: 338-1999975.

PRODAM stenski klavir črne barve v dobrem stanju. Cena ugodna po dogovoru. Tel. št.: 040-417735 (ob večernih urah).

PRODAM traktor Goldoni Compact 654. Tel. št. 335-6950945.

Z JANUARJEM oddamo v najem opremljeno stanovanje (55 kv. metrov) na Proseku v prvem nadstropju, s parkiriščem in samostojnim ogrevanjem. Tel. 331-1129574.

ZA SV. ŠTEFAN sem izgubil šop ključev od 10.30 do 11.00 v Mačkoljah pred pokopališčem ali v Boljuncu na 'Gorici' v bližini telefonske kabine. Poštenemu najditelju nagrada. Prosimo, če jih pustite pri Nataši v baru ali v Mačkoljah v župnišču.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

AGIP: Miramarski dvored 49, Katinara - Ul. Forlanini
SHELL: Žavljje (Milje)
ESSO: Dvored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3
FLY: Passeggio S. Andrea

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

TRŽIČ - Industrijski konzorcij in ministrstvo za gospodarstvo podpisala pogodbo o posojilu

Trije milijoni za ureditev območja ob kanalu Est-Ovest

Najprej bo na vrsti sanacija, nato pa bodo breg kanala namenili razvoju športno-rekreacijske navtike

Kanal Est-Ovest
v industrijski
coni v Trzinu

ALTRAN

Tržiški industrijski konzorcij in rimsko ministrstvo za gospodarski razvoj sta podpisala pogodbo o posojilu, s katerim bodo sanirali in obnovili obširno območje ob kanalu Est-Ovest v Trzinu. S tremi milijoni evrov bodo izvedli poseg na območju, ki meri 30.000 kvadratnih metrov; najprej bodo na vrsti poseg za sanacijo in varnostni ukrepi, nato pa bodo breg kanala uredili in namenili razvoju športno-rekreacijske navtike.

Poseg bo potekal na zemljišču, ki je v lasti tržiškega industrijskega kon-

zorcija in meji na območje rimskih term, katerih lastnik je občina Trzin. Pri kanalu so od 90. let odlagali zemljo in druge odpadne materiale, zato bo treba pred vzpostavitev pogojev za razvoj navtike območje sanirati in poskrbeti za varnost.

S sanacijskim posegom bodo znižali koncentracijo onesnažujočih snovi pod zakonsko predvideno mejno vrednost, odstranili drevesa in drugo rastlinje ter plast zemlje, ki jo bodo nato analizirali. Material bodo nato prepeljali do naprave za saniranje, ki jo bodo zgradili

zahodno od rimskih term. Celoten postopek, so zagotovili pri tržiškem industrijskem konzorciju, po podvržen temeljitim kontrolam in analizam.

Ko bo sanacija nared, bo industrijski konzorcij poskrbel za ovrednotenje in razvoj športno-rekreacijske navtike. Na območju, ki bo merilo okrog 15.000 kvadratnih metrov, bodo zgradili infrastrukture za športna plovila. Uredili bodo nasip pred kanalom, rampe za spust plovil v vodo, ploščad za natovarjanje ter servis, kjer bodo prodajali gorivo za plovila.

TRŽIČ - Fincantieri Dopolnilna blagajna v ladjedelnici

Družba Fincantieri bo v letu 2010 lahko uporabila dopolnilno blagajno za največ 450 delavcev in trinajst tednov. Novica je prišla v javnost 29. decembra, ko je vodstvo tržiške ladjedelnice sporočilo odločitev sindikatom Fim Cisl, Fiom Cgil, Uilm Uil, Ugl in Failms Cisl. Po navedbah družbe in zveze Confindustria se ukrepu ni mogoče izogniti zaradi krčenja produkcije, do katerega prihaja zaradi pomanjkanja naročil.

Po sestanku je sindikat Failms naslovil na goriško zvezo Confindustria in vodstvo družbe Fincantieri zahtevo po skupnem preverjanju in dodatnih informacijah o dopolnilni blagajni, kot predvideva 5. člen zakona 164 iz leta 1975. »Čakamo, da bo zveza Confindustria sklicala omizje z vodstvom Fincantieri, na katerem bo družba pojasnila vzrok, zaradi katerega se je odločila za uporabo dopolnilne blagajne. Izvedeti hočemo tudi, koliko delavcev bo koristilo socialne blažilce,« je povedal goriški pokrajinski predsednik Failms Fabrizio Ballaben in dodal, da bo moralo vodstvo ladjedelnice tudi pojasniti kriterije, po katerih je prišlo decembra do novih zaposlitev in nagrad za nekatere uslužbenke.

Jutri Matteov pogreb

Jutri bo v cerkvi Sv. Martina v Tiezzu pri kraju Azzano Decimo pogreb 21-letnega Mattea Molenta, ki je umrl 28. decembra v videmski bolnišnici. Mladeniča je 20. decembra zadela srčna kap med košarkarsko tekmo, ki je potekala v športni palači Bigot v Podgorici. Pogreb bo ob 15. uri, nato pa bodo truplo pokopali na pokopališču v Tiezzu. Mattea se bodo v cerkvi sv. Martina spomnili že drevi ob 20. uri.

Gospodarska konferenca

V petek 15. in v soboto, 16. januarja, bo v hotelu Europalace v Trzinu potekala gospodarska konferenca, na kateri se bodo sestali ekonomski, politični in sindikalni predstavniki goriške pokrajine. Cilj pobude, ki so jo priredili člani pokrajinskega Pakta za razvoj, je načrtovanje rasti goriškega gospodarstva. Med drugimi bodo sodelovali tržiški in goriški župan Gianfranco Pizzolitto in Ettore Romoli, predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, pokrajinski odbornik za delo Alfredo Pascolin, pokrajinski tajniki sindikatov, direktor goriške Karitas Paolo Zuttion ter zveze Coldiretti, Kmečka zveza in Confagricoltura.

Ukradli Jezuščka

»Tu je bil Jezušček«. Tako se glasi napis, ki so ga za sabo pustili vandali, ki so prejšnjo noč ukradli Jezuščkov kip iz jasic na Trgu Republike v Trzinu. Neznanci so med drugim tudi povzročili škodo na ograji, ki jo je občinska uprava namestila okrog jasic in božične jelke. Tatvino so odkrili včeraj zjutraj, mestnim redarjem pa ni preostalo drugega, kot da so vložili ovadbo proti neznancem.

Iz Črne gore v Perlo

Zdajšnji direktor Hitovega hotela Maestral v Črni gori Vasja Mihelj bo s 15. januarjem 2010 prevzel vodenje igralniško-zabaviškega centra Perlo. Vodenje hotela Maestral bo prevzel dosedanj pomočnik direktorja igralništva in turizma v hotelu Park Danjel Mlečnik. V času Mhljevega vodenja je največjo Hitova investicijo v tujini, hotel Maestralno, obiskalo 90.000 gostov; lani je hotel ustvaril za 19,6 milijona evrov bruto realizacije. Od tega 13,3 milijona evrov od iger na srečo, ostalo pa z naslova gostinstva. (sta)

GORICA - Silvan Primosig odgovarja na izjave župana Ettoreja Romolija

»Realnost je drugačna«

Svetnik SSK izpostavlja zasluge Brancatijeve uprave in izraža dvome v zvezi z možnostjo, da bi EZTS imel sedež v Trgovskem domu

»Izjave goriškega župana prikazujejo stanje in razvoj dogodkov, ki ne odgovarjata realnosti.« V to je prepričan goriški občinski svetnik SSK Silvan Primosig, ki je včeraj komentiral izjave, ki jih je goriški prvi občan Ettore Romoli v prejšnjih dneh podal v intervjuju za naš dnevnik. »Zdi se mi, da je potrebno izpostaviti določena dejstva, da se na primeren način ohranja spomin na delo prejšnje občinske uprave, ki je bila za Gorico temeljna zgodovinska prelomnica.«

Primosig je najprej zanikal Romolijevo izjavo, da je bilo čezmejno sodelovanje Brancatijeve uprave omejeno na »nazdravljanje in sterilno vplivnost«. »Z županom Brancatijem ter kolegom Brulcem in Velenčičem je goriška uprava začela z čezmejnim sodelovanjem. Vzpostavljena so bila redna zasedanja treh občinskih uprav, v katerih se je nastavilo temelje za skupno načrtovanje razvoja goriškega čezmejnega teritorija. Marsikateri projekt je nastal prav v tem kontekstu. Naj kot simboličen primer navedem skupno priznanje treh uprav zaslužnim osebnostim goriškega prostora. Pri tem pa je treba tudi upoštevati dejstvo, da je marsikateri projekt po letu 2007 ostal v predalih. Zakaj?«

V zvezi z EZTS, ki ga župan omenja v intervjuju, je svetnik SSK izpostavil »dejstvo, da je do tega lahko prišlo samo zaradi inovativnega dela prejšnje uprave«. »Sicer pobudo pozdravljam in prepričan sem, da nosi v sebi veliko pozitivnega za razvoj skupnega goriškega prostora. Žal moram pa izpostaviti, da nismo o tem pomembnem projektu nikoli razpravljali v goriškem občinskem svetu, čeprav zgleda, da je že precej dodelan, saj naj bi bil že določen tudi sedež ustanove. Glede lokacije sedeža EZTS, ki naj bi bila postavljena v poslopje Trgov-

SILVAN PRIMOSIG

BUMBACA

skega doma, pa opozarjam, da je v državnem zakonu 38/01 za zaščito Slovencev določeno, da se v njo »namestijo kulturne in znanstvene institucije slovenskega jezika (začenši z Narodno in študijsko knjižnico) in italijanskega jezika.« Zato se mi zdi na mestu vprašanje, kako bo namestitev EZTS sovpadala z omenjeni določili. Ne bi rad, da bi se ponovilo stanje, ki smo mu priča v Narodnem domu v Trstu, kjer Slovenci razpolagamo samo z majhno konferenčno sobo, medtem ko je celotna zgradba namenjena Tržaški univerzi. Obenem ugotavljam, da samo ime Trgovski dom za župana Romolija ni sprejemljivo in potrebuje prevod oz. italijanski naziv. Če me spomin ne vara, je bil italijanski naziv enkrat že postavljen, takrat sicer na škodo slovenskega izvirnega naziva. Če pa je italijanski naziv nujno potreben, pa predlagam, da se po istem postopku poskrbi za slovenske prevode tudi na vseh ostalih javnih poslopih v Gorici.«

Primosig je kritičen tudi do županovih trditev v zvezi z javnimi deli in gradbišči, ki so po svetnikovi oceni sad daljnovidnosti prejšnje uprave, saj je le-ta poskrbela za načrtovanje in pridobitev sred-

stev. »Župan Romoli dobro ve, kolikšni so časovni roki za izpeljavo birokratskih postopkov na goriški občini, zato se mi ne zdi prav, da si prisvaja vse za sluge. Prejšnja uprava je na primer poskrbela za načrte in denar za preureditev Ulice Garibaldi, Ulice Delle Monache, Raštela, dostopa na goriški grad, kjer se sicer morajo dela še začeti, Korza Verdi (denar je prišel iz postavke za preureditev poslopja v Kapucinski ulici, v katerega naj bi se preselila slovenska šola) in trga sv. Andreja v Štandrežu. Za slednja dva posega je v prvi vrsti zaslužen pokojni Mirko Spacapan. Lahko bi še nadaljeval, a naj omenim le slovenske jasli, za katere je bilo finančno odločeno na zadnjem zasedanju občinskega odbora, ki ga je vodil župan Brancati,« je podčrtal Primosig.

Svetnik je ne nazadnje priznal, da ima Romoli do slovenske narodne skupnosti sicer dokaj odprt odnos, obenem pa se mu zdi, da je županovo tolmačenje o odpiranju dokaj vprašljivo. »Kaj si o tem mislijo Slovenci, ki živijo v mestni četrti Placuta-Sveta Gora? Naj poudarim, da je Brancatijeva uprava vključila izvajanje zakona 38/01 celotno ozemlje občine Gorica. Če v tem Romoli vidi dejanje, ki je povzročilo sovražen nastoj italijanskega dela Gorice, mislim, da se moti. Sovražnost je sad njegovih sodelavcev, ki so takrat polepili vso Gorico z nacionalistično propagando proti izvajanju zakona Republike Italije. Da o nacionalističnem ustrahovanju glede privilegijev, ki naj bi jih imeli Slovenci pri zaposlovanju v goriške javne ustanove, niti ne govorimo,« pravi Primosig in zaključuje: »Naj mi bo dovoljeno le ironično vprašanje: kje je tistih 400 ali 500 delovnih mest, ki naj bi pripadala Slovincem v javnih upravah, s katerimi so nekateri protislovensko ščuvali italijanske someščane?«

GORICA - Stališče SKP in SIK

Romolijev odbor si zasluži dvojko

»V občinskem svetu ni prave opozicije«

»Občinski odbor, ki ga vodi goriški župan Ettore Romoli, si zasluži dvojko.« V to so prepričani člani goriškega krožka Komunistične prenovne in koordinacije Stranke italijanskih komunistov, ki se zgražajo nad dejstvom, da sta pred dnevi občinska svetnika Livio Bianchini in Andrea Bellavite Romolijev odbor ocenila s šestico. »Na podlagi česa si Romoli zasluži pozitivno oceno? Ker je prekaljen govornik in z vsakomer zna spregovoriti prijazno besedo, to še ne pomeni, da je dober župan. Nasprotno, s svojimi nastopi v javnosti župan prikriva praznino svojega odbora,« pravijo pri SKP in SIK ter poudarjajo, da se je goriška občinska uprava najslabše odrezala na področju socialne. »V obdobju hude gospodarske krize so se odločili za nizko profilno politiko, ne da bi sploh skušali pritegniti v naše kraje nove podjetnike in nov kapital,« pravijo pri SKP in SIK. Po njihovih besedah so pod vsako kritiko tudi številne izbire občinskega odbornika za finance Guida Pettarina, ki je glavni krivec za nižanje števil občinskega osebja, sploh pa se je občinski odbor proslavil edino z »razprodajo« energetskega sektorja družbe IRIS in z načrtnim zatiskanjem oči pred socialno krizo vse večjega števila Goričanov.

Pri SKP in SIK so po drugi strani razočarani tudi nad početjem opozicijskih občinskih svetnikov. »Pogrešamo opozicijo, ki bi se odločno zoperstavila nazadnjaški, revanšistični in nacionalistični desnici. Edino, kar cenimo, je splošna negativna ocena, ki si jo od vse opozicije prislužil občinski odbornik za kulturo Antonio Devetag. Medtem ko Romolijev odbor upravlja mesto, je le to v popolnem razsulu. V čezmejnem sodelovanju imamo po drugi strani številne razvojne priložnosti, na žalost pa občinski upravitelji nočejo prirediti skupaj z Novo Gorico niti silvestrovanja,« zaključujejo predstavniki Komunistične prenovne in Stranke italijanskih komunistov.

GORICA-TRŽIČ - Danes se uradno začenjajo sezonski popusti

Cene povsod znižane že pred začetkom razprodaj

Večina trgovin z oblekami in obutvijo bo odprtih tudi danes in jutri

V večini goriških trgovin so že včeraj znižali cene oblek in obutve

BUMBACA

V Gorici, Trzinu in drugih krajih pokrajine so trgovci krepko znižali cene oblek in obutve še pred današnjim uradnim začetkom sezonskih razprodaj. Kdor se je včeraj sprehajal po goriških ali tržiških ulicah, je lahko na izložbah opazil letake, ki so opozarjali na posebne promocije blaga. Le-te so večinoma trajale od 30. decembra do 2. januarja, tako da je bilo včeraj in v prejšnjih dneh mogoče hlače, majice, čevlje in druge artikle kupiti z dvajsetodstotnim, če že ne s tridesetodstotnim popustom. Kljub znižanim cenam se po trgovinah ni trlo odjemalcev, saj je med njimi malokdo vedel, da bo lahko že takoj po novem letu prihranil nekaj denarja pri nakupu oblek in obutve. »Trgovci niso reklamizirali svojih posebnih

promocij in znižanj cen, sploh pa nisem vedela, da se letos popusti začenjajo tako zgodaj,« je povedala gospa, ki se je včeraj sprehajala po Verdijevem korzu v Gorici. Podobne besede je izreklo tudi več Tržičanov, ki so si med včerajšnjim popoldnevom ogledovali izložbe po mestnih ulicah. Večina tržiških trgovcev je namreč že včeraj znižala cene, tako da je marsikdo mislil, da so se razprodaje začele dan prej kot v ostalih krajih v deželi.

Nad tako zgodnjim začetkom zimskih popustov po drugi strani niso navdušeni niti trgovci. »Z začetkom razprodaj takoj po novem letu se prilagajmo zahtevam velike distribucije, saj bi večina malih trgovcev popuste raje začela izvajati pozneje,« pravi Be-

nedikt Kosič, predstavnik goriške zveze AS-COM in SDGZ. Po njegovih besedah zimska sezona v tem obdobju sploh še ni pri koncu, zato pa so znižanja cen veliko pre zgodnja. Vsekakor Kosič napoveduje, da bo zaradi uradnega začetka razprodaj večina goriških trgovin danes in jutri odprta.

Popuste so sicer začeli izvajati tudi v novogoriškem nakupovalnem središču Qlandia, kjer je več trgovcev že znižalo cene, čeprav bodo v Sloveniji posezonske razprodaje startale sredi januarja. Zaradi prazničnega dne so včeraj Qlandio zaprli ob 15. uri, tudi potem pa so na njeno parkirišče zahajali številni kupci iz Italije, ki so se začudeno spraševali, zakaj je nakupovalno središče zaprto. (dr)

GABRJE - Moški pevski zbor društva Skala

Čaka jih intenzivno leto

Pevci bodo konec maja z moškim zborom društva Jezero odpotovali na Sardinijo

Moški pevski zbor Skala z dirigentko Zulejko Devetak

FOTO VIP

Ob koncu leta društva rada prirejajo družabna srečanja, na katerih imajo priložnost, da ocenijo opravljeno delo in si postavijo cilje za novo sezono. Na prijetnem tovrstnem večeru so se pred nekaj dnevi srečali tudi odborniki in pevci kulturnega društva Skala iz Gabrja. Družabnost je potekala v kulturnem domu v Gabrjah, kjer je bilo ob okusnih dobrotah in dobri domači kapljici razpoloženje na višku.

V raznih voščilih so v ospredje prišle tudi ocene in pripombe v zvezi z dejavnostmi v letu 2009, med katerimi je izstopalo delovanje moškega pevskega zbora. Kljub občasnim težavam, ki se pojavljajo v vsakem pevskem sestavu, se gabski moški zbor približuje že trem desetletjem nepretrganega prepevanja. Brez njega bi si namreč težko zamislili

kulturni utrip v vasi in bližnji okolici. Že dvakrat tedenske vaje v domačem kulturnem hramu pomenijo stalno druženje večjega števila oseb, ki s petjem ohranja bogato glasbeno tradicijo v tem delu sovodenjske občine. Omeniti gre tudi, da nekateri pevci prihajajo iz drugih krajev Goriške.

Dragoceno vlogo zbora so poudarili tudi na ponedeljkovi družabnosti. Zbor čakajo v letu 2010 kar zahtevne preizkušnje. Poleg običajnih nastopov na že ustaljenih koncertih in prireditvah bo konec maja zbor odpotoval na gostovanje na Sardinijo, kjer bo obiskal in zapel na pokopališčih, na katerih so pokopani primorski fantje, ki so tam v času 2. svetovne vojne umrli kot pripadniki zloglasnih posebnih bataljonov italijanske vojske. Predvideni so tudi ne-

kateri celovečerni koncerti. Gabrci so pred leti že bili na Sardiniji, v tem letu pa bodo tja odpotovali skupaj s člani moškega pevskega zbora Jezero iz Dobrodoba, s katerim plodno sodelujejo. Kot so na srečanju povedali nekateri odborniki društva Skala, so bili z nekaterimi sardinskimi kulturnimi in borčevskimi združenji že vzpostavljeni stiki, ki so za tovrstno gostovanje neobhodno potrebni. Na Sardiniji bo predstavljena tudi italijanska verzija knjige Sardinci goriške novinarke Dorice Makuc. Vse to sodi v program s pomenljivim naslovom »Da ne bi pozabili«. Zbor bi ne bil zbor, če ne bi srečanja zaključil z lepo slovensko pesmijo. Na dan sta skočili še »fajtonarica« in kitara, ki sta pripomogli, da se je petje nadaljevalo v pozno gabsko noč. (vip)

GORICA - Natečaj Glas ženske

Ženski pogledi na enake možnosti

»Kadar govorimo o enakih možnostih, mislimo vedno na enakost med moškimi in ženskami. V kolikšni meri so moški res pripravljeni priznati to načelo, predvsem kadar gre za pomembne položaje v politiki, v družbi in tudi v družini? V kolikšni meri smo pa me same pripravljane vlagati in verjeti v to načelo? In še, kako se je zavedanje o enakih možnostih pri ženskah spreminjalo skozi čas? Kako to načelo razumejo ženske v različnih krajih sveta? Roditi se kot ženska v zahodni družbi ali v tretjem svetu je velika razlika. Kaj je torej bistvo tega načela?«

Na ta in druga vprašanja bodo odgovarjale letošnje udeležanke literarnega natečaja Glas ženske, ki ga odborništvo za enake možnosti pri goriški pokrajini tudi letos razpisuje v sodelovanju z občino Nova Gorica. Tema, na katero se bodo lahko razpisale srednješolke in ženske, starejše od 30 let, je letos »Enake možnosti in jaz«. Na natečaju lahko sodelujejo dijakinje srednjih šol goriške pokrajine in občin Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Ajdovščina, Tolmin, Vipava ali s stalnim bivališčem na navedenem območju (sekcija A). Lahko sodelujejo tudi ženske »over 30« s stalnim bivališčem na istem območju (sekcija B). Sodelovanje na natečaju je brezplačno.

Prispevki v prozi (povesti, pisma, dnevniki, scenografije, gledališka dela, itd.), ki še niso objavljeni ali v tisku, morajo biti pisani na stroj ali računalnik, obsegati pa smejo največ štiri strani (30 vrstic vsaka stran). Prispevek je treba v osmih izvodih poslati na tajništvo Literarnega natečaja Glas ženske na oddelku za družbene dejavnosti Mestne občine Nova Gorica (Trg E. Kardelja 1, 5000 Nova Gorica) ali na glavno pisarno pokrajine Gorica (Corso Italia 55, 34170 Gorica) do 12. ure 8. februarja 2010 (to je datum, do katerega morajo prispeti prispevki).

Prispevke je treba izročiti v zaprti ovojnici, na katero je treba napisati »Vsebuje prispevek za natečaj Glas ženske« z navedbo Sekcija A za srednješolke in Sekcija B za ostale sodelujoče. Prispevek v ovojnici mora biti anonimen, priložena pa mu mora biti zaprta kuverta, v kateri so osebni podatki, naslov, telefonska številka avtorice (za sekcijo B) in tudi šola, s katere prihaja (za sekcijo A). Prva nagrada za najboljši prispevek v slovenskem in italijanskem jeziku v sekciji A je 500 evrov, prvouvrščeni v sekciji B pa prejmeta 300 evrov.

SOVODNJE

Koncert z voščili in s prispevki za društva

Občina Sovodnje ob Soči bo tudi letos voščila svojim občanom srečno novo leto z glasbeno-pevskim dogodkom, ki bo na sporedu v nedeljo, 10. januarja, ob 18.30, v občinski telovadnici. Tokrat so se sovodenjski upravitelji odločili, da k sodelovanju povabijo nastopajoče iz naših krajev.

Prvič bo koncert sooblikovala domača dekliška skupina Bodeča neža pod vodstvom Mateje Černic, na sovodenjski letošnji koncert pa se po več letih vrača oktet Vrtnica, v katerem poje tudi sovodenjski občan Edi Florenin. Pevski spored bo dopolnila in obogatila skupina Nomos s Tržaškega. Županja Alenka Florenin bo po tradiciji izročila prispevke kulturnim in športnim društvom, ob koncu pa bo skupna zdravica za vse udeležence večera, za katero bo poskrbelo domače kulturno društvo Sovodnje.

Prispevek za UGG

Goriški občinski odbor je na pobudo odbornika za šport Sergia Cosme odobril sklep, s katerim namena izredni prispevek v višini 15.000 evrov združenju Unione ginnastica goriziana. V prošnji za prispevek je združenje UGG navedlo več vzrokov, zaradi katerih je zaprosilo za denar, med katerimi sta vlaganje lastnih sredstev v prilaganje sedeža varnostnim normam ter znižanje dohodkov po ukinitvi pogodbe o upravljanju parkirišča na Battistijevem trgu.

Bovčani v Štandrežu

Danes bo v župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu namesto predvidene predstave Butalci uprizorjena igra gledališke skupine BC Bovec Hodl de bodl. Predstava se bo začela ob 17. uri.

Štandrežci v Ronkah

Ženski pevski zbor iz Ronk in kulturno-rekreacijsko društvo Jadro prirejata tradicionalni božični koncert v nedeljo, 10. januarja, ob 15.30 uri v ronški cerkvi sv. Lovrenca. Nastopil bo mešani pevski zbor prosvetnega društva Štandrež, ki ga vodi David Bandelj.

Erotična komedija

Iz kulturnega društva Svoboda so sporočili, da bo tretja abonentna predstava za sezono 2009/2010 na sporedu v sredo, 6. januarja, ob 20. uri v Kulturnem domu Deskle. Z erotično komedijo »Pornoshop ali kaj je videl Butler« se začne z avdicijo za službo tajnice pri psihiatru dr. Prenticeu. Da bi se dr. Prentice pričel v fizično ustreznost bodoče tajnice, jo hoče še »strokovno« pregledati. Ob nepričakovanem prihodu svoje žene skuša dr. Prentice slečeno tajnico in sebe rešiti iz neprijetnega položaja, s tem pa se začne situacija šele zares zapletati. V komediji igrajo Ksenija Mišič, Matjaž Tribušon, Milada Kalezić, Kristijan Ostanek, Vlado Novak in Bojan Marošević. (nn)

GORICA - Bojan Makuc, »oče« spustov po Vipavi in Soči

Priprava regat zahteva trud in iznajdljivost

Čolnarjenje na Soči se ne more razviti brez urejenih dostopov do reke

Bojan Makuc (drugi z desne) z ekipo kuharjev na Soški regati (levo); zbiranje prijav pred startom (spodaj)

FOTO VIP

Skupina hrabrih kajakašev se je tudi na letošnji prvi dan leta podala na novoletni spust po Soči. Z razliko dveh prejšnjih let, ko je ta vodna prireditev zaobjela predel Soče od Solkana do Pevme, je tokratni spust ponovno potekal po »stari« rečni trasi, od Štandreža do Sovodenj.

Mnogi morda mislijo, da je organizacija tovrstnih rečnih regat in spustov preprosta zadeva. Še zdaleč ni tako! Predem sedemo v čoln in brezskrbno zaveslamo na množični prireditvi, je potrebno postoriti marsikaj. Kako se je pri nas sploh vse to začelo? Malo za šalo malo zares pred skoraj četrt stoletja, z leti pa je postala Soška regata ena najodmevnejših in najslikovitejših čezmejnih prireditev na Goriškem. Po številu udeležencev seveda še zdaleč se ne more primerjati s prisotnostjo na pohodih, na kolesarskih prireditvah in drugih množičnih pobudah. Vsakdo se namreč lahko peš ali s kolesom brez večjih težav udeleži rekreacijsko obarvane prireditve, sestri v kajak ali kanu pa si ne upa vsakdo, tudi plovila nimamo vsi doma. Nekoliko lažje je podati se na valove reke z gumenjakom, kajti tam smo del šest ali osemčlanske posadke in sledimo navodilom izkušenega krmarja.

Zasnova, priprava in izvedba tako zahtevnih prireditev, kot sta Soška regata in spust po Vipavi, je v marsičem povezana z družino Makuc z Jeremitišča pri Štandrežu. Makučevi so »pri stvari« že od vsega začetka. Pobudnik res lepe prireditve na Soči je bil leta 1986 Bojan Makuc, ki mu je pri raznih opravilih (vpisovanje, skrb za okrepčevalne postaje, sprejem na cilju in še marsikaj) pomagala žena Majda. Ko sta odrasla, sta se v organizacijsko kolesje vključila še sinova Robert in Matej. Robert je pred leti postal tudi predsednik kajakaškega društva Šilec. Zdaj so vsi štirje z dušo in telesom zraven, na srečo pa se med njihovim ožjim in širšim sorodstvom ter prijatelji najprej ljudje, ki so za take prireditve pripravljene, pri-skočiti na pomoč. Kaj vse je treba pripraviti in za kaj vse poskrbeti, da bo prireditev stekla v redu, smo vprašali Bojana Makuca, ki smo ga obiskali na njegovem domu na Jeremitišču. Pred klepetom nas je peljal v skedenj, kjer nam je pokazal ducat in več kajakov raznih tipov in velikosti. Na vprašanje zakaj toliko plovil, nam je Makuc odgovoril: »Skoraj vsi kajaki prihajajo iz Solkana. Bili so precej potolčeni in preluknjani in jih je društvo Soške elektrarne nameravalo odpeljati na odpad. Čolne, ki niso bili preveč uničeni, sem prevzel in jih peljal domov ter jih popravil. Te kajake smo potem uporabili za razne tečaje in prikaze veslanja po rekah.«

Vsa ta plovila v skednju so zgovoren dokaz, da je pri Makučevih kajakaštvo doma in da smo za klepet o spustih, regatah in drugim dogajanjem

na Soči in Vipavi, izbrali pravega človeka. Seveda nas je najbolj zanimalo, kaj vsega je potrebno postoriti, da množična vodna prireditev uspe. »Treba je pomisliti na marsikaj. Čeprav bi dalo misliti, da gre za že utečeno in rutinsko zadevo, mora prireditelj poskrbeti za sto in sto večjih in manjših stvari, ki so ključnega pomena za uspeh tovrstne prireditve. Potrebno je pridobiti vso potrebno dokumentacijo, pri čemer so nam v veliko pomoč uradi ZSSDI v Gorici. Nato je potrebno natisniti in razposlati vabila, poskrbeti za obvestila v časopisih in drugih medijih, pripraviti tiskovno konferenco, ki po navadi poteka v prostorih goriškega županstva. Preskrbeti je treba tudi pokale, priznanja in praktična darila, ki jih na koncu žrebamo med udeleženci. Zagotoviti si je potrebno tudi navzočnost gasilske in reševalne enote, ki v zadnjih letih spremljata regato na gumenjakih. Žal se na zadnji Soški regati našemu vabilu ni odzvala enota civilne zaščite, tako da smo morali na nevarnejših mestih dežurati sami. Naploh se nabere veliko skrbi, tako da človek, ki se ubada z organizacijo regate, noč pred spustom skoraj ne zaspi očesa,« je pojasnil Makuc.

Potem pride dan regate ali spusta in vse, kar smo si zamislili, je potrebno udejanjiti. Uspeh pa je odvisen tudi od vremena in višine vode. »Še tako lepe zamisli so mimogrede izničene, če je nedelja deževna in če je voda previsoka. Drznejši in bolj izurjeni kajakaši se spustu ne odpovejo na noben način, tudi ne, če padajo "rakle", manj večji veslanja pa ob takih pogojih raje ostanejo doma. Visoka in de-roča voda je žal tudi na septembrskem spustu po Soči marsikoga odvrnila od sodelovanja, a smo bili kljub temu z udeležbo zadovoljni. Če se na startu prijavi 274 ljubiteljev veslanja, je to že kar dober uspeh,« je povedal Makuc in poudaril, da je vsakič treba pripra-

viti še družabnost in zaključno prireditev. »Urediti je potrebno tudi prizorišče. Pripeljati moramo mize, stole, šotore, pripraviti ozvočenje in še marsikaj. Na progi delujeta dve okrepčevalni postaji, za kateri že veliko let skrbita krajevna sveta iz Pevme, Štmarvra in Oslavja ter Podgore. Na koncu pa vse nastopajoče in njihove spremljevalce pogostimo s "paštašto", ki se tudi ne skuha sama. Še do pred nekaj leti, so nam na pomoč priskočila nekatera društva, zadnja leta pa topli obrok pripravimo v lastni režiji. Golaž skuhamo dan prej pri nas doma, "pašto" pa kuhamo na samem prizorišču v Podgori za Soško regato in v Gabrjah za spust po Vipavi. Kot zanimivost naj povem, da smo za septembrsko regato uporabili 18 kilogramov mletega mesa za golaž in kakih 40 kilogramov testenin. Poleg tega pa še velike količine raznih pijač,« je razložil Makuc in se za zaključek pogovora navezal na besede, ki so jih razni občinski odborniki izrekli tako na novinarski konferenci kot tudi na startu in cilju zadnje Soške regate. »Izrazili so željo, da bi se na delu Soče, ki se vije od pevmškega mostu do meje pod Solkanom, bolj pogosto pojavljali čolnari, ki se ubada z organizacijo regate, noč pred spustom skoraj ne zaspi očesa,« je pojasnil Makuc.

Vili Prinčič

KRMIN - Uspela prireditev Cormonslibri

Sejem založništva postaja lokomotiva turističnega razvoja

Na osnovi statističnih podatkov in naklonjenosti javnosti kot tudi po odmevnosti v javnih občilih je prireditev Cormonslibri 2009 podvojila uspeh lanskega leta. V trinajstih dneh - od 2. do 14. decembra - sta razstava in sejem majhnega založništva, ki sta letos potekali pod naslovom »Ostržek, čriček in informiranje«, pritegnila več kot 5.000 obiskovalcev, ki so nakupili približno 1.300 knjig med 1.500 naslovi 220 založniških hiš iz dežele FJK in ostalih predelov države.

Publika je navdušena in brezplačno sledila srečanjem z odmevnimi osebnostmi iz novinarstva in slovstva, med katerimi izstopajo Bruno Pizzul, Sergio Staino, Beppino Englaro, Dacia Maraini, Marco Travaglio. Tudi naj-

lažji so prišli na svoj račun z delavnicami za osnovnošolce in otroke iz vrtcev. Vsekakor pa so prišle na svoj račun tudi osebnosti pokrajinske in deželne ravni skupaj s svojimi izdelki, branji in glasbenimi komadi v javnih lokalih in kmečkih turizmih, kar seveda pomeni povezavo s krajevno gospodarsko stvarnostjo.

Krminska prireditev je po mnenju gostov in obiskovalcev postala dogodek vsedržavnega pomena, zaradi tega pa pomembna postavka pri prepoznavnosti širšega območja Brd ali celo dežele FJK, kar lahko predstavlja lokomotivo za turistično in kulturno gospodarske dejavnosti. Naslednje leto bo prireditev potekala s sporočilnostjo naslova »Nevzdržna lahkotnost bivanja«. (ar)

SOVODNJE - Življenjski jubilej

Veronika Tomsič devetdesetletnica

V petek smo odprli prvo stran v koledarju leta 2010. Novo stran v življenjskem koledarju pa je na novega leta dan odprla tudi Veronika Tomsič vd. Butkovič iz Sovodenj, po domače Šuštarjeva. Rodila se je v vojaški baraki v Škrhljah 1. januarja leta 1920 kot tretji otrok Antona (Toneta) in Katerine Petejan.

Oče Anton Tomsič (rojen leta 1879) se je tudi ob prigrivanju družine odločil, da bo postal čevljar. V Gorici je leta 1896 zaključil štiri leta vajeništva, vendar pa se čevljarskemu poklicu nikoli ni uspel v celoti posvetiti, čeprav se je družine oprijelo domače ime Šuštarjevi. Prva svetovna vojna je globoko zarezala v njegovo življenje in v življenje mlade družine. Hudo trpljenje, lakota, mraz in pomanjkanje na dolgi poti s srbske fronte v italijansko ujetništvo so pustili trajne posledice na zdravju. Čevljarskega dela ni mogel več opravljati. Pomagal si je z delom na kmetiji ter z občasnimi zaposlitvami.

Le s trdim in za danes težko razumljivim delom je bilo mogoče v nekaj letih deloma odpraviti razdejanje, ki ga je v naših krajih in posebej v Sovodnjah pustila prva svetovna vojna. Že kakoli dve leti po rojstvu Veronike se je dru-

VERONIKA TOMSIČ

žina preselila v obnovljeno hišo, nekaj let zatem pa so praznovali likof ob postavitvi nove bratove hiše.

»Koliko žuljev, skrbi in trepetanja, če bomo zmogli odplačati posojilo na Montu,« se še danes spominja Veronika. Bili so težki časi, priložnosti za zaposlitev malo ali nič. Treba je bilo poprijeti za vsako delo. V letih pred drugo svetovno vojno so Sovodenjke vozile domačo zelenjavo v Gradišče, najprej z borelo, preko napol porušenega mosta na Majnicah, nato s kmečkim vozom. Kakšno lirico se dalo zaslužiti tudi z raznašanjem mleka v Gorici.

Rane, ki jih je pustila prva svetovna vojna se še niso zacelile, ko je že izbruhnila druga vojna, se še hujšimi preizkušnjami, posebej za Šuštarjevo družino. V partizanih je padel brat Rudolf, brat Lojze je izgubil v tržaški Rižarni. V partizanski bolnišnici Pavla je služil Tone Butkovič, s katerim je Veronika novembra leta 1949 stopila na skupno življenjsko pot. V tistih težkih časih se je rodilo tudi poznanstvo in prijateljstvo z dr. Pavlo Jerina in Lah. Zahtevno in polno nevarnosti je bilo tudi ilegalno delo na terenu, v domačem kraju, in ki ga je današnja slavljenka opravljala z največjo odgovornostjo, kot članica in tajnica mladinske organizacije.

Dolgo in s težkimi preizkušnjami tlakovano življenjsko pot je Veronika Tomsič vd. Butkovič pred dobrima dvema letoma opisala v knjigi Življenje z odmevi vojne v srcu, ki je izšla na pobudo Društva slovenskih upokojencev na Goriškem. Knjiga, ki je nastala v sodelovanju z družinskimi člani, je veliko več kakor zapis osebnih in družinskih spominov. Je pripoved o življenju in dogodkih v Sovodnjah v prelomnem obdobju prve polovice dvajsetega stoletja, ki sta ga zaznamovali dve svetovni vojni.

Jesen življenja Veronika preživlja v lastnem domu, ob skrbni pozornosti sina Bogdana in hčerke Ljubice ter ožjih sorodnikov. Redno spremlja kulturno dogajanje v domačem kraju in dogodke po svetu. Samostojna in po tihem ponosna, da ji zrela leta ne težijo preveč, čeprav ji spomlad niso obnovili voznškega dovoljenja.

NOVA GORICA

Prva sta bila dvojčka

Medtem, ko se je prvi Slovec v letu 2010 v ljubljanski porodnišnici rodil že minuto čez polnoč, so morali v šempetrski porodnišnici v petek, 1. januarja, na prvi porod čakati do 19.20 ure. Zato pa sta se kot prva na Goriškem rodila dvojčka, in sicer 2.470 gramov težak deček in 2.930 gramov težka deklica. Direktor šempetrske bolnišnice Silvan Šaksida bo mamico z novorojenčema v porodnišnici obiskal v ponedeljek dopoldne in predal tradicionalno simbolično darilo prvorojenemu otroku v novem letu. No, letos bosta morali biti darili dve. Takrat bo tudi več znanega o tem, kako je dvojčkoma ime, kje se bo število stalnih prebivalcev povečalo za dva, verjetno pa bodo v bolnišnici postregli tudi s podatkom o številu otrok, rojenih v preteklem letu, med katerimi je kot zadnja, 31. decembra 2009 ob 14.17 uri, na svet privekala 3.240 gramov težka deklica. (nn)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
OBČINSKA 1, Ul. S. Michele 108, tel. 0481-21074.

DEŽURNA LEKARNA V LOČNIKU
MADONNA DI MONTESANTO, Ul. Udine 2, tel. 0481-390170.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. NICOLÒ, Ul. I Maggio 92, tel. 0481-790338.

DEŽURNA LEKARNA V KRAJU SAN PIER D'ISONZO
VISINTIN, Ul. Matteotti 31, tel. 0481-70135.

Razstave

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE v Ul. Carducci 2 v Gorici vabi na ogled razstave »Futurismo. Filippo Tommaso Marinetti«; do 28. februarja vsak dan med 10. in 19. uro, ob ponedeljkih zaprto; 6. januarja med 10. in 19. uro.

»VERTIGINE DEL SACRO« je naslov razstave, ki bo na ogled do 9. januarja v galeriji Dore Bassi v deželni avditoriji v Gorici (med 10. in 12. uro ter med 16. in 19. uro, ob nedeljah in praznikih zaprto), v galeriji Ars na Travniku (med 8.30 in 12.30 ter med 15. in 19. uro, ob nedeljah, ponedeljkih in praznikih zaprto) in v galeriji Prologo v Ul. Ascoli 8/1 v Gorici (med 17. uro in 19.30, ob nedeljah in praznikih zaprto).

V PILONOV GALERIJ V AJDOVŠČINI je na ogled razstava del 7. mednarodnega fotografskega srečanja Castrumfoto 09 Podobe tradicije. Svoja dela predstavljajo fotografije in fotografije iz Italije, Avstrije in Slovenije Sara Occhipinti, Enzo Tedeschi, Branko Lenart, Špela Volčič, Martina Kofol, Leo Caharija, Primož Breclj, Andrej Perko in Damjan Vidic.

Gledališče

V KULTURNEM DOMU V GORICI je v teku vpisovanje abonmaja komičnega gledališča Komigo 2010. Prva predstava bo v ponedeljek, 18. januarja, ob 20.30, in sicer Ženske&moški.com v priredbi Špas teatra iz Mengeša; informacije in vpisovanje v Kulturnem domu v Gorici (Ul. Brass 20 - tel. 0481-33288) ob delavnikih od 10. do 13. in od 16. do 18. ure (lanski abonenti lahko potrdijo sedež iz prejšnje sezone do 10. januarja, novi abonenti pa že lahko rezervirajo svoj abonma).

V GLEDALIŠČU VERDI V GORICI: v sredo, 6. januarja, ob 20.45 »Cenerentola - il musical« nastopa Planet Musical; informacije pri blagajni gledališča v Ul. Garibaldi 2/a v Gorici in na tel. 0481-383327.

V NOvem OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADIŠČU: v ponedeljek, 18. januarja, ob 21. uri predstava »Ben Hur«, igrajo Paolo Triestino, Nicola Pistoia, Elisabetta De Vito; informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-969753).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V KRMINU: v petek, 15. januarja, ob 21. uri gledališka predstava Luigija Pirandella »Vestire gli ignudi«, igrata Vanessa Gravina in Luigi Diberti; informacije pri blagajni občinskega gledališča (tel. 0481-630057).

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU: 11. in 12. januarja, ob 20.45 Molièerejev »Tartufo«. Igrajo Carlo Ceccchi, Licia Maglietta, Elia Shilton; informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-790470).

Osmice

KUKUKOVI v Doberdolu imajo odprto ob četrtkih, petkih sobotah in nedeljah: tel. 0481-78140.

Kino

DANES IN JUTRI V GORICI KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.40 - 20.00 - 22.15 »Sherlock Holmes«. Dvorana 2: 15.00 - 16.45 - 18.30 »La principessa e il ranocchio«; 20.15 - 22.10 »Brothers«.

Dvorana 3: 15.40 - 17.40 - 19.50 - 22.00 »Natale a Beverly Hills«.

DANES IN JUTRI V TRŽIČU KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.40 - 20.00 - 22.15 »Sherlock Holmes«. Dvorana 2: 15.00 - 16.50 »Piovono pol-pette« (Digital 3D); 20.00 - 22.10 »Amelia«.

Dvorana 3: 15.30 - 17.20 - 20.10 - 22.20 »Natale a Beverly Hills«.

Dvorana 4: 15.15 - 17.00 - 18.45 - 20.30 - 22.15 »Hachiko - A dog's story«.

Dvorana 5: 15.00 - 16.45 - 18.30 »La principessa e il ranocchio«; 20.20 - 22.10 »Io e Marilyn«.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE sporoča, da je ministrstvo za šolstvo razširilo paleto naslovnikov za vključitev v prednostne sezname učnega osebja. Tudi supleni, ki so bili v š.l. 2008-09 imenovani iz zavodskih lestvic za nepretrgoma 180 dni, smejo namreč vložiti prošnjo, in sicer do 8. januarja na tajništvo šole, na kateri so poučevali. Obrazci so na razpolago na spletni strani ministrstva za šolstvo; informacije na tajništvih šol in na Uradu za slovenske šole.

Izleti

SPDG vabi na udeležitev pohoda v Dražgoše čez Ratitovec v noči med soboto, 9. in nedeljo, 10. januarja. Obvezna predhodna prijava do danes, 3. januarja; informacije in prijave po info@spdg.eu ali po tel. 320-1423712 (Andrej).

Zveza slovenske katoliške prosvete • Združenje cerkvenih pevskih zborov PD Podgora • AŠD Olympia • Krožek Anton Gregorčič • Slovenska skupnost

vabijo na

BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT V SPOMIN NA DR. MIRKA ŠPACAPANA

V petek, 8. januarja 2010 ob 20.00 uri v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori.

NA VEČERU BODO NASTOPILI

OPZ Veseljaki iz Doberdoba - zborovodja Lucija Lavrenčič

MVS Akord - zborovodja Dario Bertinazzi

MePZ Podgora - zborovodja Peter Pirih

MePZ F.B. Sedej iz Števerjana - zborovodja Aleksandra Pertot

PRILOŽNOSTNI GOVOR

Jurij Paljč
Pesnik, časnikar in odgovorni urednik tednika Novi Glas

Matija Kralj in Mairim Cheber bosta recitirala božične motive in odlomke Balantičevih poezij iz knjige »Gospod, za Tabo se bom zdaj napotil«

Koncerti

BOŽIČNI DOBRODELNI KONCERT v spomin na Mirka Špacapana bo v petek, 8. januarja, ob 20. uri v cerkvi Sv. Justa v Podgori. Na večeru bodo nastopili OPZ Veseljaki iz Doberdoba, MVS Akord, MePZ Podgora in MePZ F.B. Sedej iz Števerjana. Priložnostni govornik bo Jurij Paljč, večer bo vsebinsko obogatila recitacija božičnih motivov in odlomkov Balantičevih poezij iz knjige Gospod, za Tabo se bom zdaj napotil, ki je izšla pred kratkim. V vlogi recitatorja bosta nastopila Matija Kralj in Mairim Cheber. Dobrodelni izkupiček bo namenjen združenju za paliativno zdravljenje Mirko Špacapan. **OBČINA SOVODNJE** vabi na tradicionalni Novoletni koncert, ki bo v občinski telovadnici v nedeljo, 10. januarja, ob 18.30. Nastopali bodo dekleška pevska skupina Bodeča neža, ansambel Nomos in oktet Vrtnica. Županja Alenka Florenin bo po tradiciji izročila prispevke kulturnim in športnim društvom, ob koncu pa bo skupna zdravica za vse udeležence, za katero bo poskrbelo domače kulturno društvo Sovodnje.

Obvestila

SPDG obvešča, da bo od 17. januarja do 7. februarja priredilo nedeljske tečaje smučanja v Forni di Sopra in v Žlebeh (Nevejsko sedlo) in poskrbelo tudi za avtobusni prevoz. Prijave bodo sprejemali v petek, 8. januarja, in v ponedeljek, 11. januarja, od 18. do 20. ure na sedežu društva, Verdijev Korzo 51/int. v Gorici.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v ul. Mameli v Gorici obvešča, da bo do 5. januarja odprta samo v jutranjih urah do 13.30.

GLASBENA MATICA Gorica obvešča, da bodo uradi do 6. januarja zaprti. Lekcije se bodo ponovno pričele 7. januarja.

OKENCA DRUŽB IRIS, IrisAcqua in Isogas v goriški pokrajini bodo 4. in 5. januarja delovala po rednem urniku, 6. januarja pa bodo zaprta.

OKENCE ATER v Trziču pa bo zaprto do 10. januarja.

ZSKD sporoča, da bodo uradi zaprti do vključno 6. januarja.

GORIŠKI SEDEŽ ZDRUŽENJA LOČENIH STARŠEV FJK prireja vsak torek ob 20.15 v večnamenskem centru v Ul. Baiamonti 22 v Gorici odprta srečanja za pomoč ločenim staršem; informacije na tel. 349-3884549, amps.gorizia@yahoo.it, www.mammepapaseparati.org.

FEIGLOVA KNJIŽNICA v Gorici bo zaprta do danes, 3. januarja; 4. in 5. januarja bo odprta od 15. do 19. ure.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE obvešča, da bodo uradi v Gorici zaprti do danes, 3. januarja.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bosta v ponedeljek, 4. januarja, analitični in davčni urad zaprta v popoldanskih urah.

OBČINSKA KNJIŽNICA V DOBERDOBU bo v ponedeljek, 4. januarja, zaprta.

DRUŽBA se dobi v sredo, 6. januarja, ob 13. uri.

Prireditve

OSREDNJA PROSLAVA Dneva slovenske kulture, ki jo že vrsto let skupno prirejajo organizacije Slovencev v Italiji, bo 6. februarja ob 20. uri v občinskem gledališču v Trziču; pokrovitelja sta krovni organizaciji SSO in SKGZ, izvajalec pa bo gledališka šola StudioArt. Novost letošnje proslave bo izročitev priznanj posameznikom in skupinam za pomembne umetniško-kulturne dosežke.

ABONMA ŠTANDREŽ 2009/10 v župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu bo danes, 3. januarja, namesto predvidene predstave Butalci na ogled igra gledališke skupine BC Bovec Hodl de bodl. Predstava se bo začela ob 17. uri.

SKPD "F. B. SEDEJ" prireja tradicionalno Božičnico, ki bo v sredo, 6. januarja, ob 18. uri v cerkvi Sv. Florijana v Števerjanu. Nastopil bo domači cerkveni mešani pevski zbor pod vodstvom Aleksandre Pertot. Glavni del večera pa bo izoblikoval MePZ Hrast iz Doberdoba pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča. Toplo vabljeni!

Prispevki

V spomin na padle partizane daruje Ema Brajnik 20 evrov za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.00, Antonio Terpin v kapeli glavnega pokopališča, sledila bo upepelitev.

JUTRI V KRMINU: 14.00, Zora Kocina vd. Toros v stolnici Sv. Adalberta in na pokopališču.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
AGIP - Ul. Crispi 14
AGIP - Ul. Lungo Isonzo
ESSO - Ul. Trieste 106

FARA
ERG - Ul. Gorizia 109

MEDEA
ESSO - Most na Birši, na državni cesti 305 km 3+

TRŽIČ
AGIP - Ul. Valentinis 61
AGIP - Ul. S. Polo
OMV - Ul. Terme Romane 5

ŠKOCJAN
ESSO - Državna cesta 14 (Pieris)

ŠTARANCAN
SHELL - Ul. S. Canciano 11

KRMIN
TAMOIL - Državna cesta 56 km 21

FOLJAN-REDIPULJA
AGIP - Ul. III Armata 58

Znižanje Smart®

OD 3. JANUARJA

UGODNA PONUDBA TEKSTILA ZA DOM

V NEDELJO ODPRTO 3., 10. in 17. januarja

parfumerija **Elisir**

BUONACQUISTO

Štandrež - Gorica - ulica Tabaj

Obv. Obč.

n

nedeljske teme

ZASKRBLJUJOČE ZDRAVJE NAŠEGA PLANETA

Leto 2010 - mednarodno leto biodiverzitete

DUŠAN KALC

Z rešilnimi jopiči upanja in pričakanj smo zaplaval v novo leto, ki najbrž ne bo manj razburkano, kot je bilo preteklo. Še vedno butajo valovi krize, ki šibijo finančne trge in širijo brezposelnost, revščino in nove konflikte. Z druge strani pa piha vihar ni veter, ki naznanja, da se še nismo popolnoma zavedli hude nevarnosti, ki grozi planetu s podnebnimi spremembami, vse večjim onesnaževanjem okolja in posledično z rušenjem naravnega ravnotežja ter biološke raznolikosti. Dovolj zgovoren primer je bila mednarodna konferenca Združenih narodov v Københavnu, ki je klavno propadla in izpričala, da tisti, ki vladajo našemu planetu, še niso zreli, da bi opustili svoje sebične, pritlehne in minljive koristi in sklepali globalno v splošno korist človeštva, ki mu grozijo ekološke neprijetnosti, da ne rečemo kaj hujšega.

Kaj bo v tem pogledu novega prineslo leto, ki zaključuje prvo desetletje tega novega stoletja? Bodo morda nove gospodarske krizne razmere vendarle zmehčale krivo vero o vsemoččnosti trga in njegovega utelešenja – profita? Francoski mislec Blaise Pascal je nekoč zapisal "Brezskrbno tečemo proti prepadu, potem ko smo si zakrili oči z nečim, kar nam onemogoča, da bi ta prepad videli". To, kar nam onemogoča ta razgled, bi lahko bila prav tržna zaslepljenost. Bo človek vendarle uvidel, da bi kazalo posvetitiraje več pozornosti dobrinam, kot so zemlja,

ki nas prehranjuje, zrak, ki ga dihamo in voda, ki je vir življenja? Bomo vendarle razumeli, da osnovne človekove pravice, kot so hrana, stanovanje, zdravje, izobrazba, niso in ne smejo biti zgolj priložnost za širjenje tržnih meja ter za bogatenje redkih in razlog za stradanje in trpljenje premnogih? In končno, bomo vendarle spoznali, da se z naravo ne gre šaliti? Kot je radodarna, tako zna biti tudi zamerljiva. V milijonski zgodovini planeta je poskrbela že za pet izumrtij rastlinskih in živalskih vrst. Toda v tistih časih so od tega privlele izključno naravne sile. Zadnje izumrtje, pred 65 milijoni let, ko so izginili dinozavri, je menda povzročil ogromen meteorit. Sedaj nam grozi šesto izumrtje, pravijo znanstveniki, ki opazujejo neverjetno hitro izumiranje številnih rastlinskih in živalskih vrst. A tokrat po krivdi človeka, ki s pohlepnim in neracionalnim izkoriščanjem naravnih dobrin, z uničevanjem novih neavtohtonih vrst, z nebrzdanim lovom in še z drugimi posegi, zapravlja priložnost, da bi se odpovedal dejanjem, ki prinašajo dobiček za nekatere, a izgubo za vse.

Morda bo prav leto 2010 prineslo kaj novega v tem pogledu. Leto, ki se začenja je namreč po sklepu Združenih narodov posvečeno biološki raznolikosti, ali biodiverziteti, kot pravijo sorazmerno mlademu terminu, ki je stopil v veljavo šele v osemde-

setih letih prejšnjega stoletja. Biodiverzieteta je v bistvu skupek vseh oblik življenja na našem planetu in z njimi povezanih naravnih procesov.

Na mednarodni konferenci ZN v Rio De Janeiru leta 1992 so izoblikovali konvencijo, ki poudarja pomen biološke raznolikosti v vseh njenih komponentah – ekološki, genetski, kulturni, družbeni, gospodarski, znanstveni, vzgojni in estetski, ter obvezuje države podpisnice, da oblikujejo ustrezno državno strategijo oziroma akcijski načrt, kajti kot so na primer podnebne spremembe globalen pojav in ga gre obravnavati globalno, tako je biološka raznolikost bolj lokalnega značaja, pri čemer je treba sicer razmišljati globalno, a ukrepati lokalno. Doslej je zarisalo strateški načrt 126 držav. Med temi je tudi 22 od 27 držav Evropske unije. Med njimi (ob Cipru, Malti, Grčiji in Luksemburgu) žal ni Italije, ki ima očitno druge skrbi, saj mora razmišljati in ukrepati v korist enega človeka, kaj še, da bi si vzela čas za "malenkosti", kot je usoda celega planeta in človeštva na njem.

Temeljna postavka mednarodne konvencije, ki je sicer zaenkrat še kos papirja, bolj kot konkreten postopek, svari pred izgubo raznolikosti, ki lahko negativno vpliva na proizvodnjo hrane, kakovost vode, stopnjo ogljikovega dioksida v ozračju in s tem na celotno verigo življenja na Zemlji. Navsezadnje, to, kar človek dan za dnem vztrajno uničuje, velja veliko več od tega, kar zgradi. Skratka, biološka raznolikost je, kot je nekdo za-

pisal, nekakšna življenjska zavarovalna polica za človeštvo. Njen propad pomeni propad rastlinskih in živalskih vrst in z njim človeka samega.

"Zanimivo je opazovati, kako na tej ali oni vzpetini raste mnogo raznovrstnih rastlin, v grmovju prepevajo ptički, različne žuželke letajo naokoli in črvi rijejo skozi vlažno zemljo, pri tem pa razmišljati, da so vse te popolne oblike, tako različne in na tako zamotan način odvisne druga od druge, nastale po zakonih, ki še vedno delujejo okrog nas."

Te preproste besede je zapisal utemeljitelj evolucijske teorije Charles Darwin v svoji knjigi Nastanek vrst. Od tedaj je minilo natanko 150 let. Njegov nauk je še vedno pomemben za razumevanje zakonov, ki urejujejo to čudovito skrivnost, ki ji pravimo življenje in katere čar je neizmeren. Kdo je lahko tako neobčutljiv, da ga ne prevzamejo lepota, bohotnost in raznolikost narave v njenih brezštevilnih pojavih? In vendar se je v teh 150 letih zgodilo na tem našem planetu toliko stvari, da bi najbrž tudi Darwina krepko zaskrbelo, kako je danes in predvsem kako bo jutri s tem našim planetom in raznolikim življenjem na njem.

Da se vse stalno spreminja, je splošno znano, da pa se danes vse spreminja s pospešeno hitrostjo in v smeri, ki vzbuja precejšnjo zaskrbljenost, morda še ni prodrlo v polni meri v našo zavest. In vendar bi bilo dovolj, da bi se ozrli okrog sebe. Cement se vse globlje in požrešneje zajeda v vedno bolj redko zelenje in vsemogoči plini zastrupljajo zemljo, vodo in zrak. Življenje številnih rastlinskih in živalskih vrst ter človeka samega, kot najbolj "pametnega" predstavnika živalskega sveta, je iz dneva v dan bolj ogroženo.

Dovolj je, da pokukamo v našo ožjo okolico. Lahko se sicer upravičeno ponašamo s Krasom, ki obkroža čudovito tržaško obalo, vendar tudi na njem se najbrž ne dogaja vse, kot bi se moralo. Res je, da se je gozd, ki se drugod neizprosno redči, na njem razrastel ter prekril belino kamna, ki je pravzaprav značilnost Krasa. Spominjam se, da je bilo v povojnih letih, ko sem še kot otrok gnal živino na pašo, vse golo. Res pa je tudi, da je veliko rastlinja bolnega. Če pogledamo naokrog, bomo opazili, da večina gabrov in tudi veliko hrastov bedno razteza suhe rogovile brez življenja. S širjenjem goščave so se razmnožile tudi razne živali, kot so srne ali merjasci, neverjetno pa so se razširili tudi klopi in drugi mrčes, medtem ko v pomladnih večerih ne slišimo več slavčkovega petja in v poletnih nočeh ne vidimo več čarobnega odseva kresničk.

Tudi v našem bližnjem naravnem habitatu so se torej zgodile spremembe, ob katerih bi se najbrž kazalo temeljito zamisliti. Če pa pogledamo globalno na zdravstveno stanje našega planeta, je splošna slika veliko bolj zaskrbljujoča. Zadnja, letošnja Rdeča lista (The Red List), ki jo vsako leto objavi International Union for the Conservation of Nature IUCN (Mednarodna zveza za ohranitev narave) na podlagi mnenj in dela številnih znanstvenikov iz raznih držav, kaže, da je od 47.677 vrst, kolikor jih je na seznamu tega mednarodnega poročila, več kot sedemnajst tisoč v nevarnosti izumrtja. Ta nevarnost zadeva 31 odstotkov sesalcev, 70 odstotkov rastlin in 25 odstotkov nevretenčarjev. Po mnenju raziskovalcev so najbolj ogrožene dvoživke. Od 6285 znanih vrst je ogroženih kar 1895, kar 39 pa naj bi jih v tem času že izginilo. V tem pogledu so, kot kaže, žabe najzgovornejši pokazatelj vedno bolj dramatičnih razmer, v katerih se je znašel naš planet po zaslugi brezobzirne človekove roke. Pravi vzroki izumiranja mnogih žabjih vrst še niso v podrobnostih raziskani, po eni od najbolj utemeljenih teorij pa naj bi bili za to krivi učinki toplogrednih plinov in posledično naraščanje temperature planeta. Zaradi večje toplot se baje na koži oblikuje neka mikroorganska krasta, ki ne dovoljuje, da bi koža dihala.

Kar zadeva Evropo, naj bi bilo v nevarnosti 571 živalskih vrst, in sicer 39 od 293 naštetih vrst sesalcev (dvanaest od teh živi v Italiji), 29 od 833 vrst ptic (15 v Italiji), 14 od 116 plazilcev. Nadalje je ogroženih 64 vrst sladkovodnih rib, 174 vrst mehkužcev in 53 rastlinskih vrst.

Eden od glavnih vzrokov tega pospešenega procesa izumiranja vrst je, kot rečeno, pospešeno uničevanje okolja. Računajo, da v Italiji urbanizacijska (ali bolje rečeno spekulativna) sla izmakne naravi 110 kvadratnih kilometrov površin na leto, ali 30 hektarjev na dan, kar pomeni 200 kvadratnih metrov na minuto. Samo urbanizirano območje Lombardije raste v ritmu 103 tisoč kvadratnih metrov na dan. Kar 55% ravninske površine te dežele je že naseljenih. Tako izginja rodovitna zemlja za kmetijske potrebe in hkrati izginjajo naravni habitati, domovanja številnih živalskih in rastlinskih vrst. Vendar se človekov pohlep ne ustavi pred ničemer. Pred kratkim je namreč Formigonijeva desnosredinska deželna vlada sprejela zakon, ki predvideva širjenje cementa celo v naravnih parkih in zgodovinskih središčih.

Poglavje zase v tej žalostni zgodbi okoljskega pustošenja predstavlja uničevanje gozdov. Vsako leto podrejo v svetu povprečno skoraj 13 milijonov hektarjev gozda. Od tega kar 85% v tropskem pasu. V zadnjih dvajsetih letih je izginilo 250 milijonov hektarjev tropskega gozda, kar predstavlja območje, ki je osemkrat večje kot Italija. Gre za pljuča planeta, ki lahko uskladišči letno 200 ton ogljikovega dioksida na hektar in nam ga vračajo v obliki kisika, ki je nujen povprečen za življenje. Ropanje tropske džungle zadeva obenem problem neenake gospodarske izmenjave med bogatimi in revnimi državami sveta. Prve tržijo iz tropskega lesa baje dobičke, druge pa v bistvu plačujejo stroške tega pošastnega izkoriščanja. Pravzaprav te stroške plačuje ves svet. Posredno tudi mi.

O tem je tekla beseda tudi v Københavnu, kjer so nekateri spet postavili v ospredje zahtevo po ustanovitvi mednarodnega kontrolnega organizma, vendar so spet, kot že neštetokrat, naleteli na gluha ušesa. Tiste države, ki imajo v tem pogledu največ masla na glavi, se krčevito upirajo vsakršnemu nadziranju. Med njimi ima levji delež Brazilija s svojim amazonskim pragozdom, ki ga je vsak dan manj. Te države nočejo, da bi kdorkoli pokukal v njihov vrtiček. Sklicujejo se na pravico zaščite državne suverenosti, gladko pa pozabljajo na dolžnosti zaščite narave.

Človekovo brezvestnost spremlja žal tudi velika ignoranca. V Avstraliji so izvedli raziskavo javnega mnenja. Rezultat: veliko ljudi je odgovorilo, da je biodiverzieteta vrsta pralnega praška. Medtem so v Avstraliji posekali že več kot polovico gozdov, da bi favorizirali kmetijstvo, a ljudje nimajo prave predstave o tem, da so hrana, voda in kakovost življenja pravzaprav odvisni od neokrnjenega naravnega bogastva in biološke interakcije in da je tudi cena modernih kmetijskih tehnik morda preveč visoka.

"Države, ki uničujejo svoja tla, uničujejo same sebe", je dejal nekdani ameriški predsednik Franklin Delano Roosevelt. Njegova država je menda doslej storila največ na področju uničevanju tako svojega kot širšega okolja in je zato poklicana, da prispeva več kot druge k skupnim naporom za drastično omejitev okoljskega uničevanja, za večji nadzor nad podnebnimi spremembami, za uvajanje alternativnih čistejših energetskih virov ter sploh za priavnejšee odnose v svetu in boljšo delitev svetovnega bogastva. Sedanjji predsednik Obama kaže v besedah veliko dobre volje. Žal pa dobra volja in dobri nameni, kot vemo, često trčijo na nepremostljive ovire, ki jih v imenu vsemočnega profita nastavljajo interesi brezvestnih multinacionalnih družb.

Kako premostiti te ovire? Kot prvi korak je najbrž potrebna večja osveščena svetovne javnosti o nevarnostih, ki jim gremo naproti z uničevanjem naravnega bogastva. Leto, ki je pred nami, bi moralo s prispevkom vseh 189 držav, kolikor jih je v Rio de Janeiru podpisalo mednarodno konvencijo o biološki različnosti, razjasniti nekaj pojmov in nakazati nekaj stvarnih ukrepov za izboljšanje podnebnih in okoljskih razmer. Sicer bomo belega medveda (in z njim še marsikatero živalo in rastlino vrsto) v prihodnje občudovali samo v muzeju, kot se je zgodilo s ptičem dodom (***na posnetku pod naslovom***), katerega zadnji primerek so videli na otoku Mauritius konec sedemnajstega stoletja.

Stran so pripravili:
učenci in učenke OŠ Josipa Ribičiča – Karla Široka
pri Sv. Jakobu

Nedaleč od italijansko – slovenske meje se nahaja vas Hrpelje, ki se ponaša z zanimivo naravoslovno – zgodovinsko učno potjo. Ko so za to zvedeli naši učitelji, so predlagali, da bi se skupaj sprehodili in jo spoznali. V šoli smo se na ogled temeljito pripravili. Učitelji so nam predstavili in obrazložili značilnosti kraške pokrajine in kako so znali nekoč ljudje te tudi izrabiti v svojo korist. Tako smo se učenci OŠ Josipa Ribičiča pri Sv. Jakobu v torek, 6. oktobra, v razmeroma vročem jesenskem jutru podali z avtobusom preko mejnega prehoda Pesek do Hrpelj. Na parkirišču pred vhodom lepe, velike vaške šole poimenovane po Dragomirju Benčiču Brkinu so nas vljudno pričakali ravnateljica Janja Babič in naša vodiča Darko Jelušič in Vladimir - Lado Grželj. Učitelji so nas razdelili v dve skupini in takoj nato smo krenili proti jedru vasi. Gospod Darko je pospremil mlajše sošolce, gospod Lado pa učence tretjega, četrtega in petega razreda.

Prva postaja je bila ob informativni tabli, na kateri je nazorno vrisana učna pot z vsemi znamenitostmi. Pod njo smo opazili narisane zelenice. Zeleni kuščar je pritegnil našo pozornost, saj ga ne poznamo, a spominjal nas je na malega zmaja. Gospod Lado nam je obrazložil, da je zelenc nekoliko večji od martinčka, a da žal izginja iz naših krajev, zato so ga tudi izbrali za "maskoto oz. markacijo" na naravoslovno – zgodovinski učni poti.

Opozoril nas je tudi, da bomo ob poti srečali bele kovinske tablice z zelenimi napismi v slovenščini in latinščini; ti napisi nas bodo opozarjali na različna drevesa in grmovnice.

Naslednja zanimiva točka je bila stara Karamonova domačija, ki je bila zgrajena proti koncu 16. stoletja.

Vrnili smo se na glavno pot, oziroma do križpotja. Tu se srečajo tri poti: prva je bila tovarniška, druga je bila pot Brščic in tretja pa ... tihotapska. Vodič Vlado nas je vodil po tihotapski poti. Pripovedoval nam je, kako so se plemiči bali kmetovih nožev, ko so prihajali v vas po desetino. Gospoda je prepovedala uporabo nožev. Kmetje pa, ki so bili zelo domiselni, so našli rešitev. Ukrivili so rezila in tako so nastali "kos'riči" oz. mali srpi... A pri pomnil je, da kljub temu, da so bila rezila majha, so imela še vedno pravo mero za kakšen radoveden ali nadležen vrat.

Pot nas je nato privedla do dveh mlak. Eni pravijo Lijakov kal, druga pa je "Štirn'ca" in ta je najstarejši vodni vir, saj sega izgradnja le-te v leto 1343. Tu smo opazili tudi splašeno krastačo - zamudnco, ki se je po našem prihodu spretno skrila, ali pa je šla končno spat. Vodič nam je povedal, da so to mlako pred nekaj leti obnovili.

PALETA

*Neopazno stojiš od pomladi
do poznega poletja
na kraški gmajni ali goščavi.
Tihotno cveti ruj.
Okrogli listi uživajo
v soncu in dežju.
Samo v jesenskem času
razkriješ svojo tatinsko naravo.*

*Z osrednjim madežem si ukradel
soncu rumeno barvo,
oropal si še sijočo oranžno
dolgi poletni zahodov.
S krutostjo si opustošil mater
izpil si ji rdečo barvo krvi.
Prav ta tatinska strast
te neizbežno šibi.
Onemogli pecelj se stakne,
mrzli jesenski veter ti
ležerno odpiha barvano paleto.
Dragi kraški harlekin spet
potuhnjeno samevaš na
gmajni ali goščavi.*

Sprehodili smo se dalje. Ob cesti smo opazili velik porton, ki je vodil v zasebno hišo. Ta je imel ob straneh dva stebra na katerih sta stala klesana kamna. To sta stara cestna kamna, ki sta nekoč označevala razdaljo v miljah na stari cesti Trst – Reka.

zmenek v gozdnem zatišju. Gospodinje so nato odhitele domov, da bi z vodo kuhale, pomivale, prale, čistile in umivale sebe in otroke.

Nato smo se ustavili pri komunski štirni - občinskemu vodnjaku, ki so ga ravnokar obnovili in par dni kasneje tudi slovesno otvorili. Z zanimanjem smo prisluhnili razlagi in zvedeli smo, čemu je služil vodnjak v vasi. Vodič nam je povedal, da so bili vaški ali zasebni vodnjaki glavni vir pitne vode v Hrpeljah vse do leta 1952, ko so speljali Kraški vodovod. Nekoč so morale vaščanke hoditi večkrat na dan z velikimi vedri do vodnjaka. Dve vedri so držale v rokah, enega pa so nosile na glavi. Da jih ne bi to preveč tiščalo, ali da se ne bi vedro na glavi prevrnilo, so si na glavo položile platneni zvitek. Medtem, ko so zajemale vodo v vodnjaku, so gospe še malo pokramljale s sosačkami, mlada dekleta pa so izrabila priložnost, da so se srečevala s fanti in se jim prijazno nasmihala. Srečnejše so se dogovorile celo za

Za sabo smo pustili hiše in ubrali smo stezo, ki se je vila ob visokih lipah in divjih kostanjih. Vodič nas je tu opozoril na obizidane vrtove oz. njive. To so manjše doline, v katerih je na dnu več rodovitne prsti, ki so jo v preteklosti spretno izkoristili. Doline so gospodarji obzidali s kamenjem, da bi pridelek zavarovali pred divjadjo. Zid pa je imel običajno manjšo vrzel za kmeta in večjo za dostop z vozom in vprego. Obe pa so skrbno zapirali z vejami in bičevjem. Vodič Lado nam je povedal, da so ob poljskih poteh skopali jarke, da bi usmerjali deževnico proti tem ogradam. V kamnitem zidu so naredili veliko odprtino po kateri je v deževnih dneh pritekala voda v ogrado. Takoj za zidom so izkopali luknjo, kjer se je zbirala voda. S to vodo je kmet zalival poljske pridelke ob sušnih poletnih dneh. Ko se je voda izsušila, pa je prišla gospodinja in postrgala iz dna jarke rodovitno prst za domače lončnice. Tako je tudi poskrbela, da se ni luknja napolnila in poplavitila. Po hudih nalivih pa je morala odstraniti naplavljen kamenje. Tako smo spoznali, kako je voda bila nekoč dragocena in kako so Hrpelci skrbeli zanjo.

ČARNA

Naravoslovno - zgodovinska

ARAVE

godovinska učna pot

Moč vode pa ni oblikovala le kraške površine, temveč tudi kraške jame in manjša brezna. Pot nas je vodila mino večjih ali manjših dolin. Ustavili smo se ob skrivnosti pečini. V trenutku se nam je zavrtelo zgodovinsko časovno kolo. Ustavilo se je v času sijaja beneške republike. Cepetanje konj je obveščalo, da ima voz težak tovor. Pazljivo smo prisluhnili in izza ovinka se je primajala kočija. Potuhnilo smo se v grmovje. Čakali smo na naskok. Beneški gospod se nas je pošteno ustrašil, ko nas je zagledal. Da bi se obvaroval, je pokazal svoj skrivnostni tovor – glinene posode. Kmalu je zletel pokrov in zlatniki in srebrniki so nas zaslepeli. Prebrisani Benečan pa jo je medtem ucvrl čez drn in strn. Posode smo skrili v jamo in tam so dolgo, dolgo, zelo dolgo čakale dokler.... ni dekle zamujalo. Fantič, da se ne bi dolgočasil, pa je radovedno stikal po jami. Odkril je prvi vrč in ga previdno odprl. Našel je zlatnike. Odprl je drugi vrč in odkril je srebrnike. Vse je odnesel domov. Mi pa smo zavrteli kolo časa in smo se povrnili v današnji čas praznih rok. Nekaj časa smo stikali po suhih bilkah in listju v upanju, da bi se kaj zaiskrilo, a vse je bilo zaman.

SKAVNICA

*Beli kamen je kaplja
za kapljo izoblikovala,
mala zibelka je sklesana.
Gladka in mehka
nežno čaka.
Meglena tančica se je
razgrnila in rosa
se je vate skrila.
Kot čarobni biser se
v sončnih žarkih iskri,
topel mavrični sij
v ogradi zveni. ...
da življenje podari.*

Ko smo se vrnili v vas, smo si ogledali še poslopje, kjer je bila ustanovljena prva narodna šola v vasi. Na stavbi, je nameščena spominska tabla. Blizu te, pa je obnovljena domačija, v kateri smo si ogledali lepo in zanimivo zbirko kmečkega in gospodinjanskega orodja, pohištva in posode.

Steza nas je nato vodila v gozd. Med sprehodom je naša sošolka Nicole prva opazila ptičje gnezdo. Svoj zaklad je delila z nami in vsi smo ga z zanimanjem opazovali. V apnenčastih skalah, ki jih voda skozi dolga stoletja razjeda in oblikuje, smo videli številne žlebiče, škraplje in škvavnice v katerih si gozdne živali privoščijo požirek sveže vode. V sušnih obdobjih pa jih pridno polnijo lovci, ki skrbijo za divjad. Z velikim zanimanjem smo gledali številne znake in sledi, ki jih puščajo gozdne živali v skalah s svojimi kremplji. Ugotovili smo, da so škvavnice različnih velikosti, oblik in globlin. Pri najmanjši smo se ustavili in vodič nam je povedal legendo. Nekoč, ko se je Mati Božja sprehajala po Krasu se je pošteno utrudila. Potrebovala je počitek. Sedla je na skalo, da bi si odpočila trudne noge. Na belini apnenca, je ostal odtis njenega stopala. Od takrat dalje pa je šla marsikatera vaščanka skrivoma k skali, da bi pomirila svoje stopalo z Marijinim odtisom. Stopalo, ki se je primerilo škvavnici, je dekletu ponudilo srečo in bogastvo na družinski poti do konca dni. In tudi me, ki smo navihana dekleta, smo želele preizkusiti, če je odtis stopala enako velik kot naša, a škvavnica je bila polna vode. Tedaj pa nas je učiteljica spomnila na podobno legendo repentaborske škvavnice ob cerkvi, ko je Mati Božja odgnala hudiča... in spomin na dogodek je odtis njenega stopala.

Stekli smo do novega naravnega odkritja, in sicer do druge pečine, kjer je do pred kratkim živel jazbec. Tako smo odkrili jazbino, ki ima več vhodov. Ob njih smo opazili mnogo sledov krempljev. Če vtakneš roko v jazbino, ti jo jazbec odgrizne, tako nam je povedal vodič. Menimo, da jazbec ni ravno najboljši gostitelj.

Koliko prijetnih presenečenj nas je doletelo danes! Čudovito vreme, potepali smo se po očarljivi naravi, ujeli smo se v časovno kolo, ki nas je popeljelo v preteklost, v gozdu smo spoznali mnogo malih živalic, poslušali smo ptičje petje in opazovali smo gnezda in brloge drugih živali. In nazadnje je napolnil čas tudi za sprostitev in zabavo. Na velikem travniku smo se lovili, žogali in kotalili po travi. Igrali smo se tudi z radovednim črno belim-kužkom. Seveda tudi svoje želodčke smo okrepili s slastnimi sendviči. Ko smo se najbolj zabavali, smo morali oditi domov. Na svidenje Hrpelje! Odkrili smo pomen ustnega izročila in predali ste nam delček dediščine, ki se nam je zapisala v srce. Hvala za jesenski utrinek.

Na šolski ekskurziji v Hrpeljah sem preživela nepozaben dan. Zvedela sem, kako so nekoč živeli ljudje. Vodo so zajemali v vodnjakih in kalih, zato so te skrbno vzdrževali. Na eni skali pa nam je vodič pokazal kotanjico v obliki stopala, zato ji pravijo "Stopenjca matere Božje" Nekoč, v starih časih, so tam prirejali maše ob prazniku sv. Helene.

Anna

Ob manjši pečini nam je vodič pokazal odprtino v skali. Povedal nam je, da je ta jazbecov brlog. Temu pa pravimo jazbina. Mi smo videli jazbeca le naslikanega na tabli.

Alen

Na šolski ekskurziji nam je vodič povedal veliko zanimivosti. Zvedela sem, da v naši okolici živi mnogo divjih živali, med katerimi je tudi približno štirinajst volkov. Najbolj zanimiva pa se mi je zdela pripoved, da so nekoč Hrpelci našli v majhni dolinici pravi zaklad. V glinenih posodah so bili shranjeni srebrniki in zlatniki.

Carlotta

risba
Davida
Petrisa

Gnojenje je pri oljki, kot pri ostalih sadnih vrstah, izredno pomembno opravilo

STROKOVNI NASVETI

Nekaj napotkov za gnojenje oljčnika

SVETOVALNA SLUŽBA KZ

Gnojenje je pri oljki, kot pri ostalih sadnih vrstah, izredno pomembno opravilo, ki smo ga v preteklosti malo zanemarjali, češ da je oljka nezahtevna kultura. Temu seveda ni tako, ker gnojenje pogojuje rodnost in je istočasno uspešno sredstvo za zmanjševanje pojava izmenične rodnosti. Ob prenizki razpoložljivosti gnojil rastlini ne uspe ustvariti zadostnih hranilnih zalog, posledica tega pa je nizka vegetativna aktivnost rastlin, ki jo spremlja nizka rodnost. Nizki rodnosti pa sledi visoka akumulacija hranilnih snovi, obilno cvetenje, pospešena oplodnja in visoka količina plodov. Zato pride do pojava izmenične rodnosti, ki ga lahko, kot smo že omenili, v dobri meri preprečimo s pravilnim gnojenjem.

Ta pojav seveda lahko ublažimo tudi z drugimi gojitvenimi posegi, predvsem s pravilnim obrezovanjem oljke, kar pa ne zmanjšuje pomena uravnovešenega gnojenja, za katerega navajamo odmerke gnojil. Za točno določitev teh odmerkov je seveda potrebna talna analiza.

Pri gnojenju upoštevajmo, da za prehrano oljčnega drevesa ne skrbijo debele osnovne korenine, ki izhajajo iz koreninskega vratu, temveč lasaste korenine, ki so predvsem na obodu drevesne krošnje ali celo izven nje. V strnjem nasadu gnojimo zato po vsem oljčniku, če pa drevesa rastejo posamično, gnojimo le drevesne kolobarje. Pri mladih drevesih pa gnojimo kolobar v obsegu celotne krošnje.

Hektar oljčnega nasada v času rodnosti bomo gnojili, ob srednje dobri zalozenosti tal in ob 15 - 20 kg pridelka na drevo, s sledečimi količinami: 100 - 130 kg dušika (N), 60 - 70 kg fosforja (P₂O₅), 110 - 130

kg kalija (K₂O) in 60 - 70 kg žvepla (SO₃). Z vsemi gnojili, izjema je le dušik, gnojimo v enem samem obroku med zimskim mirovanjem. Če razpolagamo s hlevskim gnojem, gnojimo oljke s tem organskim gnojilom vsaka 3 leta v količini 400 - 600 q/ha. Na ta način izboljšamo tudi fizikalne lastnosti tal in aktivnost talne mikroflore.

Glede na to, da se je rodnost na rastlino močno povečala, lahko navedene odmerke posameznih gnojil, višamo pa za 20 - 30%. Statistike nam namreč potrjujejo, da se je povprečni pridelek oljk na hektar porastel v zadnjih treh desetletjih od 2.000 na skoraj 3.000 kg.

Z dušičnimi gnojili gnojimo v dveh ali treh obrokih in sicer v začetku marca, ob koncu aprila in ob koncu maja, v začetku junija. Pozneje ne gnojimo več zaradi nevarnosti podaljška vegetacije in manjše opornosti na mraz.

Upoštevajmo dejstvo, da so pri nas pogosti primeri nestrjenega nasada oljk, navajamo tudi okvirne odmerke za posamična drevesa.

Okvirni letni odmerki hranil v kg na rastlino so za prej omenjeno rodnost sledeči: 0,7 - 0,9 kg dušika (N); 0,25 - 0,30 kg fosforja (P₂O₅); 0,7 - 0,8 kg kalija (K₂O) in 0,25 - 0,30 kg žvepla (SO₃) ter vsaka 3 leta 80 do 100 kg hlevskega gnoja.

Lahko tudi določimo v primeru posamičnih rastlin okvirne odmerke premo sorazmerne s pridelkom. Na vsakih 10 kg plodov se svetujejo sledeče količine gnojil: 0,3 - 0,4 kg dušika, 0,15 - 0,20 kg fosforja, 0,25 - 0,30 kalija ter vsake 3 leta 50 do 70 kg hlevskega gnoja. Najprimernejša gnojila za dušično gnojenje sta amonijev ali kalijev nitrát, za fosfor perfosfat - 19, za kalij pa kalijev sulfat - 50.

Opravila v januarju

V januarju nimamo posebnih opravil. Čas zato lahko izkoristimo na primer za načrtovanje nove kmetijske sezone, razna popravila in čiščenje orodja. Predvsem načrtujemo nove nasade ali kaj bomo sejali in sadili v zelenjavnem in okrasnem vrtu. V ta namen moramo upoštevati pravila kolobarjenja in pomisliti, kje smo zelenjadnice gojili prejšnje leto. Mimogrede preverimo, ali imamo semena, gnojila in škropila ter preverimo njihovo stanje. Pregledati moramo vse ostale pripomočke, ki jih bomo potrebovali v novi sezoni. Žage in rezila nabrusimo. Preverimo stanje ograj, kolov, vezi in oporo pri sadnem drevju. To je v vetrovnih krajih, kot so naši, še posebno pomembno.

VINOGRAD - V tem času raje ne obrezujemo. Najbolje je, da počakamo vsaj en mesec, ko bo najhujši mraz mimo. Obrezane trte so namreč bolj občutljive, kot še neobrezane.

Proti koncu meseca v sončnih dneh lahko pripravimo posamezne jame za trte, ki jih nameravamo ponovno posaditi. Skrbimo, da bomo spomladi pravočasno dobili cepljenke.

KLET - V kleti preverimo obstojnost vina. Ob nizkih temperaturah se izloča vinski kamen, ki se usede na dno soda. Vinski kamen se tvori tako, da se vinska kislina veže s kalijem. Kislina se na ta način zmanjša. V primeru kakšnega problema z vinom je priporočljiva kemijska analiza vina, najbolje s pomočjo izvedenca. Če hranimo vino v lesenih posodah, moramo s stalnim dolivanjem skrbeti, da je posoda vedno polna.

OLJČNI NASAD - V oljčnem nasadu postavimo močno oporo mladim rastlinam. Mlade oljčne rastline branimo pred burjo in mrazom s pajčevinastim vlaknom, če tega še nismo storili. Tla približno nad koreninami zaščitimo s suhim listjem ali s kakim drugim organskim materialom. Mlade oljke v tem času zaščitimo tudi proti srnam tako, da ogradimo okrog nasada ali pa da nekako »oblečemo« rastlinice z mrežastimi vrečami. V poštev pride tudi pajčevinasto vlakno. V tem času lahko debela starih in nekoliko zanemarjenih oljk očistimo morebitnih mahov in bršljanov, ki se večkrat ovijejo okrog debela, mah pa večkrat zadrži vlago, zato postane debelo tarča raznih mikroorganizmov. Les oljčnega debela, posebno če je drevo staro, lahko začne trohneti. Oboleni del odrgnemo, nato škropimo z bakrovimi pripravki. To opravimo le, če ni premrzlo. Začnemo pripravljati zemljišče za nove nasade.

OLJČNO OLJE - Olje hranimo v posodah iz inertnega materiala. Najbolj priporočljive so posode iz nerjavečega jekla. Približno v tem času opravimo prvi pretok oljčnega olja, in sicer en mesec po predelavi oljk v olje. Oljčno olje se lahko zelo hitro navzame različnih vonjev. Zato naj ne bo v prostoru, kjer hranimo olje, močnih vonjev. V tem zimskem času moramo zelo paziti, da temperatura v prostoru ni prenizka, kar bi zaviralo naravno čiščenje olja.

SADNI VRT - V tem času odrežemo cepiče, ki jih nameravamo cepiti spomladi. Veje za cepiče naj bodo srednje bujne, zdrave in enoletne. Odrezati jih moramo na sončni strani krošnje. Izbrano vejo zapremo v plastično vrečko in jo hranimo v hladilniku, po možnosti pri temperaturi 1 - 2 stopinji Celzija.

ZELENJADNI VRT - Sedaj lahko pobiramo še kako zelenjadnico, predvsem kako kapusnico, kot na primer kodravi kapus. Vsekakor jo moramo pobirati, preden se listi, ki tvorijo glavo, začnejo odpirati. Pod tunelom lahko še pobiramo solato, rdeči radič, motovilec, korenje in por. Te zelenjadnice v milejših krajih še rastejo tudi na odprtem. Tunel moramo v toplejših urah ob soncu odkriti. V tem mesecu lahko pripravimo oporo za vrtnine, ki jih bomo gojili v naslednji sezoni. Po navadi uporabljamo kanele ali pa les. Najprej preverimo morebitno oporo, ki jo hranimo od lani, jo očistimo in če je potrebno, ošilimo konico. Pripravljene opore povežemo skupaj in dobro posušene spravimo v zaveten prostor. Za daljšo obstojnost jih potopimo v raztopino bakrovega sulfata. Tako pustimo 5 do 6 dni, nato oporo dobro posušimo in do uporabe hranimo v zavetnem prostoru.

V skladišču moramo stalno nadzorovati krompir in ostale pridelke, ki jih hranimo čez zimo. Posebno z bolj vlažnim vremenom krompir rad gnije, zato moramo odstranjevati gnile in bolne gomolje. Krompir moramo hraniti v hladnem in temnem prostoru. Temperatura v skladišču naj ne nikoli pade pod ničlo. Prostor naj bo srednje vlažen.

OKRASNE RASTLINE - Januar je čas, ko načrtujemo opravila v okrasnem vrtu. Obenem preverjamo, kaj vsega potrebujemo za novo bližajočo se sezono.

Sobne rastline moramo zelo zmerno zalivati in jih občasno orositi, da se ne bi poškodovale zaradi prenizke vlage, ki jo lahko povzroči centralna kurjava. V tem času kontroliramo čebulnice, ki jih bomo sadili spomladi in katere sedaj hranimo. Oboleni in plesnivi takoj odstranimo. Po pregledu jih potrosimo z bakrovimi pripravki in jih spet spravimo.

Magda Šturman

POJASNILO KZ

Agrofarmaceutvska sredstva neupravičeno na zatožni klopi

V zadnjem času opažamo, da se z rastočim ritmom pojavljajo v sredstvih javnega obveščanja nemalokrat neutemeljene in ostre kritike na račun agrofarmaceutvskih sredstev in širše agrokemije, češ da so ti proizvodi škodljivi za človekovo zdravje in za okolje. V zvezi s tem želimo dati svoj skromen doprinos za boljše in objektivnejše razumevanje problema.

Spadamo med prepričane zagovornike usmerjenega varstva rastlin z zgoraj omenjenimi sredstvi ter prav tako usmerjene uporabe mineralnih gnojil. V ta način kmetovanja se usmerjamo vedno večje število kmetijskih gospodarstev, o čemer nas lahko prepriča podatek o močnem zmanjšanju uporabe agrofarmaceutvskih sredstev, poznanih tudi pod imenom pesticidi, za približno 35% v zadnjih petnajstih letih. S simpatijo seveda gledamo tudi na biološko (ekološko) kmetijstvo, ki pa je po naši oceni možno le za nekatere kulture in v omejenem obsegu. Pridelava hrane v večjem obsegu pa je nedvomno odvisna od uporabe pripravkov za varstvo rastlin in uporabe mineralnih gnojil, poleg seveda organskih, kjer so le ta razpoložljiva.

Težko si predstavljamo gojenje zelenjadnic, kot tudi trte in sadnega drevja, kultur, ki so podvržene pogostim in hudim napadom boleznin in škodljivcev, brez uporabe sredstev za njihovo varstvo.

Tudi sam biološki način kmetovanja dovoljuje uporabo nekaterih sredstev, čeprav samo nesintetičnih, kot so na primer bakrovi pripravki. To pa še ne pomeni, da ne predstavljajo ti pripravki nobene nevarnosti za zdravje in okolje. Navodila za uporabo, ki jih spremljajo so enaka ali skoraj enaka tistim, ki jih najdemo v embalaži sintetičnih pripravkov. Prav tako so »biološka sredstva« podvržena isti proceduri za njihovo registracijo kot sintetična, kar pomeni, da če so ta sredstva varna, so varna tudi ostala.

S temi trditvami nočemo seveda zmanjšati pomena biološkega kmetijstva, želimo pa le izpostaviti dejstvo, da je tudi tradicionalno kmetijstvo, še posebej pa trajnostno v katerega se v zadnjem času usmerja vedno več kmetij, prav tako varno ter človeku in okolju prijazno. Moti nas, da se o teh tako aktualnih in pomembnih aspektov kmetijske pridelave nemalokrat govori in piše z veliko površnostjo in nepoznavanjem problemov.

Pa še dve besedi o ostankih, ki jih puščajo sintetična sredstva na sadju in zelenjavi. Zadnji uradni podatki Ministrstva za socialo (welfare) potrjujejo neumestnost odvečne ali vsaj pretirane zaskrbljenosti v zvezi z uporabo sintetičnih sredstev. Vsa koletna kemijska analiza tisoče primerkov sadja in zelenjave je pokazala, da so ti pridelki zdravstveno vedno zanesljivejši, saj je le 1,1% primerkov presegllo prag vsebnosti ostankov, ki jih določa EU. Ta prag pa je veliko nižji od tistega, ki lahko ogroža zdravje človeka in okolje.

Dolgoletne študije in raziskave na področju agrofarmaceutvskih pripravkov ter uvajanje vedno sodobnejših in okolju prijaznejših tehnologij omogočajo čedalje selektivnejša varstvena sredstva ter njihovo uporabo v vedno manjših odmerkih. Če k temu dodamo rastočo osveščeno kmetovalcev, ki se zaveda pomena racionalne in usmerjene uporabe agrofarmaceutvskih sredstev, lahko mirno trdimo, da je ogroženost človeka in okolja zaradi kmetijstva zelo majhna. Leta, ko je kmetijstvo povzročalo ekološko škodo zaradi, po odmerkih in posegih, pretirane uporabe sredstev za varstvo rastlin, so za nami.

Prav je sicer, da se tudi od kmetijstva zahteva spoštovanje zdravstvenih in okoljsko varstvenih načel, a ne prezirimo pri tem ostalih, veliko nevarnejših in težje obvladljivih virov onesnaževanja.

Na sliki: pod naslovom manifestacija solidarnosti ob začetku procesa proti voditeljem dnevnika Egunkaria; desno naslovna stran posebne številke tednika La Usc si Ladins ob 60letnici izhajanja; spodaj desno predsednik bocenske pokrajine Luis Durnwalder.

V MADRIDU ZAČETEK PROCESA PROTI VODSTVU BASKOVSKEGA DNEVNIKA EGUNKARIA

Tožilec se je odpovedal zaslišanju obtožencev in policistov

V Madridu se je sredi decembra začelo sojenje petim članom vodstva baskovskega dnevnika Egunkaria. Že na prvi dan je prišlo do presenečenja; govorili so obtoženci, državni tožilec pa jim ni zastavil niti enega vprašanja. To nekako odraža tožilecovo zadržanje že v preiskovalnem postopku, saj je takrat predlagal oprostitev vseh obtožencev; njegova zahteva je bila torej povsem enaka zahtevi zagovornikov. Tožilec je takrat dejal, da se ni zgodilo nobeno kaznivo dejanje.

Seveda so tudi obtoženci dejali, da nimajo nobene zveze z organizacijo

ETA, kar so zatrjevali odvetniki zasebnih strank, to je organizacij Dignitad y Justicia (Dostojanstvo in pravica) in AVT. Na prvem zasedanju so spregovorili vsi. Inaki Uri, Xabier Oleaga, Martxelo Otamendi, Joan Mari Torrealdai in Txema Auzmendi so odgovarjali na vprašanja svojih zagovornikov, niso pa odgovarjali na vprašanja, ki so jim jih zastavili odvetniki zasebne stranke. Poudarili so, da proti njim ni nikakršnega dokaza. Obtoženci pa so obširno govorili o načinu, kako so z njimi ravnali na zaslišanjih in v preiskovalnem zaporu, načinu, ki so ga nekateri označili za mučenje.

Naslednjega dne je bilo na spore-

du zaslišanje predstavnikov Guardie civil, ki pa niso predložili nikakršnega dokaza o domnevni povezavi obtožencev oziroma časnika Egunkaria z organizacijo ETA. Zanimivo je, da tožilec tudi preiskovalcem ni zastavil nobenega vprašanja.

Pripadnik Guardie civil je dejal, da se ne spominja, da bi kdo zahteval zaprtje časopisa, vendar je priznal, da je zaprtje Egunkarie res zahteval, če tako piše v zapisniku. Na zaslišanju so se predstavili samo trije od štirih pozvanih policistov. Dejstvo je, da je preiskovalni sodnik Juan del Olmo leta 2003 zahteval zaprtje dnevnika prav na odnosi poročila Guardie civil, ki je govorilo o povezavah med dnevnikom in organizacijo ETA. Tako so tudi na zaslišanju predstavniki Guardie civil potrdili, da sta bila Egunkaria in ETA povezana, vendar o tem niso posredovali nikakršnega dokaza. Častnik, ki je to zahteval, je v zaporu več dni zasliševal štiri od petih obtožencev, katerih stališča so ves čas sovpadala, čeprav četverici niso bili omogočeni nikakršni stiki.

Druga razprava, na kateri naj bi predstavniki Guardie civil posredovali svoje dokaze, je tako trajala manj kot dve uri. Razprava je bila kratka tudi zaradi odločitve tožilca Miguela Angela Carballa, da ne bo zastavljal nobenih vprašanj. Tako so vprašanja zastavljali samo zagovorniki z rezultatom, ki za predstavnike Guardie civil ni bil časten, saj je šel do izmikavanja odgovornostim glede zaprtja dnevnika. Zaslišanje zadnjega policista pa je trajalo samo nekaj minut.

Proces je bil nato prekinjen in se bo nadaljeval 12. januarja, ko bodo zaslišali priče, ki bodo govorile o tem, kar se je dogajalo v zaporu. Nato bodo proces ponovno prekinili in ga nadaljevali 25. januarja. Predstavniki civilne stranke so že napovedali, da bodo za vse obtožence zahtevali od 12 do 14 let zapore in dodatnih 14 do 15 let prepovedi opravljanja javnih služb.

V času prvih dveh razprav so po baskovski deželi in tudi drugod v Španiji potekale številne pobude solidarnosti z obtoženci pod geslom Egunkaria libre.

Ladinski tednik slavi 60 let izhajanja

La Usc di Ladins (Glas Ladincev), tednik ladinske manjšine v Italiji, slavi 60 let obstoja. Obletnico so proslavili s posebno svečanostjo v Ortisei, namenili pa so ji tudi posebno številko tednika.

La usc di Ladins povezuje Ladince, ki živijo na Južnem Tirolskem, na Tridentinskem in v pokrajini Belluno. Je torej dejansko glas neke skupnosti, ki jo državna ureditev razmešča po treh pokrajinah, kjer je podrejena trem različnim normativom. Je pa tudi glas različnosti, saj standard ladinskega jezika še ni poenoten in tednik objavlja zapise v treh različnih variantah. Že to kaže na kompleksnost stanja manjšine in na težave, s katerimi se morajo spoprijemati Ladinci. Kljub temu je La Usc di Ladins za vse skupen časopis.

Posebna številka, ki je izšla v decembru, vsebuje vrsto ponatisov pomembnih strani v zvezi z dogodki, ki polblize zadevajo ladinsko manjšino; prva stran pa je kolaž naslovnice, od leta 1949, ko se je časnik imenoval Nos Ladins, pa do današnjih dni. Sicer pa je ob izidu posebne številke tiskovni urad bocenske pokrajine objavil tudi dolg pogovor s predsednikom bocenske pokrajine Luisom Durnwalderjem o pomenu tega tednika za ladinsko skupnost, njen jezik in njeno kulturo.

Durnwalder je uvodoma ocenil, da je za pokrajinsko upravo zelo pomembno, da so ljudje obveščeni o njenih dejavnostih; k temu bistveno prispevajo glasila, ki poročajo o dejavnosti pokrajine in občin, pa tudi o delu prostovoljnih organizacij, ki jih pokrajina podpira. Zato je tudi ladinski tednik za Durnwalderja zelo pomemben. »La Usc ima s tega vidika še posebno vlogo, saj je edini medij na Južnem Tirolskem, ki prejema sredstva iz sklada za kulturo. Ta list je namreč zelo pomemben za ohranitev ladinskega jezika in njegovih jezikovnih variant,« je dejal Durnwalder, ki je dodal, da La Usc prejema sredstva tudi od dežele in na osnovi državne zakonodaje.

Na opozorilo, da morajo v uredništvu glavnino besedil prevajati iz italijanščine, pa je Durnwalder opozoril, da je pokrajinska uprava v svojem uradu za stike z javnostmi namestila ladinskega novinarja prav z namenom, da posredujejo tudi novice v ladinskem jeziku. »Ta novinar bo pripravljval v ladinskiščini sporočila o vseh vprašanjih, ki ne posredujejo zadevajo ladinske doline; te novice bomo posredovali medijem v ladinskem jeziku: radiu, televiziji in tedniku, pa tudi občinam, da jih objavijo na svojih oglasnih deskah. Na spletni strani bocenske pokrajine bo mogoče brati besedila v ladinskiščini, pa tudi gledati video posnetke in poslušati intervjuje, ki jih bo urad pripravil v ladinskem jeziku. Zaenkrat bo ta novinar zaposlen s polovničnim

delovnim časom, če bo potrebno, pa bo pokrajina zagotovila okrepila to službo,« je poudaril Durnwalder.

Novinar se je z njim pogovarjal tudi o prostorih, v katerih deluje uredništvo. Predsednik bocenske pokrajine je ocenil, da ima v dolini Badia La Usc uredništvo v poslopju, kjer je tudi sedež Ladinskega kulturnega inštituta. To je po njegovi oceni zelo ugodno, ker je pozicija središčna in zagotavlja novinarjem ugodne možnosti dela.

Sicer pa je Durnwalder izkoristil to priložnost za čestitke in zahvalo urednikom tednika »za objektivno poročanje«. Pisati o tako številnih vprašanjih ni lahko, tudi ob upoštevanju, da so vsi članki v ladinskiščini. »Novinarjem pa se tudi zahvaljujem za poslanstvo, ki ga opravljajo za ohranjanje jezika. Posebna zahvala gre torej ljudem, ki si prizadevajo, da redno zagotavljajo to temeljno storitev v ladinskem jeziku. Pri delu teh ljudi je veliko idealizma,« je poudaril Durnwalder in dodal, da so Ladinci s svojim delom, ki so ga začeli pred 60 leti, z dejstvi potrdili reka, da iz nič nastane samo nič. Ob koncu pa je predsednik bocenske pokrajine zagotovil, da redno spremlja poročanje ladinskega tednika.

Sicer pa je o obletnici ladinskega tednika obširno poročal tudi urad za manj-

šine tridentinske pokrajine, ki na svojih spletnih straneh redno objavlja informacije o manjšinah na Tridentinskem in tudi druge informacije v zvezi z manjšinami v Italiji in izven nje.

Založnik tednika La Usc di Ladins je Union generela di Ladins dla Dolomites, krovna organizacija Ladincev v vseh treh pokrajinah, ki ji predseduje nekdanji pokrajinski svetnik Carlo Willeit. Na proslavi, ki so jo priredili v Ortisei, pa je med drugimi spregovoril tudi urednik Florian Kronbichler, ki je dejal, da je La Usc di Ladins za Ladince pomembnejša kot Dolomiti superski ali kot maratonski tek v Dolomiti. Njihov cilj pa je, da bi čimprej začeli z izdajo dnevnika v ladinskiščini na spletnih straneh.

Kljub razsodbi Evropskega sodišča grške oblasti niso priznale kulturnega društva turške manjšine

Prizivno sodišče v Trakiji, deželi Grčije, v kateri živi turška manjšina, je v decembru zavrnilo zahtevo po registraciji manjšinskega šolskega in kulturnega društva v provinci Evros. Sodišče je potrdilo odločitev in utemeljitev prvostopenjskega sodišča v Aleksandropolisu, ki je tako odločilo, ker ima društvo v svojem nazivu besedo »manjšinsko«. Po tej odločitvi so predstavniki turške manjšine napovedali pritožbo na vrhovno sodišče.

Šolsko in kulturno društvo tako deli usodo, ki je že doletela mladinsko organizacijo turške manjšine v Evrosu oktobra 2007. Takrat do predstavniki manjšine nadaljevali sodni postopek vse do evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu, ki je soglasno razsodilo, da je Grčija kršila 11. člen evropske konvencije o človekovih pravicah, ki govori o svobodi zbiranja in združevanja. Zanimivo je, da je po tej razsodbi najvišjega evropskega sodišča mladinska organizacija vnovič vložila prošnjo za registracijo, pa je bila tudi ta prošnja zavrnjena, tako da ta zadeva še ni končana, saj so se predstavniki manjšinske organizacije ponovno pritožili.

Predsednik krovne organizacije turške manjšine v Trakiji ABTTF Halit Habipoglu je v zvezi s to odločitvijo sodišča dejal, da gre za žalosten dogodek. »Čeprav je evropsko sodišče za človekove pravice obsodilo Grčijo zaradi kršitve pravice do združevanja pripadnikov turške manjšine v Zahodni Trakiji, vprašanje pravice do združevanja pri tej manjšini še ni rešeno,« je dejal in opozoril, da je do zavrnitve prišlo, čeprav v nazivu organizacije, ki je prosila za registracijo, ni pridevnika »turški«. Grčija namreč ne priznava prisotnosti turške manjšine, ampak v skladu s sporazumom v Lausannu po koncu prve svetovne vojne samo »muslimansko« manjšino. Čeprav so se Turki sedaj odpovedali temu pridevniku, ki jezikovno in narodnostno kvalificira njihovo manjšino, se grške oblasti še vedno upirajo registraciji.

Pod naslovom: general Cogne,
vrhovni poveljnik francoskih vojaških sil
v severnem Vietnamu, izroča
Rajku Cibicu križec Legije časti;
na posnetku desno slovenski legionar
na čelu korakovajočih v Oranu
14. julija 1949

RAJKO CIBIC, SLOVENE V TUJSKI LEGIJI

Dvajset let z vojno
vred preživel
v legionarski uniformi

VILI PRINČIČ

» V iva la Legion, vive la France!« Tako neka-
ko je zvenel bojni
krik v enotah tujske
legije, ki jo je usta-
novila Francija sredi
devetnajstega stoletja. Šlo je za posebne vo-
jaške enote, ki so jih sestavljali izključno ne-
francoski vojaki in so zato predstavljale nek
svojevrsten način novačenja med sabo sicer
različnih, toda zanesljivih in nadpovprečno

zvestih borcev. Oficirski kader legije pa je bil skoraj izključno francoski. V te enote, ki so veljale za dokaj elitno vojsko in so jo sestavljali izključno prostovoljci, so se vključevali ljudje raznih poklicev in različnih družbenih slojev. Včasih je šlo za ljudi, ki so imeli za sabo dokaj burno preteklost, veliko je bilo političnih preganjancev, pa razočaranih in neuslišanih ljublincev ali pa ljudi, ki so si zaželel samo drugačije doživetje, to se pravi pustolovščin, ki so jih v vsakodnevnem živ-

vljenju pogrešali. Po pravilu (kar pa ni povsem gotovo), niso v Legijo sprejemali kriminalcev. Govori se, da je posebni urad za novačenje novih legionarjev, interpeliral Interpol preden je sprejel nove rekrute. Ni pa stoodstotno gotovo, če ta podatek drži, kajti ob vpisu v Legijo, od zainteresiranega niso zahtevali nikakih osebnih dokumentov. Pri sprejetju v Legijo, je moral vsak prosilec podpisati pogodbo, s katero se je obvezal, da bo Legiji ostal zvest najmanj pet let. Po pre-

teku tega obdobja, je pogodbo lahko podaljšal ali pa zapustil enoto. Po pravilu je vsak legionar dobil francosko državljanstvo.

Prav zaradi okoliščin, v katerih je deloval ta vojaški korpus, je Legija vedno vzbujala veliko zanimanje v širši javnosti, saj je bila ovita v tančico skrivnostnosti s pridihom pustolovskih ter legendarnih doživetij. Pa tudi nekaj romantike je bilo vmes. O zgodah in nezgodah v Legiji so bile napisane številne knjige, posneti so bili filmi, med katerimi je bil najbrž najbolj znan znameniti »Beau Geste«.

Koliko pa je bilo Slovencev, ki so oblekli legendarno uniformo legije? Zanesljivih podatkov ni, sodeč po pričevanjih in pripovedovanjih, pa je marsikateri naš rojak delil usodo z drugimi legionarji. Med njimi pa najbrž ni bilo veliko takih, ki so se povzpeli po lestevici navzgor in si prislužili oficirske čine.

Za ta prispevek smo se odločili po opozorilu Marka Rojca iz Sovodenj, ki nam je povedal, da je bil pred dnevi v Ljubljani na praznovanju 95. rojstnega dne Rajka Cibica, nekdanjega pripadnika Tujske legije. Pozornost je seveda narasla, ko smo zvedeli, da je Rajko Cibic, kljub proseškemu primku, na svet privlekel v Sovodnjih oktobra 1914. Bil je star le nekaj mesecev, ko je tudi pri nas izbruhnila prva svetovna vojna, ki je tudi Čibečeve, kot tisoče drugih poslala v begunstvo. Rajko je vojna leta preživel pri sorodnikih na Proseku in se tega obdobja zelo rad spominja. Idila pa je bila kratkotrajna, saj je na vrata z vso silo trkal fašizem. Rajko se je desetleten preselil k očetu v Ljubljano in tam obiskoval šolo. V Sovodnje ali na Prosek je prihajal lo ob počitnicah Zelo zgodaj se je začel zanimati za politiko in se vpletel v protivladne manifestacije v kraljevini Jugoslaviji. Večkrat je bi aretiran, a naposled se je komaj dvajsetleten odločil, da zbeži v Francijo. Potovanja čez ozemlje fašistične Italije je bilo ena sama pustolovščina. Pot preko Alp v Francijo je prepešal. Vse to smo prebrali v knjigi osebnih doživetij, ki je izšla v Ljubljani pred kakimi desetimi leti. Knjiga z naslovom: "Spomini Slovenca na Tujski legiji" je avtobiografska, domiselnost napisana in začinjena s prefinjenim humorjem. Bogata je tudi s fotografskim materialom, kar jo postavlja med prijetne in izjemno berljive knjige.

V francoskem Marseillu se je najprej zaposlil kot pristaniški delavec, se znašel brez

dela in se leta 1936 vpisal v Tujsko legijo. V uniformi legionarja je preživel dvajset let in je bil leta 1957 odpuščen. V tistih dveh desetletjih je okusil marsikaj. Služil je v raznih enotah Legije v Alžiriji, Tuniziji, Libiji in Maroku. V zadnjem letu druge svetovne vojne so legionarji sodelovali pri osvobodjanju Francije in napredovanju v osrčje Nemčije. Bil je tudi ranjen, se po ozdravitvi vrnil v enoto in se udeležil še zadnjih bojev od zloma nacistične Nemčije. Konec vojne je njegova enota dočakala ob Bodenskem jezeru, na meji s Švico. Njegove legionarske dogodivščine so ga ponovno popeljale v Alžirijo, od tam pa v Indokino, kjer so Francozi imeli svoje kolonije. Indokina je postajala iz dneva v dan bolj nemirna in osvobodilno gibanje Viet-minh vsak dan močnejše. Rajko Cibic je bil v Indokini kar trikrat, nazadnje maja 1954, ko so bili Francozi strahovito potolčeni v Dien Bien Phu-ju. Le srečnemu naključju gre pripisati, da ta kraj z zlovesčim imenom, da Dien Bien Phu pomeni za Francoze približno isto, kot za Italijane polom pri Kobaridu v prvi svetovni vojni.

Francozi so se morali umakniti iz Indokine in z njimi tudi pripadniki Tujske legije. Rajko Cibic se je vrnil v Alžirijo, kjer je do odpustive iz vojske preživel v oporišču Legije, znanem Sidi-bel-Abbesu. Legijo je zapustil s činom stotnika. V svoji vojaški karieri je bil kar petkrat odlikovan z vojaškin križcem.

Po odpustu se je z družino nastanil v Mouginsu na Azurni obali. Kljub častitljivi starosti, zelo pogosto prihaja na obisk v Sovodnje (še do prek kakim letom s svojim avtomobilom), na Prosek in v Ljubljano, kjer ima veliko prijateljev. Je tudi pobudnik nastanka društva prijatelja št. Francija-Slovenija, ki prireja kar številne obojestranske obiske. Rajko Cibic je predsednik tega društva. Društvo je poskrbelo tudi za polnjenje posebnih steklenic vina, na katerih je poudarjeno prijateljstvo med narodom. Na prazniku ob njegovi 95-letnici v restavraciji Hotela Slon v Ljubljani, so nazdravili s tem vinom, zaplesal in zapel pa mu je folklorni ansambel France Marolt. Prisotni so bili številni gostje, med katerimi gre omeniti bratranca Ivana in Borisa Cibica, oba znana kardiologa. Med povabljenici so bili tudi prijatelji iz zamejstva, prisotna pa sta bila tudi Magdalena Tovornik in Andrej Capuder, nekdanja veleposlanika Slovenije v Franciji.

Rajko Cibic in njegova pomočnika na parniku Nantes na poti v Indokino leta 1949 (levo), 60 let kasneje, pred kakim tednom, z bratrancem, sicer kardiologom Borisom Cibicem na praznovanju v Ljubljani (desno)

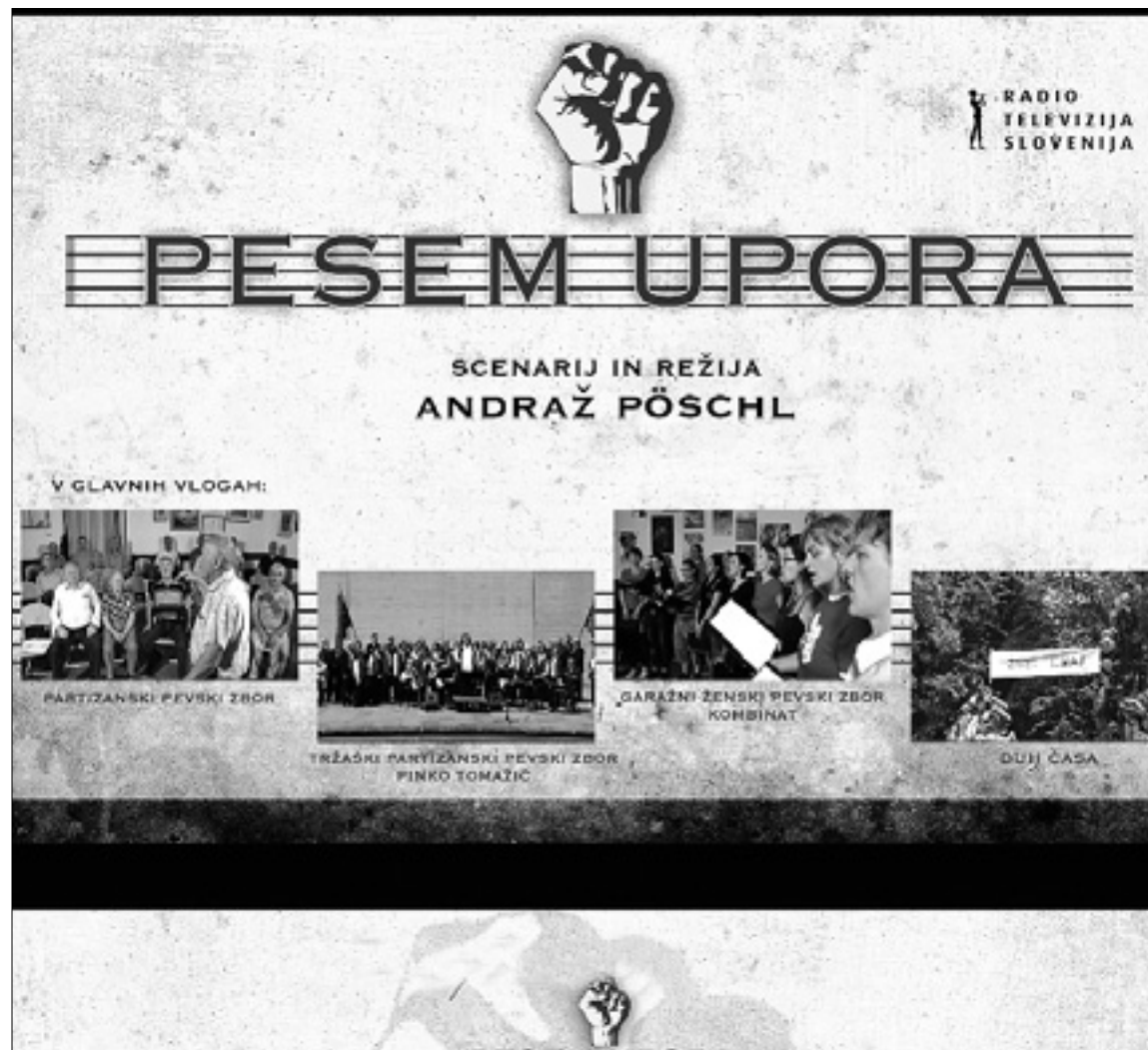

Plakat, ki vabi na ogled dokumentarnega filma; spodaj režiser Andraž Pöschl na letošnji proslavi na openskem strelišču in ekipa RTV med snemanjem na bazovski gmajni

REŽISER DOKUMENTARNEGA FILMA PESEM UPORA ANDRAŽ PÖSCHL

»Ne samo imeti, tudi biti je treba!«

SARA STERNAD

Andraž Pöschl sodi med tiste mlade ljudi, ki se ne prepuščajo toku in nemo čakajo, kam jih bo ta popeljal, pač pa se nespregledljivo danostim zoperstavlja in upira. Tako, kot so to počeli nekoč partizani. 35-letni Andraž je že skoraj deset let zaposlen na RTV Slovenija, pred tremi leti pa se je vključil v ekipo uredništva dokumentarnih filmov, piše scenarije in režira lastne dokumentarne projekte, poleg tega pa ureja feljtone. Njegov zadnji podvig, dokumentarni film *Pesem upora*, je pred kakim mesecem zaživel tudi na televiziskem zaslonu. Petdesetminutni film obravnava vrednote partizanske pesmi, ki so še vedno aktualne tudi v sodobni družbi; v današnjem času sta namreč kapitalizem in potrošništvo postala tako močna, da človeka pravzaprav že zasušnjujeta.

Zakaj si se odločil ravno za dokumentarni film o pesmi upora?

V letu 2009 smo praznovali 65-letnico nastanka Invalidskega pevskega zbora in 100-letnico rojstva Radovana Gobca, dolgoletnega dirigenta Partizanskega pevskega zbora. Ti dve obletnici sta bili nekakšen povod. Sam vzrok ali pa ihta, da naredim nekaj v tej smeri pa se je v meni kopičila že kar nekaj mesecev, če ne celo par let. Že precej dolgo sem skeptično, s posmehom in nezadovoljno gledal na ves potrošniški svet, ki nas je objel v poosamosvojitvenih letih. Potrošništvo, ki nas je na kri-

lih materializma (oba pa sta tako ali tako pajdaša neoliberalnega kapitalizma), objelo in večini dalo vedeti, da brez »imeti« ne gre. Ni važno, da si človek po duši, pomembno je, da šteješ glede na to, kar in koliko imaš ... Žal... In vse več juboplakatov ob mestnih vpadnicah to samo potrjuje.

Na kratko, predvsem me je zanimalo, kako lahko znotraj tega časa in prostora deluje partizanska pesem upora. Definicija vrednot, ki jih nosi pesem in pomen teh vrednot v današnjem času. Na srečo sem izvedel, da protitež še obstaja, tudi živelo ljudi, ki jih poje in tistih, ki jih posluša.

Kaj nam danes pomeni pesem upora?

To si mora odgovoriti vsak pri sebi. Gotovo se naslanja na posameznikov pogled, na ustroj aktualnega sveta, ki nas obdaja. Torej, ali sem (smo) zadovoljni z materializmom, nakupovanjem in bledenjem prenekaterih pravic, ki smo jih nekoč že imeli? Jaz nisem. Zato meni te pesmi, skupaj z zanosom in energijo teh, ki jih prepevajo in predajajo naslednjim generacijam, pomenijo pomoč pri razmišljanju o ekonomsko-političnih sponah. Najmanj boriti se je treba. Najmanj s pesmijo. Skrbi samo zase, hrepenenja po materialnih dobrinah in še huje boja človeka proti sočloveku sploh ne priznavam. Želel bi, da te antivrednote za vedno izginijo izpred naših perspektiv. Te pesmi pojejo o drugih, upam, zimzelenih vrednotah.

Borimo se torej proti vse bolj

spačenim podobam aktualnega življenja ...

Treba se je boriti proti vsem podobam aktualnega sistema, ki rušijo dostojanstvo človeka, ukinjajo srednji razred in povečujejo razmak med bogatimi in revnimi. Slednja trditve ni floskula, pač pa še kako očitno dejstvo. Več ti-

soč delavcev Mure na cesto, zelo blizu pa več sto tisoč evrov menedžerskih nagradnih izplačil. Iz zgodovine vemo tudi, kako hitro se lahko ta sistem, ki parazitira na ljudeh, jih še skrajneje spreobrne in požene v srd ene proti drugim. Zahvaliti se želim Tržaškemu partizanskemu pevskega zboru Pinko Tomažič, da že štiri desetletja zapored vzdržuje poduk o trpkih izkušnjah življenja pod ekstremno represijo.

Če se povrnemo k filmu ... Kako časa ste ga snemali?

Film smo posneli v štirinajstih snemalnih dneh. Obiskali smo različne lokacije: od znamenite hiše, kjer je bil leta 1944 ustanovljen Invalidski partizanski pevski zbor in ki danes simbolno, tako kot vrednote pesmi, životari na Planini nad Semičem, do različnih prirreditvenih in vadbениh prostorov treh slovenskih zborov, ki prepevajo pesem upora. To so: ljubljanski Partizanski pevski zbor, Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič in Garažni ženski pevski zbor Kombinac.

Kako je potekalo delo?

Najprej je bila na vrsti raziskava. Kdo sploh še poje pesmi upora, kje in koliko nastopajo, kdo so člani z najdaljšim stažem, je morda kje kak podmladek, in podobno. Z veseljem sem ugotovil, da so na razpolago odgovori na vsa vprašanja in da lahko kar začnemo z delom. Nikakor nisem želel, da bi bil film linearen, zgodovinsko kronološki, temveč, da s sporočilom nosi tudi oris današnjega okolja. Tu so na pomoč prišli sociologi, pa tudi brez ostalih strokovnih sogovornikov ni šlo. Na tem mestu bi se rad zahvali vsem, ki so pomagali sooblikovati fabulo filma. Nesebično so sodelovali Rastko Močnik, Matjaž Kmecl, Miklavž Komelj, Andrej Kurnik, Gojmir Lešnjak Gojc, Oskar Kjuder in seveda člani vseh treh zborov.

Sledilo je že omenjeno snemanje, trinajst terminov montaže, zvokovna obdelava in film je končno doživel gverilsko predpremierno na Padričah, kjer vadi TPPZ.

S kakšnimi občutki si prisluhnil tvojim sogovornikom?

Če moji nameni ne bi bili iskreni, sogovornikov sploh ne bi iskal. Zanimala me je njihova osebna zgodba, pogled na svet, zakaj pojejo te pesmi, kje vidijo pomen in komu pojejo. Nobenih težav ni bilo pri zajemanju in poslušanju odgovorov, nekatere so se pojavile v montaži, ko je bilo treba 26 ur posnetkov skrajšati na zahtevano dolžino 50 minut ...

Vem, da so bili tržaški partizanski pevci nad tvojim filmom povsem navdušeni, ravno tako odobravanje je bilo občutiti tudi v openskem Prosvetnem domu, kjer so ti dolgo ploskali. Kako pa so film sprejeli v Sloveniji?

Žal je bil, kar zadeva zgolj in samo gledanost, ob istem času na sporedu tudi prenos nogometne tekme med Interjem in Barcelono. A vseeno se je kasneje izkazalo, da je zelo veliko ljudi gledalo dokumentarec. Telefonski klici, elektronska in navadna pisma, komentari v živo ... Mislim, da nam je vsem skupaj uspelo in da smo uspeli pri ljudeh doseči prav tisto, kar je bil izvorni namen: da se vsi skupaj malo zamislimo nad današnjim ritmom in smislom. Ni vse v tem, da zgolj imamo stvari. In kupujemo, trošimo, uresničujemo želje na-

smehov, ki nas masovno vabijo z juboplakatov v centre potrošništva. Ne samo imeti, tudi biti je treba!

Zanima me kakšna simpatična anekdota med samim snemanjem ...

Prav kakšnih posebnih dogodivščin, v smislu nepredvidenih trenutkov, ki bi znatno spremenili snemanje, ni bilo. Je pa res, da smo bili v ekipi resnično pozitivni ljudje. Snemavec Aleš Živec in njegov asistent, Primož Novak, ki je ponovno pomagal tudi pri snemanju tona, že skoraj slovita po delovni zavzetosti, tako da ju je bilo večkrat treba kar poiskati, ko sta se v želji po najbolj čutnih posnetkih izgubila v množici. Mi je pa v slabem spominu ostal odgovor enega izmed najbolj izobraženih muzikologov s področja partizanskih pesmi, ki je za sodelovanje pri filmu zahteval plačilo. Toliko bolj sem bil razočaran, ker sem že prej opisal tisto drugo linijo v filmu - kritiko materializma in ekspanzionirane kapitalizma. Kaj hočemo, tudi to je del službe ... Seveda v filmu muzikologa ni, so pa vsi ostali, ki so z veseljem sodelovali. Zastonj. No, za DVD, ki jim ga bom s še toliko večjim veseljem poslal.

Kako so tvoje ideje sprejeli pri RTV Slovenija?

Najprej se moram zahvaliti urednici Uredništva dokumentarnih filmov Živi Emeršič in odgovornemu uredniku Kulturno umetniškega programa Janiju Virku za podporo. Oba sta se od same predstavitve ideje naprej strinjala z realizacijo filma in ji bila v tvorno podporo. Tudi v vodstvenih strukturah so brez pripomb podpisovali delovne naloge. Brez kakršnihkoli ovir, torej.

Imajo po tvojem mnenju na RTV mladi možnost, da uresničijo svoje ideje oz. projekte?

Poleg tega, da delujem na avtorskem področju ustvarjanja dokumentarnih filmov, sem tudi urednik dokumentarnih feljtonov, krajših, 25-minutnih filmov. Z veseljem ugotavljam, da nam je uspelo zbrati jedro tudi mlajših kreativcev. Do mene pridejo sami s svojimi zamislimi, ki segajo od zgodovinskih do aktualnih kritičnih vsebin. Ostalo je samo še stvar dogovora in realizacije. V zadnjih treh letih smo tako predvajali že malo manj kot 30 feljtonov, ki na različne načine odražajo kreativne značilnosti posameznih avtorjev, predvsem pa zgodbe, ki nas obdajajo. Samo oči je treba odpreti in že je lahko pred nami zelo zanimiva zgodba. To je resnični čas dokumentaristike. Ni treba, da je junak zgodbe naravna ali politična katastrofa.

Ali nam lahko zaupaš, kateri so tvoji prihodnji načrti?

Ko narediš takšen korak, te kreativni kompas sam vodi naprej. Že pred tem smo posneli film o še eni izmed temeljnih herojskih zgodb slovenskega naroda - o življenjskih postajah velikega upornika njegovega časa, Primoža Trubarja. Sledila je *Pesem upora*, no ja, vmes še en krajši dokumentarec z naslovom *Vojna*, fotografija, spomin, kjer smo šli s kamero po poti znamenitega preboja pri Kobaridu, ki je končal dolgoletno vojno etapo v Posočju, zdaj pa bo treba zajeti zrak in se podati v novo avanturo. Za katero izmed zamisli, ki se mi trenutno porajajo po sinapsah, se bom najprej odločil, naj za enkrat ostane še skrivnost. Vsekakor se kritiki stanja duha v tranzicijskih družbah zagotovo še nisem odrekel. Ta v bližnji prihodnosti še sledi.

Naš Kolindrin 2010

To, da vse družine iz Rezije premejo ob koncu leta rezijski koledar, ki ga izdaja rezijsko kulturno društvo Rozajanski dum, predstavlja že tradicijo. Že več kot dvajset let koledar kratki čas skozi celo leto s fotografijami, besedili, pesmicami, vižami in zanimivostmi. Tematika letošnjega koledarja so »Škole anu školerji« - šole in šolarji.

Vsako stran koledarja bogati ena ali več fotografij učencev, zlasti preteklih let, ko je bilo veliko otrok in ko je imela vsaka vas svojo osnovno šolo in vrtec. Besedila v rezijskem narečju z italijanskim prevodom vsebujejo veliko zgodovinskih podatkov o šolskih strukturah, ki so obstajale pred potresom leta 1976. Koledar je izšel v nakladi 1500 izvodov in ga bodo dobile tudi številne družine, ki živijo zunaj doline Rezije, knjižnice ter kulturne in javne ustanove.

Náš Glas

V teh tednih je izšla druga letošnja številka šestmesečnega časnika Náš Glas, ki ga izdaja Rezijsko kulturno društvo Rozajanski dum.

Glasilo je začelo izhajati leta 2005 z namenom, da bi prebivalci doline Rezije ne le spoznali tematike, ki so neposredno povezane z dejavnostmi društva, ampak tudi tematike, ki se tičejo lokalnega narečja ter zaščite manjšin, zlasti slovenske manjšine v Italiji. Gre namreč za vidike, o katerih

niso ljudje preveč obveščeni in ki jih ponekod ponujajo na rahlo popačen ali zapeljiv način.

Tokratna številka vsebuje zanimiv intervju profesorju Brunu Rossi, profesorju na nižjih srednjih šolah med letnikom 1977/78. Ta je znotraj svojih predavanj posvetil tudi nekaj prostora tra-

profesor Han Steenwijk, profesor slovenščine na Videnski univerzi.

Veliko prostora zajema deseta obletnica zakona za zaščito jezikovnih manjšin – zakon 482, ki je nedvomno uveljavil številne pravice tudi v Reziji. S tem v zvezi lahko naštejemo zanimiv prispevek Luigija Paletti, v preteklosti

dicionalni glasbi iz Rezije. Poleg tega je bil v lokalnih šolah pobudnik zbirke narečnih besedil celotnega področja Gorske skupnosti Železne in Kanalske doline, ki so jo naknadno natisnili in izdali. Znanstveni prispevek je podpisal

župana Občine Rezija, ki je z ostalimi manjšinskimi svetniki zahteval izvajanje tega zakona tudi v tej občini. Sledijo razni prispevki, med katerimi tudi članek, posvečen dr. Milku Matičetovu, ki je septembra dopolnil 90 let. Njemu je Silvana Paletti posvetila tudi eno svojih pesmi.

Knjiga

»Tri doline Tri kulture«

Kulturno društvo »Rozajanski dum« je lani, ob priložnosti evropskega dneva jezikov ter v okviru 25-letni-

ce društva, izdalo knjigo »Tre Vallate Tre Culture/Trī Duline Trī Kultüre - Minoranze linguistiche nell'itinerario di un fotografo - Immagini dal 1985 al 2005«. Avtor knjige je fotograf Santino Amedeo. Besedilo so sestavili številni avtorji treh dolin. Knjiga predstavlja in opisuje dolino Rezije, dolino Sarmenta v Basilikati, kjer živi albanska manjšina, in dolino Amendolea v Kalabriji, kjer živi grška manjšina. Knjigo so prvič predstavili aprila lani v kraju Bova Marina v Kalabriji. V Vidmu so jo predstavili julija v knjigarni Odos2, ki jo vodi Mar-

ko Vertovec. Knjiga in razstava sta doživeli še dve predstavitvi, in sicer v Naborjetu septembra in v Špetru oktobra.

Evropski dan jezikov

Ob priložnosti evropskega dneva jezikov v Vidmu, 31. oktobra so različne kulturne ustanove, med temi tudi KD Rozajanski dum, organizirale prijetno predstavitev manjšin v naši deželi. Publikacije manjšin naše dežele so predstavljali v Loggi Lionello. V dvorani Ajace občinske palače je med drugimi pesniki prebrala svoje poezije tudi pesnica Silvana Paletti. Duša prireditev in organizacije tega dneva je bila profesorica silvana Schiavi Fachin, ki se že veliko let ukvarja s tematiko jezikovnih manjšin. V posebno čast je bila organizatorjem prisotnost videmskega župana – Furia Honsella.

Kaj se dogaja v Reziji v božičnih praznikih

V Reziji še živi običaj praznovanja mladih, ki bodo v novem letu dopolnili 20 let. To so »koštriti«. Dan praznovanja je odvisen od vasi, praznuje pa se od zadnjih dni starega leta do prvih dni v novem letu. Mladi se ponavadi zberejo in skupaj praznujejo noč in dan s plesom plesov iz Rezije in s petjem, po hišah in po gostilnah. Glavni dan praznovanja je prvi januar. Mladi in manj mladi, ki bodo v novem letu praznovali okrogla leta (30, 40, ...) se ponavadi zberejo v Bili in obiščejo sveto mašo. Po maši gredo po vaseh in po gostilnah, kjer plešejo in skupaj praznujejo. V Osojanah so obudili tudi navado, ko gredo »koštriti« na koledovanje. Ljudje jim darujejo moko, jajca, klobase, vino ali kaj drugega, s katerim pripravijo skupno jed. S kredo pa napišejo na hišna vrata letnico in »GMB« (začetnice svetih treh kraljev).

Otroci so hodili na koledovanje na dan novega leta in na dan Svetih treh kraljev. Ta navada je v nekaterih vaseh še živa, saj so v Solbici letos trikrat organizirali žive jaslice in spust zvezde, in sicer 24. in 26. decembra, tretjič pa v torek, 5. januarja.

iz oči v oči

Ime in priimek: Mija Kalc
Kraj in datum rojstva: 30.8.1988
Zodiakalno znamenje: devica
Kraj bivanja: Trebče
Stan: srečno zasedena
Poklic: študentka Turistice – Fakultete za turistične študije
Najljubša in najslabša lastnost: najboljša je, da se potrudim za vse kar se lotim, najslabša pa ta, da sem trmasta
Nikoli ne bom pozabila: šolskih izletov in klepetov s prijateljicami
Hobiji: snemanje z videokamero
Knjiga na nočni omarici: je ni
Najljubša risanka: Aladdin
Najljubši filmski igralec/ igralca: /
Najljubši glasbenik: skupina Rolling Stones
Kulturnik/ osebnost stoletja: Boris Pahor
Ko bom velik, bom... zaposlena v turističnem podjetju
Moje društvo: SKD Primorec in AŠD Cheerdance Millenium
Moja vloga v njem: odbornica
Moj življenjski moto: Kjer je volja, tam je pot!
Moje sporočilo svetu: Nasmeh je darilo, ki vsak lahko podari, saj nič ne stane, a veliko bogastvo v sebi ima.

agenda - agenda - agenda

NATIVITAS 2009

Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju z USCI napoveduje niz božičnih koncertov v okviru zborovske revije Nativitas – Alpe-Jadran:

»S pesmijo vam želimo...«

Miljska Stolnica, 10.01.2009 ob 15.30
 Nastopata:
 DePZ Kraški slavček, Nabrežina (dir. Mirko Ferlan)
 Kvartet Nomos (umetniški vodja Aljoša Tavčar)

DAN EMIGRANTA V BENEČIJI

Letošnji Dan emigranta bo v sredo, 6. januarja ob 15. uri v gledališču Ristori v Čedadu. Poleg pozdravov Borisa Pahorja in Igorja Cerno, bodo popoldan sestavili Ljudski godci in harmonikarji Glasbene matice iz Špetra in Beneško gledališče. Organizatorja sta SKGZ in SSO Videnske pokrajine pod pokroviteljstvom občine Čedad.

ZSKD obvesca, da JSKD razpisuje ob Roševih dnevih literarni natečaj za mlade Slovence, ki živijo zunaj njenih meja. Natečaj je namenjen mladim pesnikom in pisateljem od vključno 13. do vključno 15. leta starosti. Rok oddaje prispevkov je 10. januar 2010. Informacije in prijavnica na www.jskd.si/li

teratura, za vprašanja pa mail naslov oi.celje@jskd.si.

REVIJA KRAŠKIH PIHALNIH GODB

ZSKD in JSKD vabita na Revijo kraških pihalnih godb, ki se bo letos odvijala v dveh večerih, in sicer 23. januarja v Prosvetnem domu na Opčinah ob 20. uri in 30. januarja v Sežani v Kosovelovem domu, tudi ob 20. uri.

PRAVLJICE SVETA

Animirano branje pravljic v organizaciji ZSKD, Slovenske knjižnice Damir Feigel, Zavoda združenega sveta v Devinu in Univerze v Vidmu bo 25. januarja v mladinski sobi Slovenske knjižnice Damir Feigel v Gorici. Naslednja pravljica bo 2. februarja 2009.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626,
 e-pošta trst@zskd.org
 Gorica: tel. 0481 531495,
 e-pošta gorica@zskd.org
 Čedad: tel. 0432 731386,
 e-pošta cedad@zskd.org
 Solbica: tel. 0433 53428,
 e-pošta rezija@zskd.org
www.zskd.eu

"SPET SMO VIGRI"

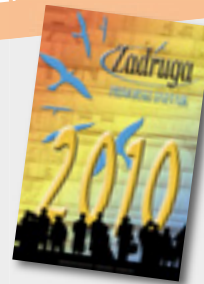
 Dnevnik Slovencev v Italiji.

Za vse, ki si želijo, da bi jim bil Primorski dnevnik še bližji.

Vpis naročnin za leto 2010 je že v teku. Vsem, ki bi se radi naročili ali obnovili naročnino, sporočamo, da znaša letos znižana naročnina **210 evrov** in jo je treba poravnati najkasneje do **31. januarja 2010**. Vsak izvod časopisa vas bo torej stal le **0,70 evra!**

Vsi naročniki bodo časopis prejemali na dom brezplačno! Brezplačno bodo tudi objavljali neposlovna sporočila in čestitke. Vsi novi in stari naročniki bodo prejeli **stenski koledar 2010** - darilo Zadruga Primorski dnevnik.

STENSKI KOLEDAR

Znižana naročnina za leto 2010 se lahko plača do 31.1.2010:

z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

› na pošti na račun Št. 11943347

› Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8

Banca di Cividale - Kmečka banka - sedež v Gorici

Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst

Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje

Zadružna kraška banka

št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670

št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860

št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289

št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197

št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102

št. računa: IT71 C 08928 02200 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

NAROČNIŠKA
AKCIJA 2010

 Primorski
dnevnik

ZA INFORMACIJE: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 533382 www.primorski.eu

Bogastvo slovenske kulturne in verske dediščine

Edinikrat v letu se oglasi pritrkovanje zvonov po sončnem zatonu na božičo vigilijo za polnočnico. Vse večje praznike v cerkvenem letu je namreč nekoč in danes podčrtalo slovesno pritrkovanje zvonov, samo enkrat v letu pa so se podali pritrkovalci na zvonik v temi. Tako tudi letos po mnogih vaseh na Tržaškem. Slovenci imamo do zvonov in pritrkovanja -to je ritmično zvonjenje, ko se posamezni zvonovi pretakajo v strogo določenih zaporedjih ali melodijah- prav poseben odnos. Igranje na zvonove je razširjeno po celi Evropi, slovensko pritrkovanje pa je edinstveno v tem, da vsak pritrkovalec igra na en sam zvon in da se melodije rojevajo z neposrednim udarcem kemblja ob rob zvona. Po drugih deželah zvonove vrtijo za tristošestdeset stopinj, igrajo s pomočjo različnih mehanizmov ali enostavno zvonijo z vrvmi.

Dalekovidna in potrebna odločitev ZCPZ-Trst

Zveza cerkvenih pevskih zborov iz Trsta si po svojih temeljnih smernicah postavlja za smoter svojega delovanja spodbujanje petja, tako cerkvenega kot posvetnega in vsega, kar pomaga ohranjati našo kulturno dediščino in slovenstvo na Tržaškem, poleg tega pa stremlji po oživiljanju duhovne občutljivosti med našimi ljudmi. Med dragocenimi oblikami slovenske nesnovne kulturne dediščine je tudi pritrkovanje, ali »tnkljanje«, kot pravimo na Krasu, »kmpnjanje« pa v Bregu. Gre za ljudsko glasbeno in versko tradicijo, ki je bila do druge svetovne vojne razširjena po vseh naših vaseh, po vojni pa so pritrkovalske skupine druga za drugo počasi prenehale z delovanjem, tako da se je ta lepa navada živa ohranila le v redkih župnijah. Zdelo se nam je, in še smo tega mnenja, da gre za težko osiromašenje naše kulturne dediščine in zato smo pri ZCPZ v svetem letu 2000 sredi junija skušali to starodavno navado oživiti s tem, da smo na Kontovelu priredili prvo srečanje pritrkovalcev pod skupnim naslovom Pojo, pojo zvonovi. Ta zamisel se je pokazala za zelo dalekovidno in potrebno, saj smo od takrat dalje to srečanje priredili vsako leto, nanj pa smo poleg domačih vabili tudi druge skupine, zlasti iz Vipavske doline. Letno srečanje pritrkovalcev pa od leta 2006 prireja mo na Veliki Šmaren popoldne na Tabru, kjer se leto za letom zbirajo romarji na opasilu ob prazniku Marije Vnebovzete. Jeseni 2003 pa smo uvedli prvi tečaj za pritrkovalce, ki ga je vodil prof. g. Andrej Vovk in je dejansko spodbudilo zanimanje za to lepo ljudsko umetnost, saj so se takrat pritrkovalske skupine obnovile v nekaterih vaseh, kjer je ta tradicija že pred leti zamrla, ustanovile pa so se tudi čisto nove skupine mladih navdušencev. Tako se nam zdi dragoceno, da je prav skupina iz Boljunca dala pobudo, da od 13. novembra 2005 s pritrkovanjem z zvonika tržaške stolnice svetega Justa naši pritrkovalci vabijo slovenske vernike k vsakoletni maši hvaležnici, ko se tudi srečamo s tržaškim škofom. Namen Zveze pa je, da bi čim prej organizirala nov tečaj za začetnike in tako spet pozivala to starodavno, dragoceno in pomembno dejavnost tudi v tistih župnijah na Tržaškem, kjer je zamrla.

Marko Tavčar,
predsednik ZCPZ Trst

Da bi se pritrkovanje obudilo v vseh zvonikih...

Pogovor s pritrkovalcem iz Mačkolj Martinom Tulom

Martin Tul

Med najbolj dejavnimi pritrkovalskimi skupinami je na Tržaškem tista iz Mačkolj. Pravzaprav gre za dve skupini, starejšo in mlajšo, ki z zagonom in edinstveno željo po ustvarjalnosti zakoreninjeni v tradiciji iščejo novih poti v sedanjosti in vezi s slovenskim in italijanskim prostorom.

Za predstavitev delovanja in ciljev skupine smo vprašali dušo mačkoljanskih pritrkovalcev Martina Tula.

Skupino mačkoljanskih pritrkovalcev sestavljamo glasbeniki starejše in mlajše generacije. Prvo skupino sestavlja Daniel in Vladimir Novak, katerima gre največja zasluga, da je pritrkovanje v naši skupnosti še vedno živa priča kulturnega in verskega izraza naše vasi. Oba sta se pritrkovanja učila od starejših mojstrov po praktičnem izročilu in sicer ob poslušanju in do-

ga še naprej izvajala Bogu v čast, ljudem pa v veselje in klic k službi božji. Mlajšo skupino sestavljamo Niko, Ilario in Martin Tul ter Aljoša Novak. Prvič smo se soočili s pritrkovalsko umetnostjo na tečaju ZCPZ iz Trsta. Pod strokovnim vodstvom prof. Andreja Vovka smo osvojili osnove pritrkovanja, ki jih še vedno izpopolnjujemo na raznih srečanjih in tekmovanjih v zamejskem, vseslovenskem in italijanskem prostoru.

Mlajša generacija mačkoljanskih pritrkovalcev redno sodeluje pri hvaležnici na Sv. Justu ter na srečanjih Pojo, pojo zvonovi. V letu 2007 smo izdali zbirko avtorskih viž za triglasno zvonilo Pesem naših zvonov ter izvedli prvo mednarodno pritrkovalsko srečanje v domačem zvoniku v okviru praznovanja vaškega zavetnika sv. Jerneja. V začetku decembra smo prisostvovali predstavitvi knjige prof. Claudia Montanarija iz Bologne Musicisti di campane, v

jemanju muziciranja v mačkoljanskem zvoniku.

Mlajša skupina se trudi, da bi po najboljših močeh ta izviren mačkoljanski način »kmpnjanja« ohranjala in razvijala ter

kateri je posvetil krajši odlomek tudi našemu načinu pritrkovanja.

Pa vaš odnos do pritrkovanja?

Pritrkovanje je zelo odgovorno in zahtevno opravilo. Ob vsaki priliki pritegne veliko število poslušalcev in jih nagaovarja. Dotakne se vernega in nevernega človeka, saj je v svoji polnosti mogočnost nečesa višjega, božjega, človekovi duši prijetnega.

Pritrkovanje je pri nas še vedno zelo lepo sprejeta umetnost, ki s svojo enkratnostjo poživlja največje praznike v cerkvenem letu. Ljudje se večkrat ustavijo in prisluhnejo pritrkovanju. Zato se moramo pritrkovalci primerno pripraviti in osvojiti program, da bo izvajanje na zvoniku brezhibno, prijetno za izvajalca in poslušalca.

Vaše delovanje pa sega tudi izven domačega okolja...

Mlajša pritrkovalska skupina se družijo in aktivno sodeluje s sorodnimi skupinami v Sloveniji in v Italiji. Naj omenim letošnjo udeležbo na vseslovenskem sreča-

nju pritrkovalcev septembra v Šentvidu pri Stični in sodelovanje na srečanju Memorial Don Silvano Pozzar oktobra v Brdih.

Naša želja je, da bi se pritrkovanje obudilo v vseh zvonikih, kjer je nekoč ta

umetnost domovala. Predvsem, da bi najmlajši, s pomočjo starejših, bolj izkušeni pritrkovalcev in strokovnjakov, spoznali lepoto mogočnih in občutljivih glasbil – zvonov.

Hvala lepa za pogovor.

Božični dobrodelni večer v spomin na dr. Mirka Špacapana

Zveza slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, PD Podgora, AŠZ Olympia, Krožek Anton Gregorčič in stranka Slovenska skupnost so skupno sklenili počastiti spomin na dr. Mirka Špacapana z Božičnim dobrodelnim kulturnim večerom, ki bo v petek, 8. januarja 2010 ob 20.00 uri v župnijski cerkvi sv. Justa v Podgori.

Dve leti sta že minili, od kar nas je zapustil dr. Mirko Špacapan, priznan pediater, prodoren politik, neutrujen zborovodja, športnik in skavt. Danes so sadovi njegovega daljnoročnega dela še živi. Ta živost se, preko ljudi, ki so z njim sodelovali, bojuje, da bi se Mirkovo delo ohranilo in še naprej rojevalo številne sadove.

Na večeru bodo nastopili OPZ Veseljaki iz Doberdoba, MVS Akord, MePZ Podgora in MePZ F.B. Sedej iz Števerjana. Priložnostni govor bo podal časnikar Jurij Paljk. Večer bo vsebinsko obogatila recitacija božičnih motivov in balantičevih poezij iz knjige »Gospod, za Tabo se bom zdaj napotil«, ki jih bosta podala Matija Kralj in Mairim Cheber. Dobrodelni izkupiček bo namenjen neprofitnemu društvu Mirko Špacapan – Amore per sempre / Ljubezen za zmeraj iz Vidma, ki nudi pomoč pri paliativni negi za onkološke bolnike.

Dr. Mirko Špacapan

Slovenska prosveta in Zveza slovenske katoliške prosvete: 35. tekmovanje Mladi oder

Tudi v letošnjem letu bosta Slovenska prosveta iz Trsta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Gorice podelili priznanja »Mladi oder« za amatersko gledališko dejavnost. Letos poteka že 35. izvedba tega tekmovanja, ki predstavlja pomembno spodbudo, da se v slovenskih društvih goji amaterska gledališka dejavnost. Ta je vsestransko pomembna tako za človeško rast, kot tudi za gojenje lepega slovenskega jezika ter razvijanja ljudske kulturne dejavnosti. Bodisi v Trstu, kot v Gorici se je že nabralo lepo število prijav, katere bodo ocenjevali dve komisiji. Vsaka izmed teh bo določila nagrajenca, kateremu bo podeljeno priznanje. Zskp bo podelila priznanje v četrtek, 4. februarja 2010 v sklopu niza veseloiger ljubiteljskih odrov »Iskrivi smeh na ustih vseh«, ki ga prireja skupaj z Kulturnim centrom Lojze Bratuz. Slovenska prosveta pa bo priznanje podelila ob praznovanju praznika slovenske kulture, v ponedeljek 8. februarja 2010. Slovesnost bo potekala v Peterlinovi dvorani.

Skpd F.B. Sedej: nova izdaja Števerjanskega vestnika

V mesecu decembru je izšla zadnja številka Števerjanskega vestnika v letu 2009, ki tako zaključuje svojo jubilejno 40-letno neprekinjeno izhajanje. Števerjanski vestnik tokrat prinaša novice iz vsestranskega dogajanja v občini Števerjan. Zaobjema pa časovno obdobje med oktobrom in decembrom. Glede na to, da je ta izdaja izšla meseca decembra je tudi primerno božično obogatena, tako z božično mislijo na začetku, kot z božičnimi ter novoletnimi voščili s strani števerjanskega društva ter njegovih odsekov. Redni naročniki bodo gotovo prišli tudi tokrat na svoj račun, za druge pa je na voljo tudi možnost ogleda na društveni spletni stani www.sedej.org.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Stalno gledališče FJK Rossetti
Dvorana Bartoli

Danes, 3. januarja ob 11.00 in ob 17.00. / »Varietà«.

V četrtek, 7. januarja ob 20.30 / Luigi Pirandello: »Il giuoco delle parti«. Režija: Elisabetta Curir. Nastopajo: Gep-py Gleijeses, Marianella Bargilli, Leandro Amato, Antonio Ferrante, Franco Ravera, Massimo Cimaglia, Ferruccio Ferrante, Francesco Pupa, Francesco Sgrò in Antonella Familiari. / Ponovitve: v petek, 8. ob 16.00, v soboto, 9. ob 20.30 in v nedeljo, 10. januarja ob 16.00.

Gledališče Orazio Bobbio**La contrada**

V petek, 15. januarja ob 20.30 / George Bernard Shaw: »La professione della signora Warren«. Režija: Marco Bernardi. Nastopajo: Patrizia Milani, Carlo Simoni in Andrea Castelli. / Ponovitve: v soboto, 16. ob 20.30, v nedeljo, 17. in v torek, 19. ob 16.30, od srede, 20. do sobote, 23. ob 20.30 ter v nedeljo, 24. januarja ob 16.30.

Danes, 3. januarja ob 11.00 in ob 16.30 / Pod sklopom: »Ti racconto una fiaba«, Livia Amabilino in Lorella Tassarotto: »Facciamo pace«, režija Francesco Macedonio. Nastopajo: Valentino Pagliei, Paola Saitta in Lorenzo Zuffi. / Ponovitve: v ponedeljek, 4. ob 16.30, v torek, 5. ob 16.30in v sredo, 6. januarja ob 11.00 in ob 16.30.

V četrtek, 10. januarja ob 11.00 in ob 16.30 / Pod sklopom: »Ti racconto una fiaba«, »Sarà«.

TRŽIČ**Občinsko gledališče**

V ponedeljek, 11. januarja ob 20.45 / Molière: »Tartufo«.Režija: Carlo Cecchi. Nastopajo: Carlo Checchi, Licia Maglietta, Angelica Ippolito, Elia Shilton in Antonella Truppo. / Ponovitve: v torek, 12. januarja ob 20.45.

SLOVENIJA

LJUBLJANA**Cankarjev dom**

V petek, 8. januarja ob 20.00 Klub CD / Boris Kobal: »Ločeni odpadki« (narodna komedija), nastopajo: Boris Kobal, Jaša Jamnik, Lotos Šparovec / Miha Brajnik. / Ponovitve: v soboto, 9. januarja ob 20.00.

SNG drama**Veliki oder**

V petek, 8. januarja ob 19.30 / William Shakespeare: »Julij Cezar«. / Ponovitve: v soboto, 9. ob 20.00 in v sredo, 13. januarja ob 19.30.

V četrtek, 14. januarja ob 17.00 in ob 19.35 / Sebastjan Horovat, Andreja Kopáč, Eva Nina Lampič: »Pot v Jajce«.

V petek, 15. januarja ob 11.00, 15.30, 19.30 in ob 22.20 / Thomas Middleton in William Rowley: »Premenjave«. **V soboto, 16. januarja ob 19.30 in ob 21.40** / Bernard-Marie Koltès: »Roberto Zucco«.

Mala drama

V torek, 12. januarja ob 20.00 / Dušan Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni.

V četrtek, 14. januarja ob 20.00 in ob 22.00 / Milena Marković: Barčica za punčke«.

V soboto, 16. januarja ob 20.00 in ob 21.45 / Julijan Barnes: »Prerekanja«.

Mestno gledališče ljubljansko**Veliki oder**

Jutri, 4. januarja ob 19.30 / Percy Bysshe Shelley: »Cenci«. / Ponovitve: v torek, 5. in v torek, 12. januarja ob 19.30.

V sredo, 6. januarja ob 15.30 in ob 19.30 / Steven Sater in Duncan Sheik: »Pomladno prebujenje«. / Ponovitve: v soboto, 9. ob 19.30 in v ponedeljek, 11. januarja ob 19.30.

V četrtek, 7. januarja ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Reklame seks in požrtija«. / Ponovitve: v petek, 8. januarja ob 19.30.

V sredo, 13. januarja ob 17.00 / Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«. / Ponovitve: v četrtek, 14. januarja ob 17.00.

Mala scena

V četrtek, 7. januarja ob 20.00 / Marius von Mayenburg: »Grdobaa«.

V soboto, 9. januarja ob 20.00 / Eric - Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski izločini«. / Ponovitve: v četrtek, 14. januarja ob 20.00

V torek, 12. januarja ob 20.00 / Peter Rezek: »Skok iz kože«.

V sredo, 13. januarja ob 20.00 / Andrej Jus: »Balade za vsakdanjo rabo«.

LJUBLJANA - Od 21. januarja Picasso

Bogat razstavni program Mestnega muzeja v 2010

V Mestnem muzeju Ljubljana kot vrhunca razstavne sezone v letošnjem koledarskem letu napovedujejo razstavo grafik španskega umetnika Pabla Picassa v Turjaški palači in razstavo pionirja španskega modernizma Antonia Claveja v Galeriji Jakopič. Maja bodo v Mestnem muzeju odprli tudi razstavo Emona: Mit in resničnost.Razstava Picassovih grafik bo v Mestnem muzeju na ogled od 21. januarja do 4. aprila. Predstavljen bo izbor okoli 90 grafičnih listov, ki bo ponudil kronološki in tematski presek umetnikovega grafičnega opusa, je za Slovensko tiskovno agencijo povedala Urška Karer, predstavnica za stike z javnostmi Muzeja in galerij mesta Ljubljana, pod okriljem katerega deluje tudi Mestni muzej Ljubljana.

Picassa so zanimali različni motivi, tako iz grške in rimske mitologije, kot prizori z bikoborb, posvečal se je tudi odnosu med slikarjem in njegovim modelom, slikal je živali, tihožitja in portrete, izjemne so tudi njegove ilustracije knjig. V Mestnem muzeju bo med drugim prikazan izbor grafik iz serije Vollarдова suita, ki jo likovni kritiki štejejo za eno najpomembnejših grafičnih serij 20. stoletja.

Dela bo za razstavo posodila Galerija Fetzter iz Nemčije, ki hrani opuse velikih imen evropske umetnosti. Mestna galerija je z njo že sodelovala pred letom dni, ko je v sodelovanju z galerijo Deva Puri z Bleda pripravila razstavo Marca Chagalla.

Razstavo Antonia Claveja bodo v Mestnem muzeju Ljubljana pripravili v sodelovanju s špansko kulturno organizacijo Seacex in španskim veleposlaništvom v Sloveniji. V Galeriji Jakopič bo od 15. januarja do 28. februarja razstavljenih 44 umetnikovih del iz obdobja med letoma 1934 in 2002. Zastopani bodo kolaži, filmski plakati, gledališke scenerije in platna, ki bodo zbrani iz zasebnih zbirk.

Antoni Clave sodi med najbolj poznane pionirje španskega modernizma. Izključno slikarstvu se je posvečal od leta 1954. Tedaj je v svoje delo vpeljal arhaično figurativno ikonografijo, ki jo je odlikovala prepričljiva plastičnost. Leta 1956 je odkril asemblaž, njegov poznejši preskok od

asemblaža do kolaža pa je vsekakor zaznamoval zavestno redefiniran likovni pristop. Njegovi kolaži se vselej odzivajo na strogo ekspresivno shemo ter umetnikovo delo odpirajo in formelu. To obdobje danes velja za Clavejevo najpomembnejše ustvarjalno obdobje, so ob napovedi razstave zapisali v muzeju.

V prihodnjem letu se bodo v Mestnem muzeju posvetili tudi antični Emoni. Od sredine maja pa do konca leta bo namreč mogoče videti razstavo Emona: Mit in resničnost. Razstava bo pripovedovala zgodbo o predhodnici današnje Ljubljane, rimskem mestu Emoni, o njegovih z mitom o Argonavtih povezanih začetkih ter o vsakodnevnem življenju Emone in njenih prebivalcev. Kot so pojasnili v muzeju, so z novimi pristopi prepletki dolgoletna spoznanja in najnovejša odkritja o Emoni, predmete iz muzejskih depojev in najdbe iz zadnjih arheoloških raziskovanj Ljubljane. (STA)

Galerija Jakopič bo v novembru v okviru Meseca fotografije gostila razstavo Legendarna Lee Miller. V ZDA rojena Millerjeva (1907-1977) je bila ena najbolj znanih ženskih ikon 20. stoletja - edinstvena posameznica, ki je žela občudovanje tako zaradi svojega svobodnega duha, ustvarjalnosti in inteligence kot zaradi klasične ženske lepote. Razstava bo predstavila njeno izjemno kariero fotografinje in raziskovala njeno pretvorbo iz statusa umetnikove muze do revolucionarnega prodora v svet lastnega umetniškega ustvarjanja.

Med razstavami v galeriji Vžigalica pa velja omeniti razstavo Emzin: Oliviero Toscani in La Sterpaia, ki bo na ogled od sredine maja. Na njej bodo preko barvnih fotografij predstavljena dela Oliveria Toscanija in drugih članov delavnice umetnosti komuniciranja La Sterpaia. Jeseni pa bo Vžigalica gostila razstavo Stripburger: Stripovske forme. Postavitv bo razdeljena v tri sklope in v njih predstavljene tri produkcijsko-avtorske založniške hiše: Le Dernier Cri (Francija), B.ü.L.b comix (Švica) in Stripburger (Slovenija).null

tek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

GORICA

Galerija A. Kosič (Raštel 5-7, Travnik 62) je na ogled razstava akvarelov in olj slikarja Andreja Kosiča. Urnik: od torka do sobote med 8.30 in 12.30 ter med 15.30 in 19. uro.

ROMANS

V langobardski dvorani v občinski stavbi je na ogled stalna razstava »Vojšćaki svetega Jurija - Svobodni možje, zemljiški gospodje, premožni lastniki«; od ponedeljka do petka med 11.00 in 13.00, ob ponedeljkih in sredah tudi med 16.00 in 18.00; informacije na tel. 0481-966904.

SLOVENIJA

SEČOVLJE

Krajinjski park Sečoveljske soline: odprto vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

PADNA

Galerija Božidarja Jakca: grafike in risbe Božidarja Jakca in arheološke najdbe stare Padne, stalni razstavi. Ključ galerije na voljo v Padni pri hiši št.1 (Pucer), 0038665-6725028.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

Štorževa galerija (Štanjel 29): je na ogled razstava Antona Rupnika »Olja na platnu«.Razstava je na razpolago do aprila. Urnik: odprta v sobotah, nedeljah in praznikih ter po dogovoru tudi ostale dneve.

Galerija Pri Valetovih: je na ogled razstava Akademije Lepih umetnosti iz St. Petersburga.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

Pilonova galerija: je na ogled razstava del 7. mednarodnega fotografskega srečanja »Castrumfoto 09 - Podobe tradicije«. Svoja dela, nastala na srečanju, ki je potekalo v Ajdovščini in njeni okolici med 11. in 14. junijem, predstavljajo fotografije in fotograf iz Italije, Avstrije in Slovenije: Sara Occhipinti, Enzo Tedeschi, Branko Lenart, Špela Volčič, Martina Kofol, Leo Caharija, Primož Breclj, Andrej Perko in Damjan Vidic.

POLJSKA

Chopinu v čast

Poljska napoveduje bogat program prireditev tako doma kot tudi po svetu, s katerimi bodo obeležili 200-letnico rojstva skladatelja Frederica Chopina.Chopinovo leto v čast skladatelju, ki se je rodil 1. marca leta 1810 v Zelazowa Woli blizu Varšave, se bo uradno začelo 7. januarja s koncertom kitajskega pianista Lang Langa v Varšavski filharmoniji. »Želimo slaviti Frederica Chopina na zelo različne načine: s klasičnimi koncerti in recitali, pa tudi prek jazza, bluesa in rocka. Posvetili mu bomo tudi opere, balete, razstave, gledališke predstave, dokumentarne in animirane filme,« je nedavno novinarjem pojasnjeval poljski minister za kulturo Bogdan Zdrojewski. Kulturne prireditve, ki bodo potekale na Poljskem, bodo imele dva močna poudarka: avgusta mednarodni festival Chopin in njegova Evropa, predvsem pa 16. mednarodno tekmovanje Frederic Chopin, ki bo potekalo od 2. do 23. oktobra. To prestižno tekmovanje, ki ga prirejajo vsakih pet let, bo v letu 2010 spremljala množica pianističnih recitalov in izjemnih koncertov. Chopin je prvih dvajset let preživel na Poljskem, potem pa se je novembra leta 1830, na predvečer velike poljske vstaje proti Rusiji, odpravil najprej na Dunaj in nato v Pariz, kjer je v starosti 39 let umrl 17. oktobra leta 1849. (STA)

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Laštovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

LOKAVEC

Kovaški muzej: orodje in oprema, stalna razstava.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Cankarjev dom (Mala galerija): Do 17. januarja je na ogled fotografska razstava Rajka Bizjaka pod naslovom: Zvezdni prah - inkarnacije«.

Cankarjev dom (Prvo preddverje): v sredo, 6. januarja, bo otvoritev pregledne razstave članov Društva oblikovalcev Slovenje, pod naslovom: »Oblikovanje za branje«. Ogled bo možen do 2. februarja.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: »Praznični običaji v Beničiji«, pripovedujeta Marina Černetič in Giovanni Koren

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Opereta Grofica Marica, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Nad.: 8 semplici regole

6.30 Aktualno: Unomattina Week End

9.30 Aktualno: Magica Italia

10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti

10.30 Aktualno: A Sua immagine

10.55 Sveta maša, sledi Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde

13.30 Dnevnik

14.00 Variete: Domenica In - L'arena

15.30 Variete: Domenica In - 7 giorni (v. P. Baudo)

16.25 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije

16.30 Vremenska napoved

18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.40 Kviz: Affari tuoi

21.30 Nan.: Un caso di coscienza 4

23.25 Aktualno: Speciale Tg1

0.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

0.55 Aktualno: Applausi (v. G. Marzullo)

Rai Due

6.00 Aktualno: L'avvocato risponde

6.15 Aktualno: Inconscio e magia

6.45 Variete: Mattina in famiglia

10.05 Variete: Ragazzi c'è Voyager

10.35 Risanke Disney

11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia

13.00 20.30 Dnevnik

13.30 Aktualno: Tg2 Motori

13.40 Vremenska napoved

13.45 Variete: Quelli che il calcio e...story

17.05 Nan.: Il commissario Herzog

18.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.05 Film: Missione 3-D: Game over (pust., ZDA, '03, r. R. Rodriguez, i. D. Sabara)

19.30 Film: Topolino - Paperino - Pippo: I tre moschettieri (anim., ZDA, '04, r. D. Cok)

21.05 Nan.: NCIS (i. M. Harmon, C. de Pablo)

22.40 Nan.: Justice - Nel nome della legge

23.30 Šport: Un anno di calcio

0.30 Nočni dnevnik

0.50 Nan.: Dead Zone

Rai Tre

6.00 1.45 Aktualno: Fuori orario

7.00 Variete: Aspettando è domenica papà

7.05 Aktualno: Mamme in blog

7.10 Variete: E' domenica papà

8.50 Koncert: Božični koncert - Coralità di Montagna

9.40 Dok. odd.: Timbuctu

11.15 Aktualno: Tgr Buongiorno Europa, sledi Tgr RegionEuropa

12.00 Dnevnik in športne vesti

12.25 0.45 Aktualno: TeleCamere

12.55 Aktualno: Racconti di vita

13.25 Aktualno: Passepartout

14.00 19.00, 23.20 Deželni dnevnik in vremenska napoved

14.30 Aktualno: Alle falde del Kiliman-giario

15.00 Dnevnik L.I.S.

18.00 Kviz: Per un pugno di libri

18.55 0.30 Vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

NAŠA SLIKOVNA KRIZANKA

REŠITEV (2. 1. 2010)

Vodoravno: Marlon, sleva, antena, rival, Štivan, Ober, Ken, gosfilna, anapest, Diaz, R.O., L.R., Eton, Darko, RNA, Aar, bed, očka, rjuha, starka, Levin, Aman, alkar, sova, Irke, Bo, teroristka, kri, orbita, Anar, S.T., I.R., Rion, padalec, Alma, ska, Eno, Ona, tlak; *na sliki:* Darko Bratina.

Rete 4

6.15 Dnevnik: Pregled tiska

6.55 Nan.: Valeria medico legale 2

8.35 Nan.: Nonno Felice

9.10 Dok.: Artezip

9.15 Dok.odd.: Storie di confine

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik in prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved

14.05 Dok.: Guerre d'Italia

15.15 Film: Wyatt Earp (western, ZDA, '94, r. L. Kasdan, i. K. Costner)

16.40 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

19.35 Film: Colombo - L'arte del delitto (polic., i. P. Falk)

21.30 Nan.: Monk

23.30 Film: Amici miei - Atto II (kom., It., '82, r. M. Monicelli, i. U. Tognazzi, G. Moschin)

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska

7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik

8.50 Aktualno: Le frontiere dello spirito

9.45 Nan.: Finalmente soli

10.15 Film: Sua Maestà viene da Las Vegas (kom., ZDA, '90, r. D. Ward, i. J. Goodman)

11.25 17.35 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

12.30 18.15 Resničnostni show: Grande Fratello

13.00 Dnevnik, vremenska napoved in Okusi

14.00 Variete: Domenica 5 - Remix (v. B. D'Urso)

16.30 Film: Il mio amico Babbo Natale 2 (kom., It., '06, r. L. Gaudino, i. L. Banfi)

18.50 Kviz: La Stangata (v. G. Scotti)

20.00 Dnevnik in vremenska napoved

20.40 Variete: Striscia la Domenica

21.30 Film: Miss Potter (biogr., V.B. '06, r. C. Noonan, i. R. Zellweger)

23.30 Variete: Zelig Off

Italia 1

7.00 Nan.: Sabrina, vita da strega

7.40 Risanke

10.55 Nan.: Malcolm

11.20 Nan.: Chuck

12.25 Dnevnik in športne vesti

13.00 Film: Daffy Duck acchiappafantasma (anim., ZDA, '88, r. G. Ford)

14.35 Film: **Duma** (pust., ZDA, '05, r. C. Ballard, i. C. Scott)

16.50 Film: Il piccolo Panda (pust., ZDA, '95, r. C. Cain, i. R. Slater)

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Risanke

19.35 Film: Randall, un'oca sotto l'albero (kom., Kanada, '04, r. N. Kendall, i. C. Chase)

20.30 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved

21.35 Dok.: Wild - Oltrenatura

0.20 Film: Swarm 2 - Nel cuore della giungla (fant., ZDA, '03, r. P. Anderson, i. S. Brolly)

Tele 4

7.00 Film: Il ranch delle tre campane (western)

8.30 Salus TV - 2010

8.40 Musa TV - 2010

8.50 Aktualno: Italia Economia 2010

9.35 Comingsoon 2010

10.05 Aktualno: Saul 2000 - Ripartire da Damasco

11.00 Hard Trek

11.30 Ski magazine

11.55 Aktualno: Fede, perchè no?

12.00 Sv. maša in Angelus

12.25 Aktualno: Carnia, terra d'emozione

12.50 Dokumentarec: Borgo Italia

13.20 Aktualno: Qui Tolmezzo

13.25 17.30 Risanke

13.50 Dai nostri archivi

14.00 Aktualno: Camper magazine 2010

14.25 Rotocalco ADNKronos

15.10 Dok.: La Grande storia

16.00 Film: Ely Elfy - Chi trova un amico trova un tesoro (kom., ZDA, '00)

19.30 Film: Wind Dancer (dram., ZDA, '95, r. C. Clyde, i. B. Keith, M. Harris)

21.00 Film: Miracolo di Natale (fant., ZDA, '02)

23.00 Film: Amori diversi (dram., ZDA, '98)

0.30 Koncert: Festival Wunder Kammer

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije

8.00 Aktualno: Omnibus Rewind

9.35 Aktualno: La settimana

10.25 Film: Nata libera (dram., ZDA, '96, r. T.L. Wallace, i. J. Brandis)

12.30 0.35 Dnevnik in športne vesti

13.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa

14.05 Film: Cuore e batticuore - Il ritorno (srh., ZDA '93, i. R. Wagner)

16.00 Film: Il Gobbo di Notre Dame (dram., ZDA '82, r. M. Tuchner, i. A. Hopkins)

18.00 Film: Robin e Marian (dram., V.B., '76, r. R. Lester, i. S. Connery)

20.00 Dnevnik

20.30 Resničnosti show: S.o.s. tata

21.35 Film: F.B.I. - Protezione testimoni (kom., ZDA, '00, r. J. Lynn, i. B. Willis)

23.30 Film: Intrighi e piaceri a Baton Rouge (srh., Šp., '88, i. V. Abril)

Slovenija 1

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav

9.50 Otr. serija: Mulčki

10.20 Dok. nan.: Zgodbe iz džungle, 2. del

10.50 Izvir(n)i

11.20 Ozare (pon.)

11.25 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

14.30 Prvi in drugi (pon.)

15.25 Film: Gospodična Austen obžaluje

17.00 22.40 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

17.15 Posnetek koncerta iz Cankarjevega doma

18.25 Žrebanje Lota

18.35 Risanke

18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti

19.50 Gledamo naprej

19.55 Spet doma

21.25 Večerni gost: Dr. Mira Omerzel Mirit

22.50 Film: Ob rojstvu smo vsi enakovpravni

Slovenija 2

6.30 0.40 Zabavni infokanal

7.30 Skozi čas

7.40 Globus (pon.)

8.00 Iz arhiva TVS: Tv Dnevnik 03.01.1992

8.30 Globus (pon.)

9.00 Alpe-Donava-Jadran

9.35 SP v alpskem smučanju, slalom (Ž)

11.30 Dok. oddaja: Pepin vrt

12.20 SP v alpskem smučanju, slalom (Ž)

13.15 Dok.oddaja: Razširjeni prostori ateljeja

13.40 Smučarski skoki novoletne turnee

15.35 SP v nordijskem smučanju, smučarski tek

17.15 Film: Korak k slavi

18.00 Film: Protistrup (pon.)

20.00 Dok. serija: Največje starodavne zgradbe

20.50 Nad.: Cranford

21.45 Na utrip srca

22.00 Valentina Turcu in mariborski baletni pesalci

Koper

12.00 SP v AS, slalom (Ž) 1. vožnja

12.30 SP v AS, slalom (Ž) 2. vožnja

13.15 22. Mednarodno srečanje pevskih zborov

14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti

14.10 Evronews

14.30 Vas tedna

15.00 Trendovska oddaja: »Q«

15.45 Sredozemlje

16.15 Glasb. oddaja: In orbita

17.15 City folk

17.45 Kino premiere

18.00 Glasbeni spomini z B. Kopitarjem

19.00 22.15, 0.15 Vsedanes - Tv dnevnik

19.25 Tednik

20.00 Vesolje je...

20.30 Istra in...

21.00 8. Mednarodni festival v Kopru

22.30 Nedeljski športni dnevnik

22.45 Šport: smučarski skoki novoletne turnee

Tv Primorka

16.00 Glasb. odd.: Z Mojco po domače (pon.)

17.00 Hrana in vino

18.00 Duhovna misel (pon.)

18.15 Tedenski pregled (pon.)

18.30 Mavrica pogledov (pon.)

19.15 Pravljica

19.30 Med Sočo in Nadižo

20.00 Srečno Slovenija, osrednja silvestrska oddaja studijev Tv Primorka, RTS in Vaš kanal

0.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Iz domače zkladnice; 10.35 Otroški kotiček; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Posnetek javnega srečanja s pisateljema...; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Za smeh in dobro voljo; 14.30 Nedeljskih sedem not; 15.30 Z goriške scene; 16.00 Novoletni koncert; 17.30 Koncert na Opčinah; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15 Jutro na RK; 7.45 Kmetijska oddaja; 8.00 Noč in dan; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Radio je živ; 9.45 Zadnji obisk dobrega dedka v letoš; 10.30 Poročila; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Du jes?; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 15.30 DIO; 19.00 Večerni radijski dnevnik; 19.45 Radijska kronika; 20.00 Večer večnozelenih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plesoči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.55 Iz sporedov; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.20 Nedeljsko popoldne; 16.30 Reportaža; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 13.00 Športno popoldne; 14.20 Obvestila; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Hokej, Jesenice;

Graz; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Generator; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Sv. maša; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska tega tedna - Srednjeveški fabliaui; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Vstopili boste v bolj umirjeno obdobje. Bolj kot poslovnim pustolovščinam se boste posvečali svoji družini. Slabše počutje vas bo prisililo, da si boste vzeli čas zase.

BIK 21.4.-20.5.: Leto 2010 bo za vas čustveno dokaj razgibano. Ljudem okoli sebe boste morali dokazati, koliko vam pomenijo, s konkretnimi odločitvami in ne le z besedami.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: V letu 2010 boste naredili velik korak naprej na poslovnem področju. Z novimi delovnimi nalogami si boste zagotovili višji socialni status, bolj zanimivo in ustvarjalno delo.

RAK 22.6.-22.7.: Odprla se vam bodo nova duhovna obzorja. Začutili boste pritok svežih idej in z njimi pogledov na življenje. V družini vaša nova razmišljanja ne bodo vedno dobila podpore.

LEV 23.7.-23.8.: Previdni boste pri gibanju, saj bo večja verjetnost poškodb kakor ponavadi. Leto 2010 vam bo prineslo boljši materialni status. Ljubezen: dobili boste odgovore na vaša vprašanja.

DEVICA 24.8.-22.9.: Pred vami je eno najbolj romantičnih let vašega življenja. Zaljubljeni in romantično razpoloženi boste skoraj vse leto. Največ težav vas čaka na denarnem področju.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Spoznali boste, da se je o stvarih, ki vas težijo, najbolj pogovoriti. S tem boste vzpostavili bolj aktiven odnos pri spopadanju s težavami in počasi se boste začeli bolje počutiti.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Na delovnem mestu bo začetek leta dokaj naporen, toda nadaljevanje bo potekalo v lahkotnejših tonih. V letu 2010 boste znali poskrbeti za zabavo in užitek. Denar: srednje.

STRELEC 23.11.-21.12.: Pred vami je prijetno družinsko leto. Če imate svoje otroke, se boste potrudili, da boste čim več časa preživeli z njimi. Skupaj boste odkrivali svet okoli sebe.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Sproščen začetek novega leta vas bo nekoliko uspaval. Vzeli si boste čas zase in za svoje najbližje, na delovnem mestu pa boste manj zavzeti. Več truda in resnosti!

VODNAR 21.1.-19.2.: Sreča vas bo spremljala predvsem na denarnem področju. Občutno si boste izboljšali materialni status, morda se boste celo preselili v hišo ali večje stanovanje.

RIBI 20.2.-20.3.: Leto 2010 je vaše leto. Jupiter v ozvezdju rib vam prinaša srečo na vseh področjih. Naučili se boste uživati življenje. Veliko se boste smejali in zabavali.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Videofleš: Vlado Kreslin - »Abel in Kajin«
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.00 Aktualno: Euronews
6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Nad.: Julia
6.30 Dnevnik in vremenska napoved
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.25 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
18.50 Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
20.00 23.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Nan.: Un caso do coscienza 4
23.05 Film: Asso di cuori (dram., Kan.'08, r. D. Mackay, i. D. Cain)

6.00 Variete: Videocomic
6.10 Aktualno: Tg2 costume e società
6.20 Dokumentarec: Carni - Le Alpi verdi d'Italia

6.45 Aktualno: Tg2 Zdravje
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.30 Aktualno: Sorgente di vita
10.00 Dnevnik in rubrike
11.00 Variete: I fatti vostri (v. G. Magalli, A. Volpe, M. Cirillo)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Aktualno: Il fatto del giorno (v. M. Setta)

14.45 Aktualno: Italia sul Due (v. L. Bianchetti, M. Infante)
16.10 Nan.: La signora del West
17.40 Variete: Art Attack

18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.00 Variete: Secondo canale
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.25 Žrebanje lota
20.30 Dnevnik
21.05 Nan.: Cold Case - Delitti irrisolti
21.50 Nan.: Senza traccia
22.40 Nan.: Criminal Minds
23.30 Dnevnik, sledi Punto di vista
23.40 Film: La foresta dei pugnali volanti (pust., Kit., '04)

6.00 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Tgr Buongiorno Regione
8.15 Dok.: La Storia siamo noi
9.15 Aktualno: Figù - Album di persone notevoli

9.20 Aktualno: Cominciamo Bene - Prima, sledi Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.25 Aktualno: Tg3 Shukran
12.50 Aktualno: Geo & Geo
13.10 Nad.: Vento di passione
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.10 Dnevnik - kratke vesti
15.15 Variete: Trebisonda
15.20 Nan.: Zorro
16.00 Aktualno: Tg3 GT Ragazzi
16.10 Nan.: L'albero magico
16.35 Variete: Melevisione

17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
18.10 Vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Le storie di Agrodolce
20.35 Nad.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Film: Il distinto gentiluomo (kom., ZDA, '92, r. J. Lynn, i. E. Murphy)
23.20 Deželni dnevnik
23.05 Dok.: La grande storia

6.50 Nan.: Vita da strega
7.20 Nan.: Quincy
8.20 Nan.: Hunter
9.45 Nad.: Bianca
10.30 Nan: Ultime dal cielo
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan: Wolff - Un poliziotto a Berlino

12.30 Nan.: Un detective in corsia
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.15 Nad.: Sentieri
16.50 Film: Zanna bianca alla riscossa (pust., It., '74, r. T. Ricci, i. H. Silva)

17.00 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
19.35 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Il comandante Florent
23.30 Nan.: Il Commissario Moulin

1.30 Dnevnik - pregled tiska in vremenska napoved

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar

8.40 Nan.: Finalmente soli
9.10 Film: Un cane per Natale (kom., Nem., '05, r. E. Habsburg, i. F. Fitz)
10.00 Dnevnik - Ore 10
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okusi, vremenska napoved

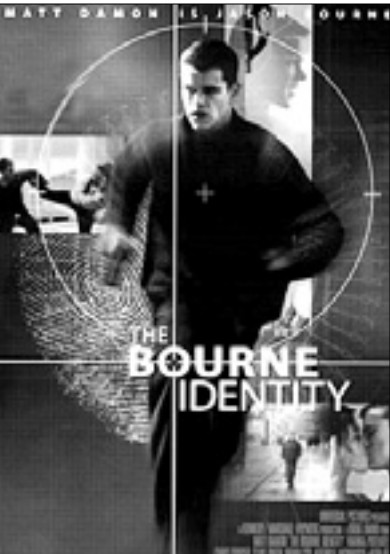
13.40 Nad.: Beautiful
14.05 Resničnostni show: Grande Fratello pillole
14.10 Nan.: CentoVetrine
14.45 Resničnostni show: Uomini e donne

17.05 Nan.: Il mammo
18.15 Resničnostni show: Grande Fratello

18.50 Kviz: La Stangata (v. G. Scotti)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. E. Greggio, E. Iacchetti)

21.10 Resničnostni show: Grande Fratello (v. A. Marcuzzi)

6.40 Nan.: The War at Home
7.00 Nan.: Sabrina, vita da strega
7.30 13.40, 17.45 Risanke
9.20 Nan.: Un genio sul divano
10.20 Film: Jack simpatico genio (kom., ZDA, '00, r. R. Vince, i. R. Ferrier)
11.15 22.05, 0.15 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.20 Nan.: Wildfire
16.20 Nan.: Il mondo di Patty
17.10 Nan.: Cory alla Casa Bianca
19.30 Nan.: La vita secondo Jim
20.05 Risanke: Simpsonovi
20.30 Kviz: La ruota della fortuna VIP
21.10 Film: **The Bourne identity** (triler, ZDA, '02, r. D. Liman, i. M. Damon)

7.00 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.35 9.00, 14.35 Risanke
8.05 Pregled tiska
11.25 Variete: Camper magazine
12.00 16.00 Dnevnik - kratke vesti
13.15 Videomotori
13.25 Aktualno: Prepariamoci al Natale
14.05 Animali amici miei
16.15 Le ricette dello Zibaldone goloso
17.00 Risanke - K2
20.00 Športne vesti
20.30 Deželni dnevnik
21.00 Film: Mamma non baciare Babbo Natale (kom., ZDA, '01)
22.40 Dai nostri archivi
22.50 Variete: Archeologie
23.35 Film: Corto Circuito (kom., ZDA, '86)

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije

7.30 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Rewind
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro

10.25 Nan.: L'ispettore Tibbs
11.30 Nan.: Le inchieste di Padre Dowling
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Jag - Avvocati in divisa
14.05 Film: Il caso Lindbergh (dram., ZDA, '76, r. B. Kulik, i. C. DeYoung)

17.05 Dok. odd.: La7 Doc - In the Wild
18.00 Stargate SG-1
19.00 Nan.: The District
20.00 0.25 Dnevnik
20.30 Dok.: La Gaia Scienza
21.10 Film: Gandhi (biogr., V.B., '83, r. R. Attenborough, i. K. Kristofferson, I. Huppert)

0.40 Aktualno: Reportage di News & Sport

1.40 Aktualno: L'intervista
1.55 Nan.: FX

6.30 Utrip (pon.)
6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00, 10.00, 15.00 Poročila
7.05 8.05, 9.05 Dobro jutro
10.10 Ris. nan.: Smrkci
10.45 Ris. film: Rožnati Božič (pon.)
11.10 Iz popotne torbe (pon.)
11.30 Dok. nan.: Slovenski vodni krog (pon.)

11.55 Ljudje in zemlja
12.05 Iz popotne torbe (pon.)
13.00 18.55 Poročila, šport in vremenska napoved
13.30 Dok. odd.: Naši vrtovi
13.55 Igramo se z zvezdami (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Ris. nan.: Mladi znanstvenik Janko
16.00 Ris. nan.: Feliksova pisma
16.25 Otr. nad.: Ribič Pepe
17.00 Novice, kronika, šport in vremenska napoved
17.20 19.50 Gledamo naprej
17.30 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem (pon.)
18.25 Žrebanje 3x3 plus 6
18.40 Risanke
19.55 Tarča
20.50 Nad.: Stara nergača
21.20 Kot ena nežna pesem...
22.10 Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved

23.10 Pisave
23.35 Glasbeni večer
0.40 Nad.: Strasti (pon.)

6.30 2.20 Zabavni infokanal
8.00 Otroški infokanal
9.00 Zabavni infokanal
12.00 Sobotno popoldne
14.40 z arhiva TVS: Tv dnevnik 04.01.1992

15.05 Slovenski utrinki
15.30 Posebna ponudba
16.30 Alpe-Donava-Jadran
17.00 Prvi in drugi (pon.)
17.30 To bo moj poklic
18.00 Film: Korak k slavi
18.25 SP v nordijskem smučanju, smučarski tek - sprint
20.10 Dok. serija: Zemlja
21.00 Studio City
22.00 Pozdrav Afriki
22.30 Knjiga mene briga
22.50 Dok. odd.: City Folk
23.15 Film: Barbari pred vrati (pon.)

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti

14.20 Euronews
14.30 Vsedanes
15.00 Mladinska oddaja: Fanzine
16.05 Vesolje je...
16.35 Tednik
17.00 Avtomobilizem
17.25 Istra in...
18.00 Športni pregled
18.35 23.55 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 22.00 Vsedanes - TV Dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Kuharski recepti
19.50 Kino premiere
20.00 Sredozemlje
20.30 Artevisione
21.00 Meridiani - aktualna tema
22.15 Vzhod - Zahod
22.30 Športel
23.20 Športni pregled 2009
0.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

9.00 10.00 Novice
9.05 19.00, 23.30 Mozaik
10.05 16.40 Hrana in vino (pon.)
11.00 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Videostrani z novicami

17.10 Kultura: 20 let Ansambla Svetlin
17.40 V novo leto po primorsko (pon.)
20.00 Dnevnik Tv Primorka, šport, vremenska napoved, kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Koncert: Slavko Ivančič (pon.)
22.45 Monitor
23.00 Dnevnik Tv Primorka, šport in vremenska napoved (pon.)
0.30 Videostrani

RADIO

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, sledi Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Začnimo skupaj; 9.00 Medpraznični radio paprika; 10.10 Odprta knjiga; 11.00 Studio D; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Posnetek javnega srečanja s pisateljema...; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni slovarček; 18.00 Hevrek a - iz sveta znanosti; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 8.00 Pregled tiska in vremenska napoved; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 10.00 Pod dresom; 11.30 60-letnica kopske Gasilske brigade; 12.30 Opoldnevnik; 13.30-15.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 15.30 DIO; 16.15 Glasba po željah; 17.10 Prireditve; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Radio je živ; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Sotočja; 21.00 »Indie ni Indija«; 22.30 Radio Kažin.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvoonožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvoonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30,

12.30, 14.30, 17.30, 19.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditve; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.05 Teren; 10.15, 13.15 Avstrija - Lienz, SP, veleslalom ženske; 11.35 Obvestila; 12.20 Komentar ankete; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.15 Spored; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.05 Hip hop; 18.50 Napoved sporedov; 19.30 Nocoj ne zamudite; 20.00 Cederama; 20.30 Top albumov; 21.00 Vzhodno od rocka; 22.00 Zrcalo dneva; 22.25 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3
6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.40 Kulturni globus; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Nove glasbene generacije; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija, 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.006.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst

Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 210,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: 1 oglašni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844

Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Nedelja, 3. januarja 2010

Športno leto v objektivu

Ping (A1) - pong (A2)
(izpad Krasa v A2-ligo)

Tekma preobrata
(derbi Bor - Jadran)

Natančnost
(Moreno Granzotto dosegel normo za DP, zaustavila pa ga je poškodba)

Na ... »tenis«! (napredovanje Gaje v A2-ligo)

Elitna zdravica
(napredovanje Krasa v elitno ligo)

(Pre)skok
(napredovanje Sovodenj v promocijsko ligo)

C-ilj
(napredovanje Brega v deželno C-ligo)

Želja
(napredovanje Sloge Tabor v B2-ligo)

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

SMUČARSKI TEK - Druga tekma turneje Tour de Ski

Petra Majdič skupno druga, lahko pa se zavihti na vrh

V zasledovalnem teku zmagala Poljakinja Kowalczyk, Slovenka deseta: smuči so ji oddrsavale - Danes in jutri sprint

OBERHOF - Zmage na drugi tekmi noveletne turneje Tour de Ski na 10-kilometrski preizkušnji v klasični tehniki se je veselila Poljakinja Justyna Kowalczyk. Slovenka Petra Majdič je bila po zmagi v prologu deseta. Prvo startno mesto v zasledovalni vožnji je bilo včeraj za Slovenko ob sneženju prej slabost kot prednost. Snežinke na progi, ki so jo nazadnje očistili pol ure pred pričetkom tekme, so povzročale večje trenje in slovensko šampionko so prve zasledovalke hitro ujele. Poljakinja Kowalczykova ima po včerajšnji tekmi 35 sekund prednosti pred Majdičevo, v skupnem seštevku svetovnega pokala pa se je slovenska smučarska tekačica povzpela na drugo mesto, saj je prehitela Marit Björgen, ki na novoletni turneji ne nastopa. V prihodnjih dveh dneh sta na vrsti dva sprinta (danes ob 13.00 Rai Sport Più), s katerima je Petra Majdič spet lahko zavihti proti vrhu. V skupnem seštevku vodi Poljakinja Kowalczyk s 490 točkami, Majdičeva pa je zbrala 459 točk.

Čeprav je Majdičeva pred Poljakinjo Kowalczykovo štartala s 16 sekund prednosti, je Poljakinja zaostanek izničila že do prvega vmesnega časa na 1,5 km. Slovenka je tempo držala do konca drugega od treh krogov, ko so se vodilni dvojici Kowalczyk-Majdič pridružile še tri tekačice, na čelu s Finko Aino Kaiso Saarinen. Pred zadnjim krogom se je v ospredju oblikovala skupinica šestih tekačic, pri čemer je Majdičeva tekla na zadnjem, šestem mestu. Nekoliko so ji na vzponih oddrsavale tudi smuči, kar se je pokazalo za precejšnjo težavo v zadnjih dveh kilometrih, ko je Majdičeva izgubila še štiri mesta. »Na začetku je še nekako šlo, že v drugem krogu pa sem imela precejšnje težave z oprijemom. Danes se je videlo, koliko lahko prinese dober servis, žal mi nisimo imeli sreče. V zadnjem krogu so mi smuči že zelo oddrsavale nazaj, tako da sem morala že na sa-

Zmagovalka včerajšnje druge tekme Toura de Ski Poljakinja Kowalczyk (levo) je Slovenko Petro Majdič (desno), ki je štartala s prvega mesta, dohitela po nekaj več kot kilometru

ANSA

mem začetku vzpona v 'smrekov' in pri tem izgubljaš največ,« je po tekmi povedala Majdičeva.

Za Kowalczykovo je bila danes druga Finka Aino-Kaisa Saarinen (+2,8), tretja pa je bila Norvežanka Kristin Stoermer Steira (+ 5,7). Najbolj je po lestvici navzgor napredovala Italijanka Marianna Longa, ki je na koncu s 35. mesta napredovala na sedmo. »Azzurra« Arianna Folliis, ki je bila v petek četrta,

pa je končala na petem mestu. Druga Slovenka Vesna Fabjan pa je bila 58.

V moški konkurenci je zmagal norveški smučarski tekač Petter Northug, ki je bil najhitrejši tudi v prologu. Drugo mesto na 15 kilometrov klasično zasledovalno je osvojil Rus Maksim Vjalegžanin, tretji pa je bil Finec Matti Heikkinen. Najboljši Italijan je bil Valerio Checchi na 13. mestu, Giorgio Di Centa pa na 20.

AL. SMUČANJE V Zagrebu slalomistke in legende

ZAGREB - Danes bo na Sljemenu v Zagrebu ženski slalom. Organizatorjem je kljub težavam z vremenom uspelo pripraviti progo Crveni spust, na kateri se bodo v sredo, 6. januarja, pomerili tudi smučarji. Danes popoldne bo tudi tradicionalna smučarska tekma legend. Nastop so potrdili tudi Alberto Tomba, Boris Strel, Bojan Križaj, Janica Kostelić, Jure Košir in Špela Pretnar. Po TV: ob 9.40 prvi, ob 12.30 drugi spust po Rai Sport Più in Slo2.

NOVOLETNA TURNEJA - Kvalifikacije smučarjev skalalcev pred tretjo tekmo noveletne turneje v Innsbrucku so včeraj odpadle zaradi premočnega vetra. Kvalifikacije bodo skušali izpeljati danes pred tekmo, ki bo ob 13.45 (po TV: Slo2).

NORDIJSKA KOMBINACIJA - Finec Hannu Manninen je zmagovalec posamične tekme svetovnega pokala nordijskih kombinatorcev v nemškem Oberhofu. »Azzurro« Alessandro Pittin je bil 16.

Izidi ženske: 1. Kowalczyk (Pol) 28:10,0; 2. Saarinen (Fin) + 2,8; 3. Stoermer Steira (Nor) 5,7; 4. Kuitunen (Fin) 13,2; 5. Folliis (Ita) 26,6; 6. Korosteleva (Rus) 31,3; 7. Longa (Ita) 34,0; 10. Majdič (Slo) 35,7; 58. Fabjan (Slo) 3:08,7. **Skupno:** 1. Kowalczyk (Pol) 490; 2. Majdič (Slo) 459; 3. Björgen (Nor) 447; 4. Saarinen (Fin) 388; 5. Korosteleva (Rus) 291; 9. Longa (Ita) 205; 10. Folliis (Ita) 205.

Izidi moški: 1. Northug (Nor) 47:07,8; 2. Vjalegžanin (Rus) 0,1; 3. Heikkinen (Fin) 0,8; 4. Bauer (Češ) 2,5; 5. Angerer (Nem) 3,1. **Skupno moški:** 1. Northug (Nor) 540; 2. Legkov (Rus) 231; 3. Vilegžanin (Rus) 221; 4. Heikkinen (Fin) 221; 5. Hellner (Šve) 215.

ŠPORTEL - Jutri Jubileji Bora in intervju z Dedičem

Novoletna oddaja Športel (jutri ob 22.30 na TV Koper) bo tokrat z gosti praznovala pomembne jubileje, ki so jih v minulemu letu obeležili na Stadionu 1. maja, in sicer 50-letnico Športnega združenja Bor in 60-letnico zgraditve Stadiona 1. maj ter poimenovanje »balona« po profesorju Bojanu Pavletiču. V studiu bo voditelj Igor Malalan gostil predsednika SZ Bor Igorja Kocijančiča, Maria Šušteršiča, Loredano Kralj in Dušana Kalca. Pogovor bo popestril prispevek, ki ga je sodelavka Nislo Krizmancic pripravila ob slovesnosti ob poimenovanju »balona« na Stadionu 1. maj po vsestranskem Bojanu Pavletiču. Sodelavci so pripravili tudi zanimivo anketo: na športnih igriščih so igralce in navijače spraševali, ali vedo, katere jubileje so praznovali pri Sv. Ivanu.

Posebni gost noveletne oddaje Športel pa bo slovenski nogometni reprezentant Zlatko Dedič. Gledalci bodo lahko prisluhnili, kaj je izjavil v intervjuju ob obisku nogometašev Krasa v Repnu v torek, 29. decembra.

ODBOJKA - V sredo v Repnu

Televita 2010, Bibione in Futura za 2. memorial Sergia Veljaka

V sredo bo v Repnu na sporedu 2. Memorial Sergio Veljak, s katerim se želijo naši odbojkarji spomniti prežgodaj preminulega najboljšega tržaškega odbojkarja doslej: Segio je odbojkarstvo zrasel pri Boru, nato tri sezone igral pri tržaškem prvotilgašu Ravalico, nakar se je zaradi študijskih obveznosti začasno preselil v Firence. Tu je študiral na Visoki šoli za telesno kulturo ISEF in istočasno nastopal pri prvotilgašu Ruiniu, kjer je osvojil dvakrat tretje mesto, v sezoni 1967/68 pa državni naslov. Sergio je bil tudi dolgoletni član mladinske in članske italijanske državne reprezentance (v člansko je bil vpoklican celo leto prej kot v mladinsko). V sezoni 1968/69 ga je dnevnik La Gazzetta dello Sport proglasil za najboljšega italijanskega odbojkarja. Iz Firenc se je po opravljenem študiju Sergio vrnil v Trst, odigral še nekaj sezon pri matičnem društvu, nato pa se za nekaj časa posvetil treniranju naših ekip.

Letošnji turnir prireja AŠD Slova Tabor v sodelovanju z OK Bor in pod pokroviteljstvom ZŠSDI. Prva izvedba (maja 2008) je bila na stadionu prvega maja, zaradi objektivnih težav v zvezi z objektom pri Svetem Ivanu pa sta se društvi domenili, da bo turnir tokrat v Repnu. Na njem ne bo prvega zmagovalca turnirja, ekipe

Ruini iz Firenc, pri kateri je Sergio dosegel svoje največje odbojarske uspehe, ki je po začetni privolitvi morala odpovedati nastop, turnir pa bo kljub temu na visoki tehnični ravni. Poleg domačega B2-ligaša Sloge Tabor – Televita Trieste Volley 2010, bosta na njem nastopila še Bibione Mare Volley in Futura iz Cordenonsa. Bibione Mare Volley letos uspešno nastopa v B1-ligi, kjer trenutno zaseda zelo dobro osmo mesto. V ekipi že tretje leto igra tudi nekdanji slogaš Kristjan Stopar. Futura iz Cordenonsa že celo vrsto let nastopa v B2-ligi in je trenutno najboljša deželna moška ekipa (na sedmem mestu). V njenih vrstah

nastopa tudi Andrea Cisolla, ki je v svojih študijskih letih v Trstu igral pri Slogi. Za Televito bo turnir dragocen test pred pomembnimi tekmami po noveletnem premoru. V njej bo zaradi poškodbe kolena še vedno odsoten Ambrož Peterlin, verjetno zaradi službenih obveznosti ne bo niti njenega najuspešnejšega napadalca Corazze, zato si bo trener Drasič »sposodil« kakega mladega odbojkarja Sloge iz C-ligaške ekipe.

Vsekakor se obeta zanimiv troboj, ki bo, vsaj tako upamo, v repensko telovadnico privabil veliko ljubiteljev odbojke in nekdanjih Sergiovih soigralcev.

Urniki tekem: 10.00 – Televita TS Volley 2010 – Futura, sledi Futura – Bibione Mare Volley, sledi Televita TS Volley 2010 – Bibione Mare Volley. Po turnirju bo na sporedu nagajevanje ekip in najboljših posameznikov.

Mari ostaja

Igralec Stefano Mari ostaja do konca sezone pri Televiti Trieste volley 2010. Kljub različnim ponudbam se je ob koncu prestopnega roka krilni napadalec sporazumno s klubom odločil, da ostane v Trstu.

RELI - Dakar

Tragična nesreča, Miran Stanovnik na 21. mestu

CORDOBA - Najtežji vzdržljivostni reli na svetu - reli Dakar se je po prologu v Buenos Airesu nadaljeval s prvo pravo etapom. Na 168 kilometrov dolgi hitrostni preizkušnji med Colonom in Cordobo - skrajšali so jo zaradi poplav - je bil med motociklisti najhitrejši David Casteu, Slovenec Miran Stanovnik pa je bil z 10 minutami zaostanka 21. Med avtomobilisti je bil najhitrejši Španec Nani Roma, drugi pa svetovni prvak v reliju Carlos Sainz. Prvi dan Dakarja se je zaključil s tragično nesrečo. Nemški voznik Mirco Schultis je pri 75 km zvožil s proge, njegov avtomobil pa se je prevrnil na gledalce. Pet gledalcev je poškodovanih, gledalka pa je preminila po hudih poškodbah v bolnišnici.

NOGOMET - Potem ko je prestop Luce Tonijs k Romi dobil uradni pečat, so igralca (do 30. junija bo prejel 3,1 milijonov evrov) predstavili v Trigorii. Napadalec, ki je nastopal za Bayern München, bo nosil številko 30. Prestop Gorana Pandeva iz Lazia k Interju pa bo uradno potrjen šele v naslednjih dneh. K Fiorentini pa na posodo prihaja (uradno) Da Silva Dalbello Felipe, bivši igralec Udineseja.

NBA - LA Lakersi so v tednu dni spet premagali Sacramento po razburjivi končnici. Znova je blestel Beno Udrih (34 minut, 19 točk, 13 podaj), a za zmago Lakersov s 109:108 je spet poskrbel Kobe Bryant, tokrat s trojko ob sireni. Saša Vujčić je pri Lakersih igral 11 minut in dosegel točko in dva skoka. Danilo Gallinari pa je prispeval k zmagi New York Knicksov s 108:112 proti Atlanti 13 točk in 6 skokov v 43 minutah.

NADAL - Španski teniški zvezdnik Rafael Nadal, drugi igralec sveta je osvojil ekshibicijski turnir Capitala World Tennis Championship v Abu Dabiju. V finalu je s 7:6 (3) in 7:5 ugnal Šveda Robina Šöderlinga. Ravno Šved je v polfinalu premagal številko ena – Rogerja Federerja.

HENIN - Danes bo v Brisbeni začel teniški WTA-turnir, na katerem bo po več kot letu dni nastopila tudi Justine Henin, nekdanja številka ena. Maja 2008 se je Justine Henin, ki je zmagala 41 turnirjev WTA in 7 turnirjev za Veliko nagrado, poslovila, danes pa se vrača na igrišča, kot je napovedala 22. septembra. »To je moja druga kariera,« pravi 27-letnica.

ODBOJKA - Izid 4. kroga povratnega dela: Pineto - Forlì 0:3. Ostale tekme bodo danes. Po TV: Trentino - Piacenza (igra Tine Urnaut) na Rai Sport Più ob 18.00.

SMRT - Po težki bolezni je v 67. letu starosti umrl nekdanji sekretar (1973-77) in dolgoletni predsednik (1983-93) Košarske zveze Slovenije Marko Sok.

Obvestila

AŠD SK BRDINA organizira ob priliki smučarskih tečajev v Forni di Sopra, nedeljo, 10. januarja 2010, avtobusni prevoz za člane društva. Vpisovanje in informacije dobite jutri na sedežu društva (Repentaborska ulica 38) na Opčinah ob 20. do 21. ure. Tel. 347-4421131 (Valentina Suber), 347-5292058 (SK Brdina).

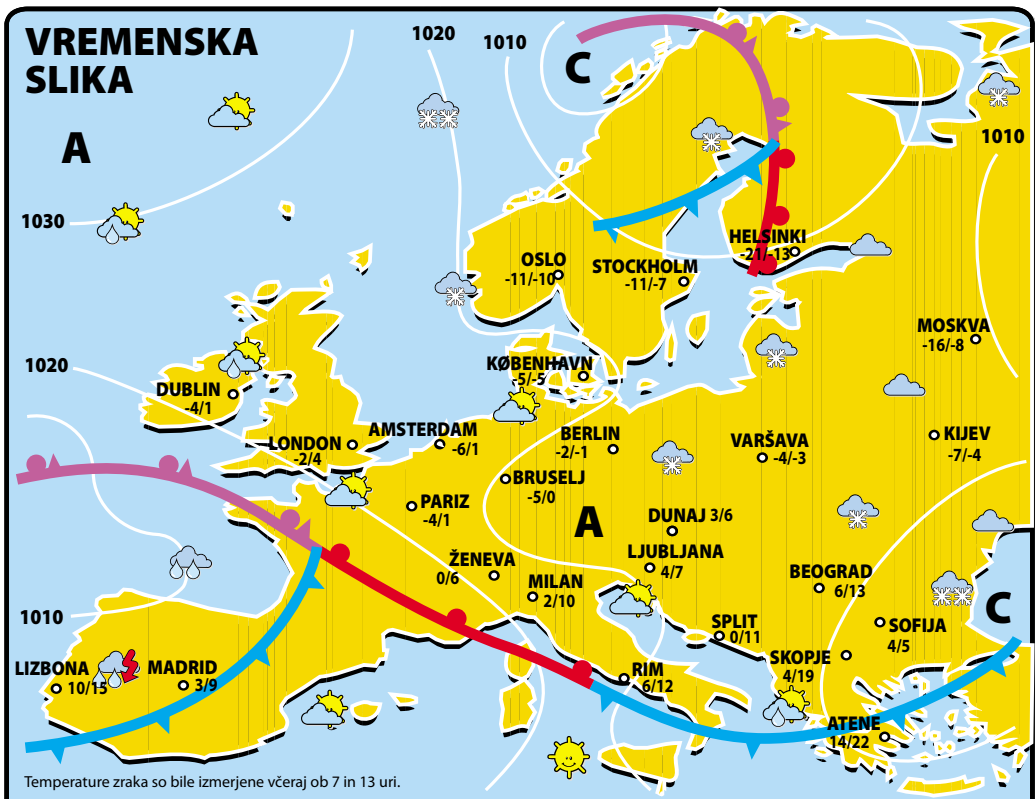
SK DEVIN vabi na predstavitevni večer ob začetku nove smučarske sezone, ki bo v dvorani kulturnega društva Igo Gruden v Nabrežini, v četrtek, 7. januarja ob 19.30. Predstavitev vseh tekmovalnih ekip in trenerjev, uradnih in promocijskih tekem ter udeležencev svetovne olimpijade masterjev Bled 2010, tečajev smučanja, novega kombija in letošnjih sponzorjev.

SK DEVIN prireja vsako soboto in nedeljo avtobusni izlet ob smučarskih tečajih v kraj Forni di Sopra, od 9. oz. 10. januarja dalje. Odhod s trga v Nabrežini ob 7.00, iz Štivanja ob 7.10, povratek okrog 18. ure. Prijave na info@skdevin.it ali na 3402232538.

SPDG obvešča, da bo od 17. januarja do 7. februarja 2010 predirilo nedeljske tečaje smučanja v Forni di Sopra in v Zlebeh (Nevejsko sedlo) in poskrbelo tudi za avtobusni prevoz. Prijave bodo sprejemali še v petek, 8. januarja 2010 in v ponedeljek, 11. januarja 2010, od 18. do 20. ure na sedežu društva, Verdjev Korzo 51/int. v Gorici.

AŠD SK BRDINA obvešča, da se bodo tudi v letošnji zimski sezoni odvijali tečajji smučanja. Informacije lahko dobite na sedežu društva, Repentaborska ul. 38 na Opčinah, ob ponedeljskih od 20.00 do 21.00 ure. Tel.: 347-5292058 (SK Brdina), 347-4421131 (Valentina Suber), www.skbrdina.org, info@skbrdina.org.

SMUČARSKI ODSEK SPDT bo tudi letos priredil sobote na snegu za osnovnošolce v januarju in februarju 2010. Podrobne informacije bomo objavili na Primorskem dnevniku in na spletni strani www.spdt.org.

Po prehodu vremenske fronte bo danes našo deželo dosegel hladen in suhi zrak. Jutri bodo iz Sredozemlja pritekali nekoliko bolj vlažni vetrovi, medtem ko topla fronta se bo iz zahoda pomikala proti vzhodu preko srednje Italije in bo bežno dosegla naše kraje, toda njegova pot ni zaenkrat povsem jasna.

Nad Alpami in severnim Sredozemljem se prehodno krepi območje visokega zračnega pritiska. Od severozahoda k nam doteka hladen in precej suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.46 in zahaja ob 16.33
Dolžina dneva 8.47

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 20.16 in zahaja ob 9.28

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.30 najvišje 38 cm, ob 6.02 najnižje -8 cm, ob 11.20 najvišje 31 cm, ob 18.13 najnižje -54 cm.
Jutri: ob 1.17 najvišje 37 cm, ob 7.08 najnižje -7 cm, ob 13.10 najvišje 21 cm, ob 18.56 najnižje -45 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje ugoden, le nekateri bolezenski znaki bodo okrepjeni.

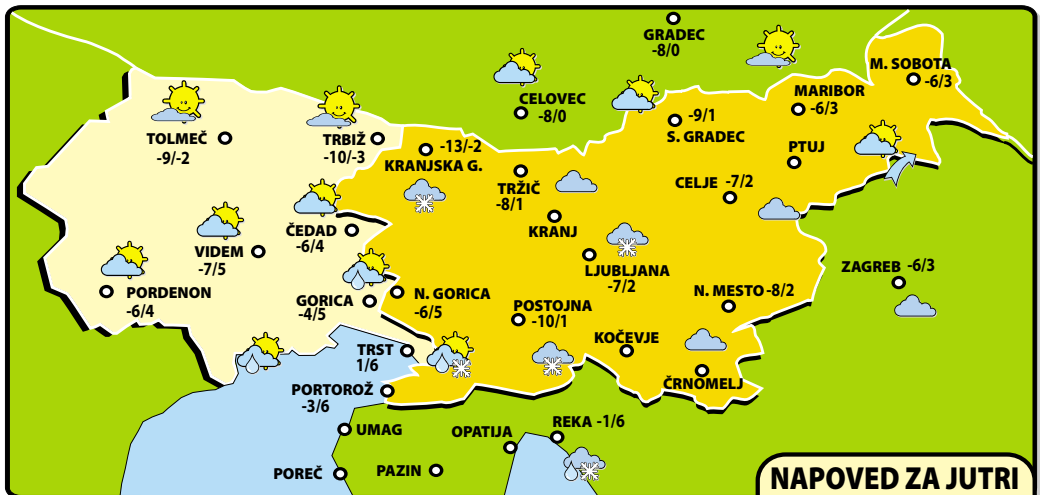
MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 10,1 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)	
Kanin	150
Vogel	70
Kranjska Gora	30
Krvavec	45
Cerkno	30
Rogla	30
Mariborsko Pohorje	30
Civetta	130
Piancavallo	60
Forni di Sopra	60
Zoncolan	45
Trbiž	50
Na Zlebeh	130
Mokrine	90
Podkloster	55
Bad Kleinkirchheim	70

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES
Povsod po deželi bo jasno ali zmerno oblačno. Hladno bo, jutranje temperature bodo sicer zelo nizke. Povsod bo nevarnost poledice.
Pretežno jasno bo, nekaj zmerne oblačnosti bo predvsem v severovzhodni Sloveniji. Najnižje jutranje temperature bodo od -11 do -4, najvišje dnevne od -2 do 2, na Primorskem do 6 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
Zjutraj bo verjetno zmerno oblačno vreme, pojavljalo se bo nekaj visoke koprenaste oblačnosti, ki se bo čez dan povečala. Popoldne bo oblačno. Na Julijski Benečiji bo začelo deževati, na Krasu pa snežiti.
Čez dan se bo od jugozahoda pooblačilo. V zahodni Sloveniji bo popoldne pričelo rahlo snežiti.

* Do porabe zaloga. Pogoji in obsejbe veljavnosti popustov so na razpolago na spletni strani www.IKEA.it

Tudi ob najbolj cenjenih rečeh lahko poskočiš.

25%
Popusta

POÅNG
naslanjač
ogrodje bukev
prevleka alme, črna
cm 68x83
h cm 100
59,90*
namesto **79,90**

Pred takim vabilom boste kar skočili iz svojega sedeža: za omejeno obdobje ponuja IKEA 40% popusta na širokem izboru izdelkov, ki bodo na novo oživel in obarvali vaš dom. Pričakujemo vas, te priložnosti ne gre zamuditi.
Imetnikom kartice IKEA FAMILY nudimo dodatnih 10% popusta.

Kakovost po najugodnejših cenah.

POPUSTI DO 40%

IKEA GORICA VILEŠ, Ul. Cividale, Pon. - ned.: 10.00 - 20.00.